

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LUTY 2016

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Katarzyna Rola	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalea Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 240 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

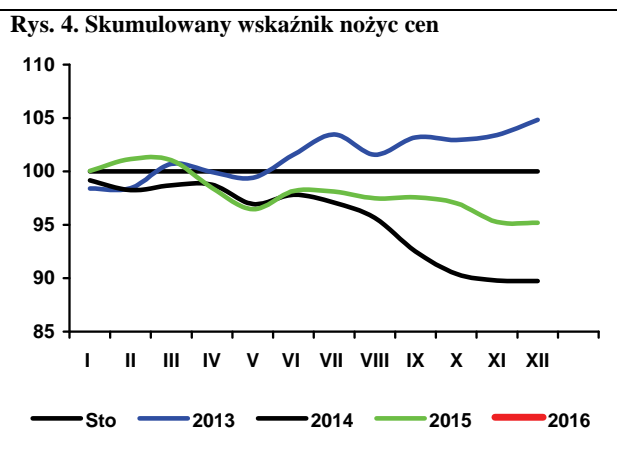
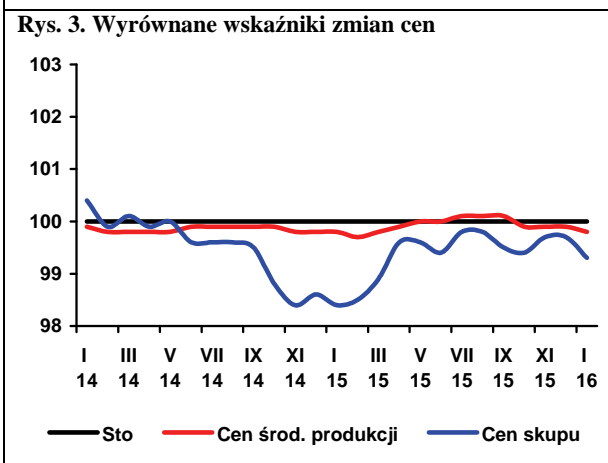
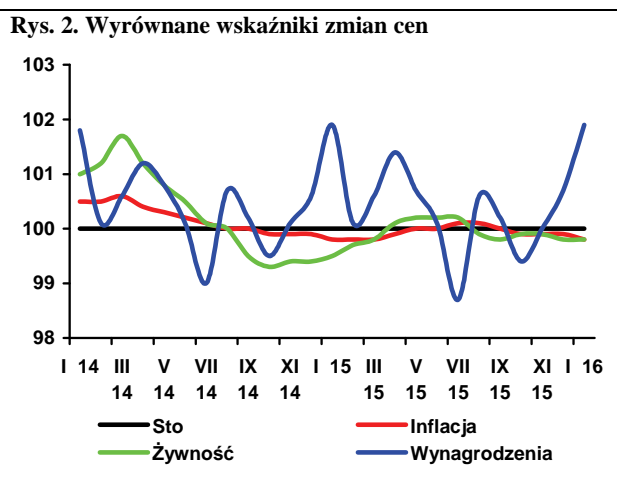
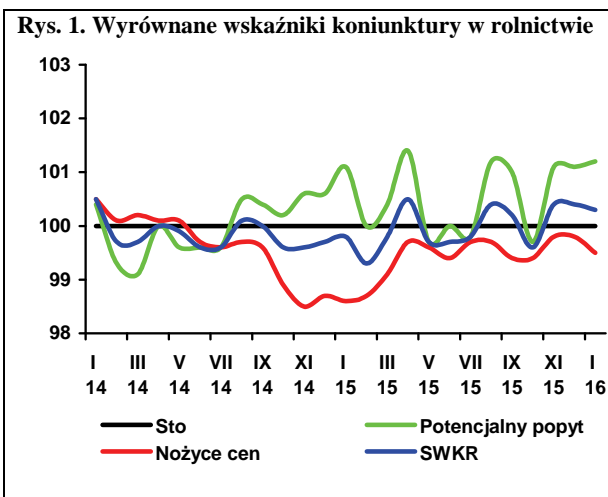
Tab. 2. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	I 16	XII 15	XI 15	X 15	IX 15	VIII 15	I 15
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,3	100,4	100,4	99,6	100,2	100,4	99,8
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,2	101,1	101,1	99,7	101,0	101,2	101,1
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,5	99,8	99,8	99,4	99,4	99,7	98,6
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,3	99,7	99,7	99,4	99,5	99,8	98,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,8	99,9	99,9	99,9	100,1	100,1	99,8
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,0	100,0	100,0	100,1	100,3	100,2	100,3
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	102,1	100,9	100,1	99,5	100,4	100,7	102,4
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,6	101,4	102,0	99,4	102,3	101,9	99,9

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Według ostatnich szacunków Międzynarodowej Rady Zbożowej (IGC)¹ zbiory zbóż (bez ryżu) w 2015 r. wyniosły 1,992 mld ton i były o 4 mln ton mniejsze niż szacowano miesiąc wcześniej, i jednocześnie o 1,9% mniejsze od rekordowych zbiorów w 2014 r. Spadek bieżącej podaży ze zbiorów zrekompensowały rekordowe zapasy początkowe (447 mln ton) i dlatego podaż całkowita praktycznie się nie zmieniła. Światowe zużycie może się zmniejszyć o 0,5% do 1,984 mld ton. Dlatego zapasy końcowe w sezonie 2015/16 będą wyższe niż przed rokiem i mogą wynieść rekordowe 455 mln ton, tj. poziom najwyższy od 30 lat.

Indeks GOI² w styczniu 2016 r., zmniejszył się o 1,4% w porównaniu z poprzednim miesiącem, w tym indeks cen pszenicy o 3,1%, a kukurydzy o 1,2%. W stosunku do listopada 2014 r., indeks był niższy o 16,6% (pszenicy o 23,6%, kukurydzy o 8,3%). Spadek wartości wskaźnika spowodowany był wahaniami kursów walutowych, dużą podażą ze zbiorów na półkuli południowej oraz dobrymi perspektywami zbiorów w 2016 r. na półkuli północnej.

Na krajowym rynku w ciągu pierwszych sześciu miesięcy sezonu 2015/16 (lipiec-grudzień 2015 r.) do skupu trafiło 5,2 mln ton zbóż, tj. o 7% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 3,5 mln ton pszenicy (3,8 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu) i 443 tys. ton żyta (475 tys. ton).

W grudniu 2015 r. utrzymała się wzrostowa tendencja cen zbóż. Za pszenicę w skupie płacono 678,2 zł/t (o 1% więcej niż w listopadzie), za żyto 551,2 zł/t (o 2%), za kukurydzę 648,5 zł/t (o 9%). Mniej płacono jedynie za jęczmień 628,8 zł/t (o 2%). Na targowiskach pszenica kosztowała 766,1 zł/t (760,7 zł/t w listopadzie 2015 r.), żyto 606,3 zł/t (593,6 zł/t), a jęczmień 714 zł/t (710,0 zł/t).

W okresie lipiec-listopad 2015 r. z kraju wywieziono 2,7 mln ton ziarna zbóż, o 626,0 tys. ton (o 19,8%) mniej niż rok wcześniej. Z tego w listopadzie wyeksportowano 348,8 tys. ton ziarna zbóż (w listopadzie 2014 r. 741,8 tys. ton), w tym 166,9 tys. ton pszenicy, 55,8 tys. ton żyta, 4,5 tys. ton jęczmienia i 61,5 tys. ton kukurydzy. Import ziarna wyniósł w tym czasie 488,8 tys. ton i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego sezonu był mniejszy o 11%. W listopadzie 2015 r., w porównaniu

**Wiesław
Łopaciuk**

**Katarzyna
Rola**

z październikiem 2015 r., zwiększył się wywóz kasz, grysików i granulek, słodu, ciasta makaronowego oraz chleba i pieczywa cukierniczego. W tym czasie więcej sprowadzono też mąki pszennej i słodu.

Ceny większości zbóż w krajach członkowskich UE w grudniu 2015 r., zmalowały w porównaniu do poprzedniego miesiąca. W Niemczech za pszenicę płacono 174 EUR/t (o 3% mniej niż w listopadzie br.), we Francji 161 EUR/t (o 7% mniej). Przeciętna cena jęczmienia paszowego w UE-28 była nieznacznie niższa, w tym w Niemczech o 2% niższa. Średnia cena kukurydzy nie zmieniła się i wyniosła 160 EUR/t. W porównaniu z grudniem 2014 r. ceny większości zbóż w Unii Europejskiej były niższe. Wyjątkiem była kukurydza.

Pod wpływem dużej podaży zbóż i oleistych średnie ceny pasz w 2015 r., w porównaniu z 2014 r., spadły. Najbardziej potaniała mieszanka dla tuczników (o 4%), mieszanka dla bydła i mieszanka dla kur niosek (o 3%).

1. Grain Market Report nr 462, 21.01.2016 r.

2. **Grains and Oilseeds Index** - indeks dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2013	I-XII	853,9	622,4	748,6	770,5	975,0	728,9	875,5	774,5	X
2014	I-XII	704,2	551,4	634,0	671,8	849,7	639,1	803,4	669,7	X
2015	I-XII	672,5	523,6	577,9	613,9	755,9	586,7	707,5	599,4	X
2014	XI	645,2	531,2	443,3	602,9	759,9	587,1	713,5	603,5	426,7
	XII	672,3	523,6	509,9	603,1	759,5	570,9	713,5	600,8	427,9
2015	I	709,9	535,6	548,3	631,6	755,6	598,5	717,8	606,5	433,6
	II	706,8	520,0	558,6	618,7	763,8	573,2	713,3	601,7	423,2
	III	693,4	514,9	566,5	606,3	765,7	578,8	731,7	611,6	418,2
	IV	681,9	520,3	566,5	594,8	757,2	582,9	718,8	598,9	408,2
	V	647,2	497,1	551,6	566,4	755,8	573,5	709,1	585,0	413,2
	VI	650,9	525,4	553,1	561,0	729,7	562,0	682,5	571,1	421,4
	VII	666,8	505,5	595,1	608,5	747,0	575,3	693,5	587,8	420,8
	VIII	645,8	503,6	638	631,9	742,0	582,7	686,7	595,8	424,9
	IX	655,8	527,4	574,4	647,2	768,2	609,6	706,1	602,0	427,2
	X	661,0	540,9	541,6	628,0	758,9	603,5	705,8	608,0	430,2
	XI	672,3	541,8	592,6	643,5	760,7	593,6	710,0	611,7	430,6
	XII	678,2	551,2	648,5	628,8	766,1	606,3	714,3	612,2	434,7
Zmiana w %										
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>		0,9	1,7	9,4	-2,3	0,7	2,1	0,6	0,1	X
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>		0,9	5,3	27,2	4,3	0,9	6,2	0,1	1,9	X

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
VII 2012-VI 2013		4320,1	1495,2	829,3	1014,8	632,0	539,4	6802,6	3127,3	2358,2
VII 2013-VI 2014		5049,1	1701,4	1055,3	643,4	319,8	648,2	7473,4	3426,4	2052,0
VII 2014-VI 2015		6025,5	2079,2	683,1	749,3	376,4	1062,0	8611,2	3864,7	1946,1
2014	XI	420,6	120,5	43,1	37,9	25,1	57,4	562,7	227,0	480,3
	XII	472,4	134,4	30,6	27,7	17,2	57,2	592,4	222,3	140,4
2015	I	421,3	132,3	32,4	22,8	14,3	57,6	537,4	212,3	81,2
	II	462,9	147,9	36,8	24,1	17,2	58,9	589,9	239,4	86,4
	III	357,6	129,5	33,1	27,6	22,2	57,6	484,6	227,4	125,7
	IV	370,6	124,6	41,5	32,4	24,6	67,8	517,1	246,6	118,6
	V	329,2	128,7	31,2	25,7	20,5	58,6	448,0	227,8	143,5
	VI	314,3	122,7	33,2	26,6	20,6	52,9	431,9	215,9	143,3
	VII	365,1	108,2	33,5	224,0	91,0	52,9	677,8	270,4	97,0
	VIII	1158,5	421,4	168,5	170,9	56,7	280,1	1805,9	821,9	54,5
	IX	493,2	149,2	72,2	59,8	20,8	106,9	740,6	325,4	178,4
	X	441,2	132,9	59,0	46,5	25,5	92,6	644,3	291,0	480,1
	XI	499,9	176,7	55,7	32,0	17,8	73,9	665,3	302,6	177,1
	XII	511,3	.	54,1	.	.	.	674,2	.	.
Zmiana w %										
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>		2,3	x	-2,9	x	x	x	1,3	x	x
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>		8,2	x	76,8	x	x	x	13,8	x	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2013 ^b	I-XII	2769,1	2229,6	220,6	1744,6	175,8	8565,8
2014 ^b	I-XII	2741,0	2261,9	232,3	1613,3	167,7	8865,4
2014 ^a	XI	157,3	124,1	10,3	78,3	9,0	565,8
	XII	164,8	130,4	11,8	83,2	11,2	599,4
2015 ^a	I	172,7	133,6	13,0	82,1	12,9	611,7
	II	159,6	123,5	11,4	74,5	11,6	549,5
	III	171,2	134,1	12,6	82,6	13,9	620,7
	IV	154,3	118,8	12,6	81,1	11,5	658,0
	V	154,2	120,2	11,3	81,5	12,1	627,2
	VI	157,4	121,9	11,7	83,8	12,6	641,6
	VII	175,8	137,7	12,3	86,0	13,0	646,7
	VIII	156,7	123,7	11,0	83,1	11,2	615,6
	IX	175,7	141,5	11,9	85,6	13,9	640,1
	X	178,4	140,3	12,4	88,3	13,6	678,7
	XI	172,2	137,9	11,9	83,0	14,0	626,7
Zmiana w %							
<u>XI 2015</u> <u>X 2015</u>		-3,5	-1,7	-4,0	-6,0	2,5	-7,7
<u>XI 2015</u> <u>XI 2014</u>		9,5	11,2	16,4	6,0	55,7	10,8

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2012	I-XII	1060,6	312,4	312,4	1047,8	2896,3	735,1	69,9	197,0	495,4	1524,0
2013	I-XII	1692,9	904,6	292,9	922,8	4094,9	581,8	6,5	159,8	286,6	1077,2
2014	I-XII	3199,8	825,9	151,6	788,9	5475,5	547,5	17,0	257,1	350,9	1232,5
2014	X	319,4	73,0	1,7	73,0	523,4	43,7	0,1	11,6	47,9	110,7
	XI	469,0	82,5	30,4	99,6	734,9	33,4	3,7	5,9	29,1	78,7
	XII	317,2	41,0	29,2	56,1	517,3	34,1	0,7	6,7	35,2	83,6
2015	I	290,8	26,4	3,3	52,1	424,8	28,4	0,1	5,6	30,8	72,5
	II	628,2	28,3	8,1	47,5	768,7	35,7	0,2	12,1	20,5	73,4
	III	645,7	33,2	10,9	59,4	810,2	35,8	0,0	6,0	15,3	60,5
	IV	531,8	40,7	3,2	47,7	696,6	55,9	0,03	9,6	12,5	81,0
	V	276,0	27,2	8,4	57,4	409,0	22,1	0,0	13,2	30,3	67,7
	VI	156,1	34,9	13,0	62,7	304,2	23,2	0,2	17,9	8,8	53,4
	VII	255,8	27,2	84,1	65,6	456,9	54,9	0,1	10,6	7,9	75,7
	VIII	143,6	103,3	33,0	66,0	456,9	39,8	1,8	7,0	27,2	78,8
	IX	160,1	65,2	3,7	48,8	368,0	64,4	1,1	10,3	10,1	95,3
	X	225,0	48,4	7,5	81,7	435,3	30,2	0,2	10,2	53,9	106,4
	XI	166,9	55,8	4,5	61,5	348,8	46,7	0,0	6,5	73,3	132,6
Zmiana w %											
<u>XI 2015</u> <u>X 2015</u>		-25,8	15,3	-40,4	-24,8	-19,9	54,5	-96,1	-36,4	35,9	24,6
<u>XI 2015</u> <u>XI 2014</u>		-65,1	-31,0	-85,3	-37,7	-53,0	32,7	-99,8	14,9	143,4	63,3

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	Ślód
2012	I-XII	75,1	12,3	30,0	19,1	49,8	56,0	20,4	30,2	30,1	211,6
2013	I-XII	80,0	18,8	57,6	22,7	28,0	55,1	13,0	25,4	36,9	122,8
2014	I-XII	90,4	20,5	45,4	27,6	61,1	44,5	12,0	27,4	30,2	114,9
2014	X	7,4	1,5	4,2	4,2	6,8	3,9	1,3	3,2	3,6	9,1
	XI	8,7	1,7	3,7	3,3	7,2	4,2	1,0	2,3	2,6	9,1
	XII	8,7	1,3	4,4	2,1	3,9	3,7	0,7	1,9	2,8	3,5
2015	I	7,2	1,5	3,9	2,9	4,5	4,3	1,2	1,8	2,7	9,8
	II	7,6	1,8	3,6	2,1	4,6	4,2	1,2	2,2	4,1	9,4
	III	8,6	1,8	3,9	2,3	6,4	4,3	1,4	2,8	3,7	12,4
	IV	8,3	1,3	3,3	2,5	4,0	4,3	1,2	2,2	3,4	19,6
	V	7,4	1,4	3,3	1,9	4,7	3,7	1,2	2,3	2,7	19,0
	VI	8,8	1,5	3,3	2,4	4,8	4,6	1,2	2,3	2,8	18,8
	VII	9,0	1,6	3,5	2,1	5,3	4,2	1,2	2,6	3,0	22,3
	VIII	8,1	1,6	3,3	1,8	6,2	4,2	0,8	2,1	3,4	16,5
	IX	8,8	1,5	3,1	2,2	4,6	4,7	1,2	2,6	3,9	16,7
	X	8,8	1,3	3,2	1,8	5,5	4,9	1,6	2,7	4,1	12,4
	XI	8,1	1,3	3,6	1,8	7,3	5,6	1,5	2,4	3,8	14,5
Zmiana w %											
	XI 2015 X 2015	-7,7	-0,5	13,8	-2,7	31,7	16,3	-11,1	-11,2	-8,3	16,8
	XI 2015 XI 2014	-4,1	-14,6	-4,8	-46,3	1,4	34,9	-9,5	3,7	47,8	57,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2012	I-XII	31,5	82,8	287,5	128,3	191,1	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
2013	I-XII	27,4	87,5	329,7	148,5	226,6	70,7	20,2	141,3	401,8	168,1
2014	I-XII	27,0	93,9	344,1	166,6	247,9	64,7	21,6	134,7	430,5	169,6
2014	X	2,5	8,8	33,9	17,4	23,0	6,4	2,0	12,3	29,4	15,1
	XI	2,1	8,1	32,5	13,4	21,3	6,7	1,9	11,8	30,6	14,8
	XII	2,3	7,0	30,0	12,5	20,7	5,2	1,8	10,9	31,4	15,1
2015	I	2,7	7,8	31,6	10,9	23,1	4,4	1,6	10,0	26,8	14,8
	II	2,4	8,5	32,0	11,3	21,0	5,5	1,7	11,2	24,9	15,0
	III	2,9	9,3	36,5	11,1	22,9	6,1	2,3	11,2	29,9	14,9
	IV	2,4	8,9	32,4	12,8	20,5	5,9	2,3	10,8	27,9	13,5
	V	2,3	8,9	31,4	13,7	18,7	4,6	1,8	10,3	26,1	12,9
	VI	2,5	9,5	35,5	13,8	20,0	5,4	2,1	11,0	27,5	13,7
	VII	2,6	10,1	35,4	17,2	23,6	6,1	2,1	11,3	29,6	14,1
	VIII	2,2	8,6	35,5	17,3	20,8	4,7	1,9	11,8	26,5	13,5
	IX	2,4	9,8	36,9	16,3	23,4	5,9	2,1	12,0	31,3	15,3
	X	2,9	9,4	37,9	15,8	24,9	5,9	2,1	14,1	32,6	16,1
	XI	3,1	9,2	38,2	13,4	19,9	5,5	2,0	11,3	29,7	15,9
Zmiana w %											
	XI 2015 X 2015	9,5	-2,6	0,9	-15,4	-20,2	-6,6	-3,2	-20,3	-9,1	-0,7
	XI 2015 XI 2014	45,9	13,1	9,1	-2,2	-6,5	-16,7	-0,3	-5,2	-4,1	9,2

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2013	I-XII	1,30	2,49	2,06	4,49	3,89	4,48	5,00	5,86
2014	I-XII	1,10	2,45	2,13	4,48	3,92	4,41	5,01	5,83
2014	XI	1,04	2,41	2,12	4,44	3,92	4,40	5,01	5,82
	XII	1,05	2,39	2,17	4,40	3,92	4,40	5,01	5,85
2015	I	1,08	2,45	2,11	4,36	3,98	4,42	4,99	5,85
	II	1,11	2,45	2,08	4,38	3,97	4,42	4,98	5,81
	III	1,08	2,41	2,14	4,38	3,97	4,40	4,98	5,80
	IV	1,07	2,42	2,11	4,36	3,97	4,42	4,97	5,80
	V	1,08	2,44	2,12	4,36	3,97	4,42	4,97	5,80
	VI	1,07	2,43	2,10	4,38	3,98	4,40	4,94	5,79
	VII	1,08	2,38	2,11	4,40	3,97	4,40	4,95	5,81
	VIII	1,09	2,43	2,07	4,42	3,98	4,40	4,95	5,82
	IX	1,07	2,43	2,09	4,40	3,99	4,38	4,96	5,78
	X	1,04	2,43	2,11	4,40	3,98	4,40	4,95	5,79
	XI	1,03	2,43	2,12	4,38	4,00	4,40	4,94	5,78
	XII	1,03	2,38	2,07	4,42	4,00	4,42	4,90	5,80
Zmiana w %									
<u>XII 2015</u> <u>X 2015</u>		0,0	-2,1	-2,4	0,9	0,0	0,5	-0,8	0,3
<u>XI 2015</u> <u>XI 2014</u>		-1,9	-0,4	-4,6	0,5	2,0	0,5	-2,2	-0,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2013	I-XII	1734,1	1816,8	2450,8	1520,3	1981,6	1748,2	2744,6
2014	I-XII	1712,3	1797,2	2392,4	1422,2	1919,4	1668,3	2697,3
2015	I-XII	1655,8	1769,4	2322,4	1362,2	1867,3	1613,4	2630,9
2014	XI	1700,8	1769,6	2344,3	1382,3	1884,2	1636,7	2651,3
	XII	1692,4	1767,0	2336,6	1379,3	1880,4	1630,5	2649,8
2015	I	1671,1	1755,4	2326,3	1374,6	1886,0	1627,3	2642,4
	II	1665,3	1762,7	2323,5	1371,2	1878,2	1618,7	2641,3
	III	1671,0	1759,5	2327,3	1369,5	1868,2	1613,4	2641,9
	IV	1666,0	1756,8	2347,2	1364,9	1866,6	1612,9	2645,7
	V	1665,8	1778,6	2336,4	1361,4	1861,8	1611,2	2638,5
	VI	1609,0	1793,1	2327,8	1359,6	1865,4	1609,0	2633,4
	VII	1653,3	1784,8	2318,1	1351,8	1865,4	1609,0	2630,0
	VIII	1652,8	1783,2	2308,3	1349,1	1863,1	1611,9	2627,6
	IX	1649,4	1777,9	2314,1	1354,1	1866,1	1612,6	2626,4
	X	1654,9	1766,1	2312,6	1357,1	1865,4	1608,9	2618,4
	XI	1658,2	1757,5	2313,3	1365,3	1861,2	1611,4	2612,9
	XII	1652,4	1757,5	2313,8	1367,6	1860,5	1613,9	2611,7
Zmiana w %								
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>		-0,3	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>		-2,4	-0,5	-1,0	-0,8	-1,1	-1,0	-1,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2014	VIII	2,359	2,361	4,464	0,745	1,923	3,640	2,318
	IX	2,387	2,410	4,551	0,725	1,849	3,525	2,223
	X	2,367	2,442	4,532	0,730	1,732	3,316	2,171
	XI	2,354	2,480	4,516	0,732	1,663	3,190	2,134
	XII	2,416	2,476	4,641	0,779	1,570	3,016	2,122
2015	I	2,297	2,496	4,415	0,731	1,533	2,946	2,073
	II	2,392	2,459	4,608	0,725	1,681	3,238	2,076
	III	2,366	2,440	4,564	0,724	1,658	3,198	2,130
	IV	2,342	2,465	4,539	0,699	1,663	3,224	2,052
	V	2,374	2,463	4,601	0,675	1,603	3,107	2,079
	VI	2,419	2,556	4,686	0,686	1,682	3,258	2,171
	VII	2,350	2,497	4,572	0,656	1,677	3,262	2,252
	VIII	2,315	2,511	4,509	0,652	1,666	3,245	2,255
	IX	2,221	2,429	4,308	0,660	1,756	3,405	2,166
	X	2,249	2,458	4,339	0,677	1,673	3,227	2,134
	XI	2,300	2,447	4,402	0,683	1,481	2,835	2,074
	XII	2,256	2,429	4,308	0,683	1,470	2,808	1,994

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

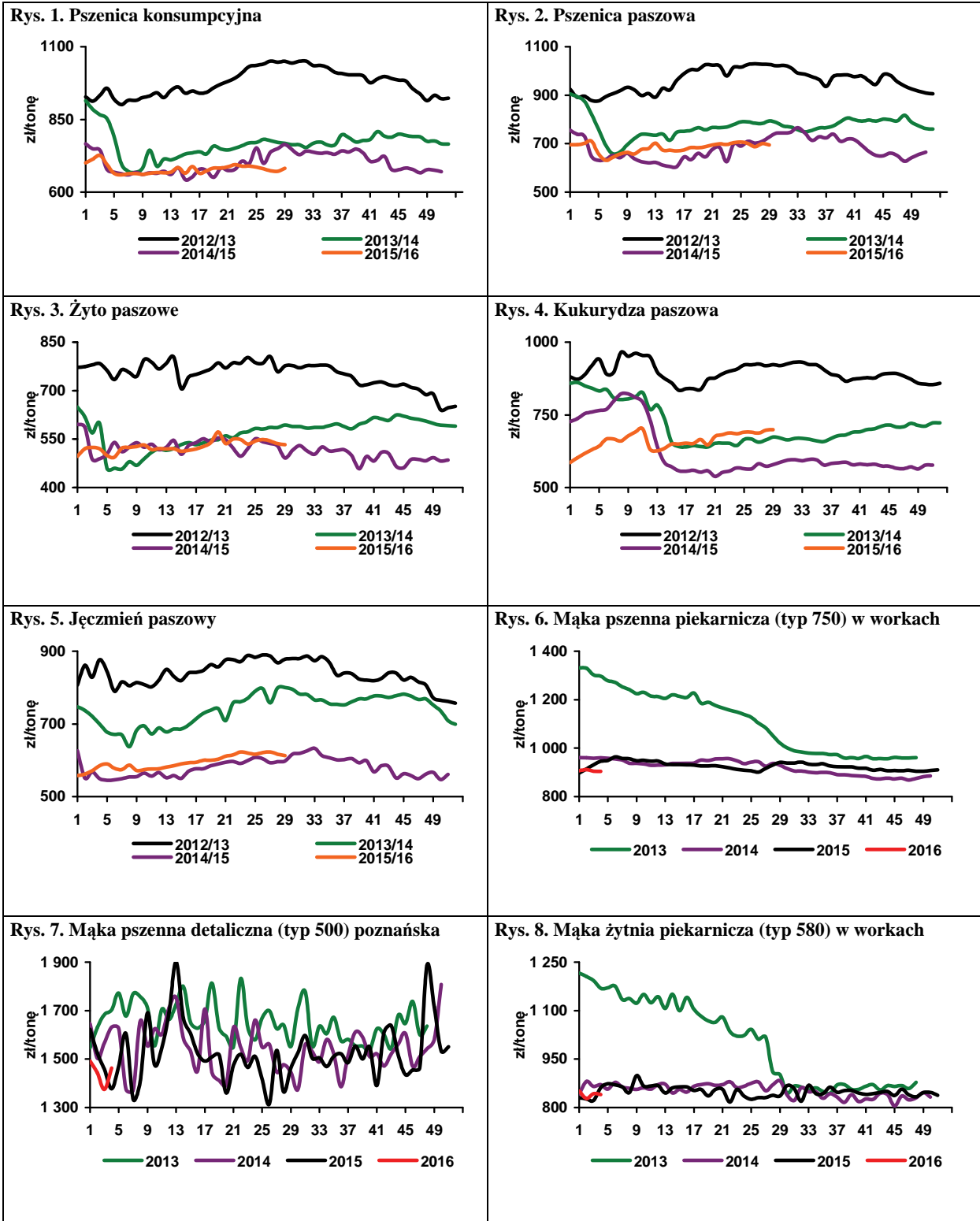
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy	
2014	VIII	165	157	153	149	144	134	110	139	152
	IX	157	158	158	146	138	124	.	121	142
	X	159	152	160	159	139	119	108	115	129
	XI	177	154	161	169	155	120	108	123	131
	XII	202	159	168	177	173	126	98	133	128
2015	I	198	165	175	181	174	126	109	133	127
	II	194	172	180	178	172	133	113	132	129
	III	193	172	178	181	169	128	115	136	132
	IV	184	174	171	175	164	.	118	138	130
	V	179	171	155	171	160	129	121	133	129
	VI	190	166	157	185	168	125	127	136	135
	VII	191	168	163	166	166	130	128	147	137
	VIII	178	165	161	156	158	131	125	147	140
	IX	173	164	153	155	157	130	135	142	146
	X	178	160	155	162	162	129	146	149	161
	XI	180	160	163	161	162	132	149	150	159
	XII	174	159	163	152	159	.	157	151	158
Zmiana w %										
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>		-3,3	-0,6	0,0	-5,6	-1,9	x	5,4	0,7	-0,6
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>		-13,9	0,0	-3,0	-14,1	-8,1	x	60,2	13,5	23,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

W kampanii 2015/2016 zbiory buraków cukrowych wyniosły ok. 9 mln t, co umożliwiło produkcję ok. 1360 tys. ton cukru. W okresie wrzesień-grudzień 2015 produkcja wyniosła 1348 tys. t i była o 25% mniejsza niż w analogicznym okresie 2014 r. Produkcja będzie mniejsza od krajowej kwoty produkcyjnej (1405 tys. ton). Producenci cukru zaliczyli jednak na poczet produkcji kwotowej w sezonie 2015/2016 ok. 321 tys. ton pozakwotowego cukru z kampanii 2014/2015.

W rezultacie podaż cukru pozakwotowego wyniesie ok. 275 tys. ton, który będzie przede wszystkim eksportowany do krajów trzecich.

Ceny skupu buraków cukrowych w 2015 r. były nieznacznie wyższe od ceny minimalnej, która wynosi 26,26 EUR/t, a w przeliczeniu na walutę krajową 110,88 zł/t. Ze względu na niskie ceny cukru plantatorzy w niewielkim stopniu będą partycypowali w podziale nadwyżki cen powyżej ceny referencyjnej cukru (404,4 EUR/tonę). W związku z tym średnia cena skupu buraków cukrowych może wynieść ok. 112 zł/t. Plantatorzy uzyskają także płatność związaną z produkcją, której stawka w 2015 r. wyniosła 2138,45 zł/ha.

Przewiduje się, że w 2016 r. przemysł cukrowniczy zakontraktuje buraki cukrowe z powierzchni ok. 190 tys. ha, tj. o 5-6% więcej niż przed rokiem. Jeżeli plony wyniosą jak przeciętnie ok. 60 ton/ha, to zbiory mogą wynieść ok. 11,4 mln ton, a produkcja cukru w kampanii 2016/2017 wzrośnie do ok. 1,7 mln ton.

W grudniu 2015 r. średnia cena zbytu cukru w workach 50 kg wyniosła 2,10 zł/kg i była o 2% wyższa niż

przed miesiącem oraz o 18% wyższa niż przed rokiem. Ceny zbytu cukru paczkowanego wzrosły o 1,9% do 2,16 zł/kg i były o 29% wyższe niż przed rokiem. Średnia cena cukru workowanego w całym 2015 r. wyniosła 1,91 zł/kg i była o 8% niższa niż przed rokiem. W tym samym okresie średnia cena cukru paczkowanego wzrosła o 1,7% do 1,97 zł/kg. W handlu detalicznym średnia cena wyniosła w grudniu 2015 r. 2,50 zł/kg i była o 2,5% wyższa niż przed miesiącem oraz o 20% wyższa niż przed rokiem. Średnia cena detaliczna w całym 2015 r. wyniosła 2,23 zł/kg i była o 11% niższa niż przed rokiem.

W okresie styczeń-listopad 2015 r. eksport cukru wyniósł 387 tys. ton, w tym 257 tys. ton do UE. Na unijnym rynku największymi odbiorcami były: Niemcy (110 tys. ton), Grecja i Litwa (po 20 tys. ton), oraz Czechy, Węgry i Łotwa (po 17 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnią cenę ok. 470 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (58 tys. ton), Kazachstanu (24 tys. ton) i Rosji (18 tys. ton). Ceny eksportowe na rynkach państw trzecich wyniosły ok. 367 EUR/tonę. Import wyniósł 119 tys. ton cukru, w tym 61 tys. ton z krajów UE. Spośród krajów członkowskich głównymi dostawcami były Niemcy (11 tys. ton) oraz Dania i Francja (po 7 tys. ton). Średnia cena importowa wyniosła 490 EUR/tonę. Cukier do rafinacji importowano tylko w kwietniu z Mozambiku (25 tys. ton) oraz w sierpniu z Zimbabwe (25 tys. ton) po średniej cenie 360 EUR/t.

W styczniu 2016 r. światowe ceny cukru białego i surowego wykazywały odmienne tendencje. Ceny cukru białego wzrosły do ok. 420 USD/tonę, podczas gdy ceny cukru surowego spadły do 315 USD/t, wobec 330 USD/t w grudniu 2015 r.

T ab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie
2013	XI	554,23	684,72	377,35	635,26	635,71	632,82
	XII	504,66	686,98	375,09	595,07	593,72	613,49
2014	I	512,33	635,66	339,30	646,75	647,59	642,80
	II	466,18	624,52	324,75	649,05	634,39	736,22
	III	514,79	634,26	339,30	648,66	650,70	639,44
	IV	468,53	621,06	325,62	648,48	634,58	734,05
	V	505,65	594,74	324,40	578,60	632,15	569,77
	VI	479,49	558,53	332,62	634,52	459,74	725,24
	VII	487,05	535,07	345,12	492,43	521,74	480,69
	VIII	486,75	518,16	340,64	513,07	497,95	1021,08
	IX	467,23	516,43	351,80	516,85	477,55	819,24
	X	430,62	511,35	348,47	529,83	489,77	822,48
	XI	402,76	468,45	420,67	494,64	478,84	809,97
	XII	407,79	481,26	345,79	534,23	520,71	591,49
2015	I	418,23	449,93	363,18	497,83	481,41	690,99
	II	432,52	458,84	377,32	558,15	580,54	498,67
	III	418,88	448,83	377,79	587,24	579,84	624,72
	IV	418,65	447,31	357,69	402,81	463,29	394,23
	V	431,56	467,14	369,83	562,91	537,05	873,91
	VI	456,64	487,82	384,08	539,13	499,07	796,0,
	VII	467,22	492,98	398,91	399,14	468,33	370,65
	VIII	489,97	506,89	371,80	526,93	510,64	796,97
	IX	507,03	510,43	360,53	518,72	498,14	720,85
	X	436,04	492,24	341,48	498,48	559,02	787,88
	XI	403,76	460,38	354,66	479,19	452,03	466,13

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

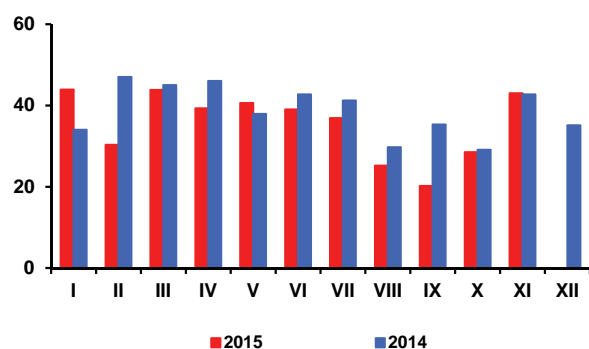
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2013	XI	2,82	2,70	1,69	3,28
	XII	2,72	2,53	1,69	3,17
2014	I	2,54	2,36	1,69	3,11
	II	2,44	2,33	1,69	2,99
	III	2,32	2,15	1,70	2,87
	IV	2,13	1,94	1,69	2,65
	V	2,08	1,98	1,69	2,58
	VI	2,05	1,95	1,68	2,48
	VII	2,02	1,85	1,70	2,39
	VIII	1,97	1,85	1,70	2,30
	IX	1,94	1,83	1,69	2,23
	X	1,88	1,76	1,70	2,19
	XI	1,80	1,68	1,71	2,12
	XII	1,78	1,67	1,71	2,07
2015	I	1,81	1,74	1,69	2,04
	II	1,83	1,86	1,67	2,06
	III	1,81	1,88	1,67	2,10
	IV	1,81	1,84	1,63	2,12
	V	1,80	1,81	1,70	2,13
	VI	1,85	1,88	1,68	2,10
	VII	1,91	2,04	1,71	2,19
	VIII	1,97	2,14	1,71	2,29
	IX	1,99	2,16	1,72	2,39
	X	2,03	2,11	1,73	2,43
	XI	2,06	2,12	1,72	2,44
	XII	2,10	2,16	1,73	2,50

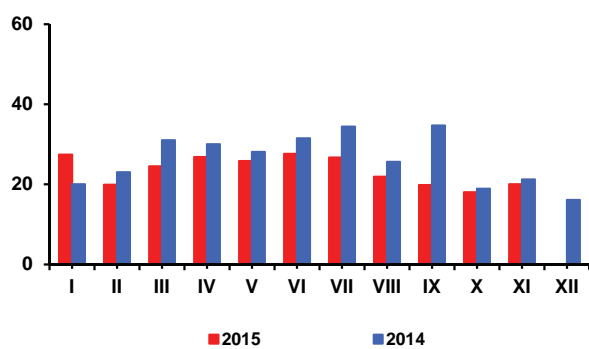
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

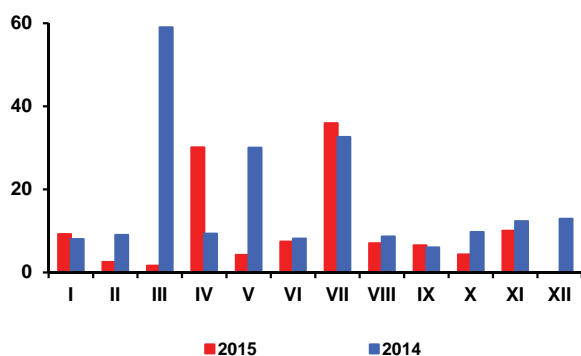
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

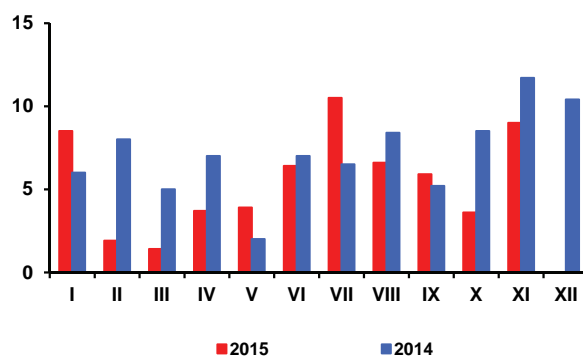
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

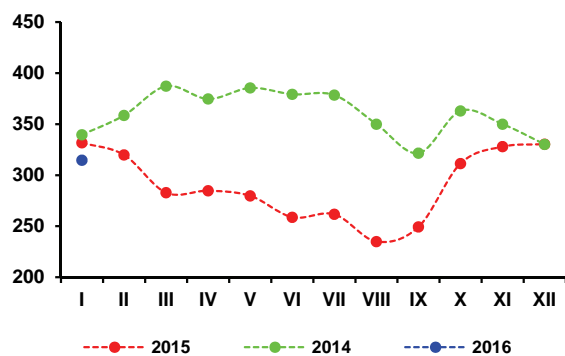
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

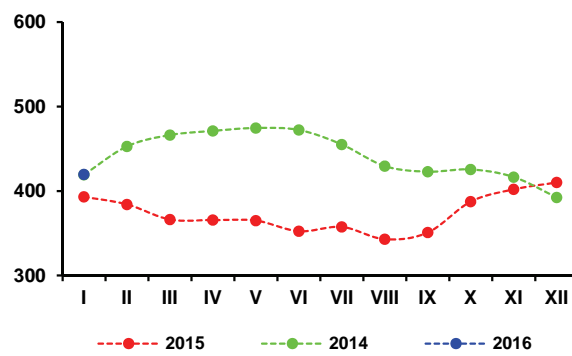
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

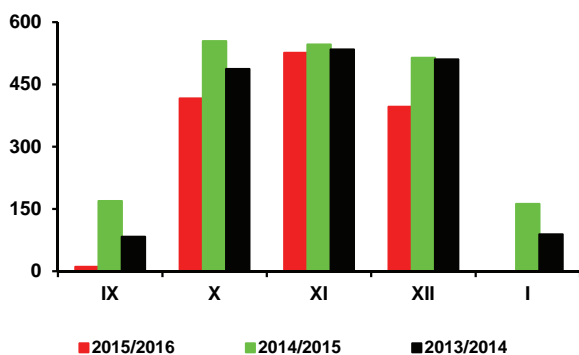
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's, ERS USDA, CAAC, GUS.

Światowe zbiory rzepaku w sezonie 2015/16 wyniosą według styczniowej oceny Oil World 64,0 mln ton (o 0,1 mln ton więcej niż przed miesiącem) i będą o 3,6 mln ton mniejsze niż w sezonie poprzednim. Przewiduje się, że światowe zużycie rzepaku zmniejszy się do 64,7 mln ton (o 4,4 mln ton), a jego zapasy na koniec sezonu obniżą się do 5,2 mln ton (o 0,7 ml ton).

Po spadku zbiorów rzepaku w UE w 2015 r. do 22,2 mln ton (o 2,1 mln ton w relacji do poprzedniego roku), w 2016 r. prognozowana jest dalsza redukcja zbiorów do 22,0 mln ton, w wyniku zmniejszenia areалу uprawy do 6,4 mln ha (o 0,1 mln ha). Plony rzepaku przewiduje się na poziomie 3,44 t/ha, tj. o 1,5% wyższym niż przed rokiem. W grupie czterech kluczowych producentów prognozowany jest spadek zbiorów we Francji (o 1,1% do 5,2 mln ton), Wielkiej Brytanii (o 16,1% do 2,1 mln ton) i w Polsce (o 2,7% do, 2,9 mln ton), a w Niemczech wzrost (o 3,4% do 5,2 mln ton).

Mimo mniejszych zbiorów, w sezonie 2015/16 cena rzepaku na rynku europejskim wzrosła niewiele, m. in. z uwagi na wysoką podaż i spadek cen konkurencyjnej soi na świecie. Według najnowszej oceny Oil World cena rzepaku w sezonie 2015/16 wyniesie 423 USD/t (cif Hamburg) i będzie o 1% wyższa niż w sezonie poprzednim. Cena oleju rzepakowego wzrosła również o 1% do 807 USD/t (fob ex-mill Holandia), a cena śrutu rzepakowej zmalała o 11% do 240 USD/t (fob ex-mill Hamburg).

W styczniu 2016 r. przeciętna cena rzepaku na rynku europejskim wyniosła 397 USD/tonę i była o 4% niższa niż przed miesiącem i o 4% niższa niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 776 USD/tonę i był o 5% tańszy niż przed miesiącem, a w porównaniu ze styczniem poprzedniego roku był o 0,4% droższy. Za śrutę rzepakową płacono 218 USD/tonę, tj. o 1% więcej niż przed miesiącem, ale o 22% mniej niż przed rokiem.

Na rynku krajowym przeciętna cena skupu rzepaku w styczniu 2016 r. wyniosła wg notowań MRiRW 1682 zł/t i była wyższa o 1% niż w grudniu 2015 r. i o 13% niż w styczniu 2015 r. Cena rafinowanego oleju rzepakowego (3279 zł/t) była o 4% wyższa, a śrutu rzepakowej (842 zł/t) o 1% niższa niż w grudniu 2015 r., a w porównaniu ze styczniem 2015 r. za olej rzepakowy płacono o 10% więcej, natomiast za śrutę rzepakową o 2% mniej.

W listopadzie 2015 r. produkcja surowego oleju rzepakowego wyniosła 109 tys. ton i była o 8,1% mniejsza niż przed miesiącem i o 7,1% mniejsza niż przed rokiem. Od stycznia do listopada ub. roku duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 1153 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 3,7% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, z tego rafinowały 659 tys. ton, tj. o 0,9% mniej. Produkcja margaryn wyniosła 360 tys. ton i była o 4,1% mniejsza.

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

Eksport i import większości surowców i produktów oleistych w listopadzie 2015 r. był mniejszy niż w poprzednim miesiącu. Większy był tylko przywóz nasion oleistych i margaryn. Od stycznia do listopada ub. roku wywieziono: 955 tys. ton nasion oleistych, w tym 926 tys. ton rzepaku (o 22% więcej niż w analogicznym okresie 2014 r.), 485 tys. ton olejów roślinnych, w tym 474 tys. ton oleju rzepakowego (o 1% mniej), 748 tys. ton śrut oleistych, w tym 708 tys. ton śrutu rzepakowej (o 22% więcej) i 122 tys. ton margaryn (o 9% więcej). Przywieziono: 2826 tys. ton śrut oleistych (o 2% mniej niż w pierwszych jedenastu miesiącach 2014 r.), 482 tys. ton olejów roślinnych (o 12% mniej), w tym 95 tys. ton oleju rzepakowego (o 29% mniej), 445 tys. ton nasion oleistych (o 22% więcej), w tym 205 tys. ton rzepaku (o 7% więcej) oraz 79 tys. ton margaryn (o 3% więcej).

Na rynku tłuszczów roślinnych w 2015 r. (podobnie jak w 2014 r.) przeważały spadki cen. Taniały zarówno margaryny, jak i oleje roślinne. Kontynuowane były też spadki cen tłuszczów zwierzęcych i wielu innych grup artykułów żywnościowych. Średni poziom cen detalicznych tłuszczów roślinnych w 2015 r. był o 3,4% niższy niż w roku poprzednim. Margaryny potaniały średnio o 3,8%, a oleje roślinne o 3,3%. Spadek cen tłuszczów roślinnych był o 1,7 pkt. proc. większy niż całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi, ale o 6,2 pkt. proc. mniejszy niż tłuszczów zwierzęcych. Geny tłuszczów zwierzęcych zmniejszyły się w 2015 r. przeciętnie o 10,0%, z tego ceny masła spadły o 10,1%, a „pozostałych tłuszczów zwierzęcych o 8,5%. Spadki cen tłuszczów roślinnych i zwierzęcych były głębsze niż stopa deflacji.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	541 841	408 663	1 135 514	29,49	40,8	88,3
2014 I-XII	1 258 133	584 890	531 584	1 311 439	34,06	42,3	95,9
2014 XI	117 028	45 905	44 899	118 034	3,06	38,4	99,1
XII	107 329	39 068	37 348	109 049	2,83	34,8	98,4
2015 I	113 641	37 460	40 992	110 109	2,86	36,1	103,2
II	106 160	37 473	46 821	96 812	2,51	44,1	109,7
III	119 880	42 529	51 094	111 315	2,89	42,6	107,7
IV	110 359	37 625	50 616	97 368	2,53	45,9	113,3
V	104 168	45 180	49 567	99 781	2,59	47,6	104,4
VI	89 473	51 998	47 537	93 934	2,44	53,1	95,3
VII	45 894	50 456	32 002	64 348	1,67	69,7	71,3
VIII	118 543	42 297	31 420	129 420	3,36	26,5	91,6
IX	117 991	45 531	40 843	122 679	3,18	34,6	96,2
X	118 326	49 998	47 897	120 427	3,13	40,5	98,3
XI	108 690	41 226	46 477	103 439	2,68	42,8	105,1
Zmiany w %							
<u>XI 2015</u> X 2015	-8,1	-17,5	-3,0	-14,1	-14,4	x	x
<u>XI 2015</u> XI 2014	-7,1	-10,2	3,5	-12,4	-12,4	x	x
<u>XI 2015</u> XII 2014	1,3	5,5	24,4	-5,1	-5,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	97 638	390 971	709 003	18,41	39,0	141,4
2014 I-XII	1 258 133	138 549	515 708	880 974	22,88	41,0	142,8
2014 XI	117 028	9 747	44 121	82 654	2,15	37,7	141,6
XII	107 329	4 053	36 158	75 224	1,95	33,7	142,7
2015 I	113 641	3 472	40 058	77 055	2,00	35,2	147,5
II	106 160	4 384	46 201	64 343	1,67	43,5	165,0
III	119 880	6 051	50 024	75 907	1,97	41,7	157,9
IV	110 359	5 506	49 805	66 060	1,71	45,1	167,1
V	104 168	13 159	48 504	68 823	1,79	46,6	151,4
VI	89 473	16 935	46 358	60 050	1,56	51,8	149,0
VII	45 894	14 973	30 669	30 198	0,78	66,8	152,0
VIII	118 543	8 891	30 657	96 777	2,51	25,9	122,5
IX	117 991	9 216	39 308	87 899	2,28	33,3	134,2
X	118 326	8 862	46 624	80 564	2,09	39,4	146,9
XI	108 690	3 961	45 294	67 357	1,75	41,7	161,4
Zmiany w %							
<u>XI 2015</u> X 2015	-8,1	-55,3	-2,9	-16,4	-16,3	x	x
<u>XI 2015</u> XI 2014	-7,1	-59,4	2,7	-18,5	-18,6	x	x
<u>XI 2015</u> XII 2014	1,3	-2,3	25,3	-10,5	-10,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	2 718 692	714 420	3 507 776	47,5	42,9
2014 I-XII	1 887 200	3 173 980	674 634	4 386 546	35,7	43,0
2014 XI	175 542	374 185	68 023	481 704	38,8	36,4
XII	160 994	300 405	62 700	398 699	38,9	40,4
2015 I	170 462	331 454	75 266	426 650	44,2	40,0
II	159 240	205 533	66 558	298 215	41,8	53,4
III	179 820	202 426	75 478	306 768	42,0	58,6
IV	165 539	263 550	82 887	346 202	50,1	47,8
V	156 252	270 554	51 744	375 062	33,1	41,7
VI	134 210	259 787	49 610	344 387	37,0	39,0
VII	68 841	367 468	23 007	413 302	33,4	16,7
VIII	177 815	264 237	78 006	364 046	43,9	48,8
IX	176 987	279 738	113 465	343 260	64,1	51,6
X	177 489	211 703	73 660	315 532	41,5	56,3
XI	163 035	169 493	58 515	274 013	35,9	59,5
Zmiany w %						
<u>XI 2015</u> X 2015	-8,1	-19,9	-20,6	-13,2	x	x
<u>XI 2015</u> XI 2014	-7,1	-54,7	-14,0	-43,1	x	x
<u>XI 2015</u> XII 2014	1,3	-43,6	-6,7	-31,3	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	61 051	602 377	962 178	40,1	156,3
2014 I-XII	1 887 200	71 267	351 836	1 606 631	18,6	117,5
2014 XI	175 542	4 327	63 449	116 420	36,1	150,8
XII	160 994	3 709	61 292	103 411	38,1	155,7
2015 I	170 462	5 053	67 292	108 223	39,5	157,5
II	159 240	5 675	62 532	102 383	39,3	155,5
III	179 820	5 221	71 280	113 761	39,6	158,1
IV	165 539	3 345	78 757	90 127	47,6	183,7
V	156 252	3 473	49 418	110 307	31,6	141,7
VI	134 210	3 096	45 644	91 662	34,0	146,4
VII	68 841	5 061	19 072	54 830	27,7	125,6
VIII	177 815	7 080	74 589	110 306	41,9	161,2
IX	176 987	5 890	110 967	71 910	62,7	246,1
X	177 489	4 958	71 872	110 575	40,5	160,5
XI	163 035	2 668	57 068	108 635	35,0	150,1
Zmiany w %						
<u>XI 2015</u> X 2015	-8,1	-46,2	-20,6	-1,8	x	x
<u>XI 2015</u> XI 2014	-7,1	-38,3	-10,1	-6,7	x	x
<u>XI 2015</u> XII 2014	1,3	-28,1	-6,9	5,1	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	429 975	91 726	130 143	391 558	10,17	30,3	109,8
2014 I-XII	421 390	84 537	121 851	384 076	9,98	28,9	109,7
2014 XI	40 016	10 463	11 275	39 204	1,02	28,2	102,1
XII	25 828	7 744	9 705	23 867	0,62	37,6	108,2
2015 I	31 664	6 542	9 719	28 487	0,74	30,7	111,2
II	31 639	7 179	9 855	28 963	0,75	31,1	109,2
III	36 441	8 722	11 772	33 391	0,87	32,3	109,1
IV	28 599	6 398	10 674	24 323	0,63	37,3	117,6
V	32 576	6 516	11 523	27 569	0,72	35,4	118,2
VI	33 729	6 632	10 928	29 433	0,76	32,4	114,6
VII	26 727	6 198	9 539	23 386	0,61	35,7	114,3
VIII	30 117	6 462	8 720	27 859	0,72	29,0	108,1
IX	32 284	7 106	10 540	28 850	0,75	32,6	111,9
X	39 480	8 520	16 189	31 811	0,83	41,0	124,1
XI	36 692	8 528	12 246	32 974	0,86	33,4	111,3
Zmiany w %							
<u>XI 2015</u> X 2015	-7,1	0,1	-24,4	3,7	3,6	x	x
<u>XI 2015</u> XI 2014	-8,3	-18,5	8,6	-15,9	-15,7	x	x
<u>XI 2015</u> XII 2014	42,1	10,1	26,2	38,2	38,7	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2013 I-XII	1473	797	1,85
2014 I-XII	1320	683	1,93
2014 XII	1404	672	2,09
2015 I	1501	710	2,11
II	1512	707	2,14
III	1544	693	2,23
IV	1536	682	2,25
V	1552	647	2,40
VI	1618	651	2,49
VII	1459	667	2,19
VIII	1462	646	2,26
IX	1526	656	2,33
X	1594	661	2,41
XI	1605	672	2,39
XII	1667	678	2,46
Zmiany w %			
<u>XII 2015</u> XI 2015	3,9	0,9	x
<u>XII 2015</u> XII 2014	18,7	0,9	x
<u>I-XII 2014</u> I-XII 2013	-10,4	-14,2	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII, IX dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

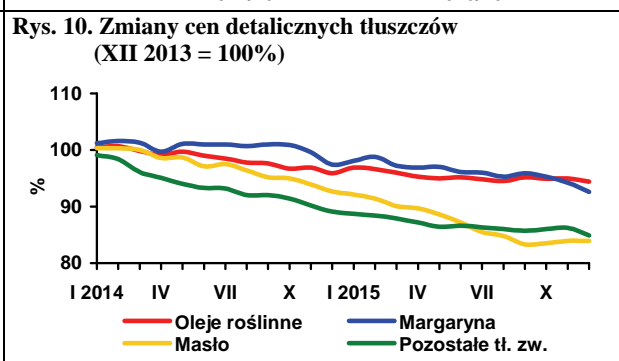
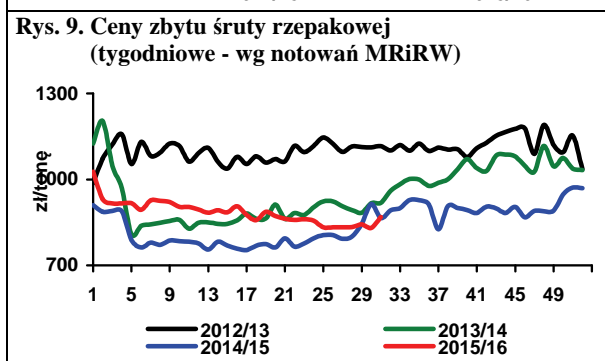
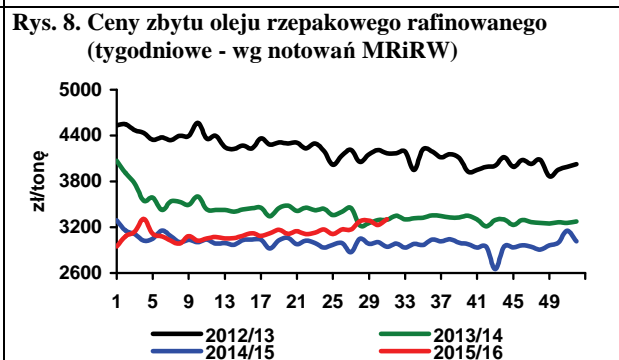
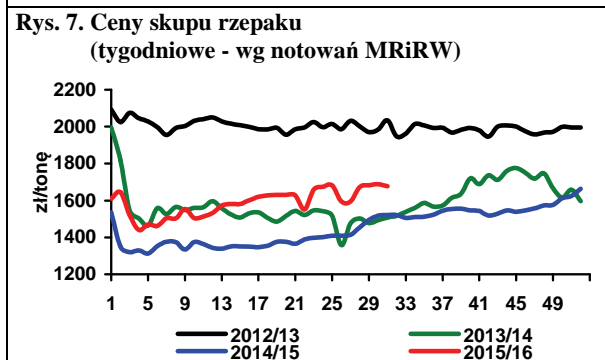
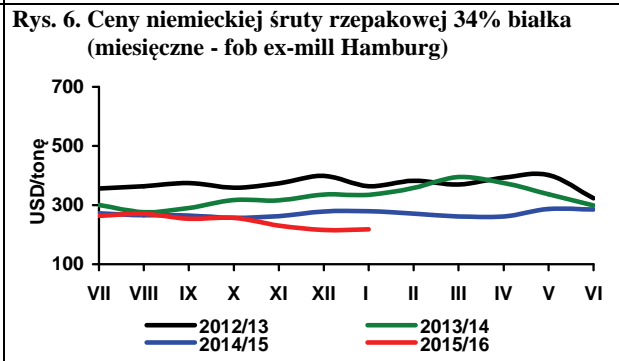
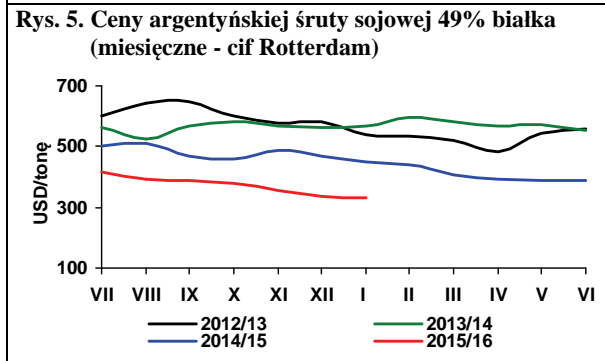
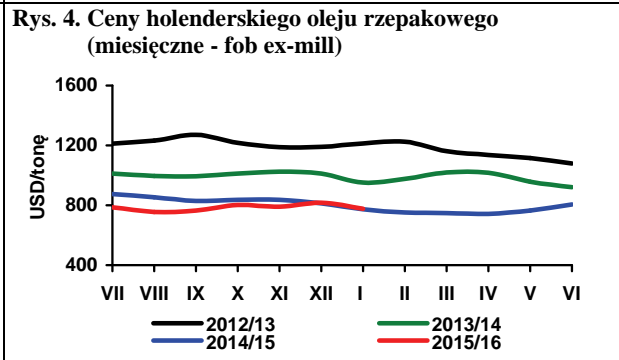
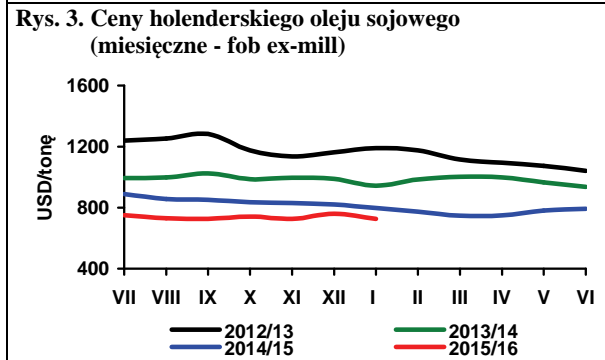
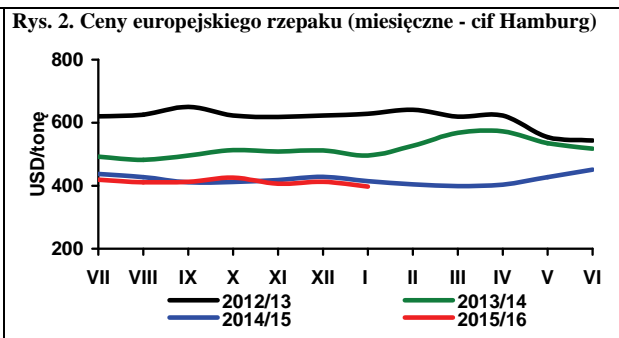
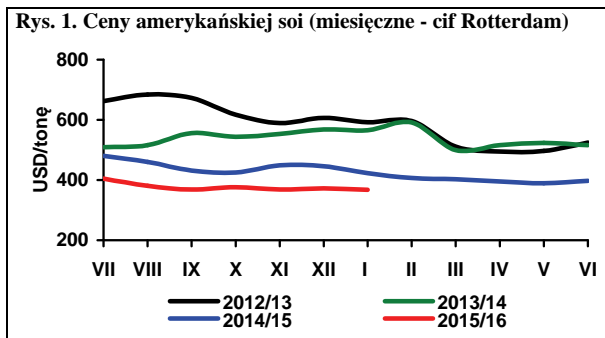
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2014 I-XII	5,24	6,65	17,05	6,15	6,33	13,80	23,00	7,44
2015 I-XII	5,46	6,38	15,15	5,72	5,90	13,20	20,65	6,88
2014 XII	5,22	6,33	15,90	5,97	5,94	13,53	21,95	7,08
2015 I	5,23	6,40	15,59	5,86	6,07	13,65	21,75	7,12
II	5,09	6,49	15,53	5,84	6,06	13,63	21,60	6,96
III	5,48	6,37	15,71	5,81	6,02	13,53	21,40	6,96
IV	5,48	6,24	15,44	5,75	5,96	13,48	21,30	6,92
V	5,65	6,33	14,86	5,75	5,85	13,40	21,05	6,92
VI	5,56	6,44	14,85	5,73	8,91	13,05	20,75	6,84
VII	5,48	6,33	14,80	5,69	5,86	12,95	20,35	6,88
VIII	5,51	6,35	14,65	5,7	5,76	12,95	20,15	6,84
IX	5,50	6,41	14,84	5,68	5,86	12,98	19,80	6,84
X	5,52	6,43	15,05	5,65	5,83	12,90	19,85	6,84
XI	5,54	6,42	15,24	5,62	5,84	13,03	19,90	6,80
XII	5,43	6,36	15,19	5,59	5,82	12,90	19,90	6,76
Zmiany w %								
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>	-2,0	-0,9	-0,3	-0,5	-0,3	-1,0	0,0	-0,6
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>	4,0	0,5	-4,5	-6,4	-2,0	-4,6	-9,3	-4,5
<u>I-XII 2015</u> <u>I-XII 2014</u>	4,2	-4,1	-11,1	-7,0	-6,8	-4,3	-10,2	-7,5

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Po ubiegłorocznym spadku produkcji w krajach Europy Zachodniej (o ponad 12%), ceny ziemniaków są dosyć wysokie, ale daleko im do rekordowych poziomów. Producenci wstrzymują się ze sprzedażą, licząc na bardziej znaczące zwwyżki cen w nadchodzących tygodniach. Oczekiwanie te znajdują odzwierciedlenie w notowaniach cen w transakcjach terminowych na kwiecień, które w końcu stycznia wzrosły do najwyższego poziomu w bieżącym sezonie wynoszącego 173 euro/t.

Dosyć duże zainteresowanie ziemniakami z importu jest w krajach Europy Południowej oraz Europy Środkowo-Wschodniej (Polska, Czechy, Słowacja). Duże jest też zapotrzebowanie na ziemniaki do przetwórstwa w Holandii i w Belgii.

Niemiecki eksport ziemniaków tylko w listopadzie 2015 r. wyniósł prawie 234 tys. ton i był o ponad 80% większy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, a w okresie styczeń – listopad 2015 r. eksport z tego kraju osiągnął 1587 tys. ton. Blisko połowę tego eksportu stanowiła sprzedaż do Holandii z przeznaczeniem do przetwórstwa. Średni poziom cen w transakcjach eksportowych wyniósł 137 euro/t, wobec 104 euro/t w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Ceny ziemniaków jadalnych na rynku niemieckim w końcu stycznia wynosiły 186-196 euro/t i były prawie 3-krotnie wyższe niż w styczniu 2015 r. Ceny ziemniaków do przetwórstwa spożywczego wahają się w przedziale 110-130 euro/t.

Francuski eksport ziemniaków był znacząco mniejszy (39 tys. ton w listopadzie 2015 r. i 318 tys. ton w ostatnich dwunastu miesiącach). Ceny eksportowe były blisko 2-krotnie wyższe niż na rynku niemieckim i listopadzie wynosiły średnio 272 euro/t. Ceny ziemniaków jadalnych najbardziej popularnych, tańszych odmian, w zależności od wielkości bulw i opakowania, w końcu stycznia we Francji wynosiły od 185 do 300 euro/t i były blisko 3-krotnie wyższe niż przed rokiem. Ziemniaki typu premium (odmiany Agata, Charlotta i Various) w opakowaniach 2,5 i 12,5 kg kosztowały od 560 do 650 euro/t i były prawie 2-krotnie droższe niż przed rokiem. Ceny ziemniaków do przetwórstwa nie przekraczały 120 euro/t.

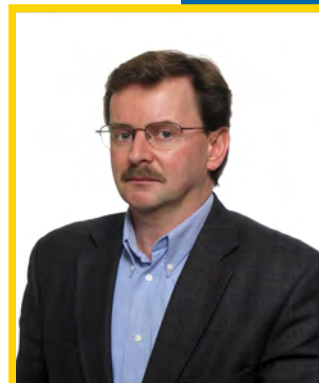
W Belgii i Holandii ceny ziemniaków również podniosły się w ostatnich tygodniach o ok. 10% z tendencją do dalszego wzrostu. W końcu stycznia ceny ziemniaków do przetwórstwa w Holandii wynosiły 125-165 euro/t, a ziemniaków konsumpcyjnych z przeznaczeniem na eksport 145-200 euro/t. W Belgii ceny ziemniaków wynosiły ok. 100 euro/t, ze względu na ich gorszą jakość.

Import ziemniaków do Polski w pierwszych pięciu miesiącach bieżącego sezonu (lipiec-listopad) wyniósł 29105 ton i był o 70,3% większy w porównaniu z analogicznym okresem sezonu 2014/15. Głównym

dostawcą ziemniaków na polski rynek były Niemcy, skąd sprowadzono 23357 ton, tj. ponad 2-krotnie więcej niż w okresie lipiec-listopad 2014 r. Znaczący był też import z Belgii (2257 ton), Francji (1196 ton), Wielkiej Brytanii (1032 tony) i z Holandii (782 tony). Średni poziom cen w imporcie wyniósł 190 euro/tonę i był o 36,6% wyższy niż w poprzednim sezonie. Za ziemniaki sprowadzane z krajów UE płacono średnio 186 euro/t, w tym z Niemiec 177 euro/t, z Belgii 229 euro/t, z Francji 123 euro/t z Wielkiej Brytanii 151 euro/t, a z Holandii 462 euro/t.

Eksport ziemniaków do Polski w okresie lipiec-listopad 2015 r. wyniósł 4666 ton i był o 48,5% mniejszy w porównaniu z analogicznym okresem sezonu 2014/15. Średni poziom cen w eksporcie wyniósł 207 euro/tonę, wobec 82 euro/t w analogicznym okresie sezonu 2014/15. Głównym odbiorcą polskich ziemniaków były kraje UE, gdzie wyeksportowano 3008 ton, wobec 1699 ton w poprzednim sezonie. Najwięcej ziemniaków sprzedano do Wlk. Brytanii (1075 ton, w średniej cenie 280 euro/t) oraz do Rumunii (721 ton w cenie 185 euro/t). Ponadto wywieziono 299 ton do Irlandii i 228 ton na Słowację. W porównaniu z poprzednim sezonem z 4462 ton do zaledwie 698 ton obniżył się eksport ziemniaków do Mołdawii. Ceny w eksporcie do tego kraju wzrosły z 66 do 116 euro/t.

Ceny ziemniaków na polskim rynku, po nieznacznym wzroście w pierwszej połowie stycznia, w ostatnich tygodniach ponownie się obniżyły. Średni poziom ich cen na rynkach hurtowych w ostatnim tygodniu stycznia wyniósł 0,75 zł/kg, podczas gdy na początku roku było to 0,81 zł/kg. Ich poziom był na poszczególnych rynkach dosyć mocno zróżnicowany. W Broniszach ziemniaki oferowano w cenie 0,90-1,35 zł/kg, w Lublinie 0,87-0,90 zł/kg, a w Sandomierzu 0,65-0,75 zł/kg. Najniższe ceny ziemniaków były na rynku hurtowym w Kaliszu (0,53-0,63 zł/kg), a nieco wyższe w Poznaniu 0,53-0,67 zł/kg i w Łodzi (0,47-0,93 zł/kg). Ponadto na wybranych rynkach hurtowych oferowano ziemniaki „młode” z importu w cenie 2,66-3,60 zł/kg. Większym zróżnicowaniem cen charakteryzują się ceny ziemniaków na targowiskach, bo od 0,42 zł/kg w województwie świętokrzyskim, do 1,16-1,27 zł/kg w pomorskim i podlaskim.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
I	.	31 700	50 300	64 000	-	777	140	184
II	.	59 000	48 400	59 400	-	-	141	182
III	.	52 200	61 000	75 600	-	-	100	270
IV	45 700	77 400	58 900	74 800	-	-	198	257
V	48 500	68 000	48 300	62 600	-	-	268	160
VI	41 700	42 800	56 700	58 300	-	-	77	187
VII	37 700	43 500	55 900	54 900	-	-	114	100
VIII	88 700	78 100	92 500	86 100	3 520	1 463	2 369	2 673
IX	282 800	225 100	318 100	289 000	36 492	27 800	39 274	36 562
X	324 000	328 200	350 200	328 100	47 238	43 925	46 459	52 406
XI	207 700	172 100	260 800	238 400	32 663	21 775	38 522	38 997
XII	72 400	77 900	113 100	83 800	7 513	6 091	8 527	
RAZEM	1 013 300 ^a	924 900 ^a	1 247 300 ^a	1 083 000 ^a	127 426	101 831	135 808	131 978

^a okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2013 I-XII	1 990	2 887	41 247	61 186	18 468	41 925	16 318	175 920	31 064	16 390
2014 I-XII	1 247	3 806	36 259	57 730	10 921	41 368	9 555	167 158	30 775	16 736
2014 VII	163	22	408	4 028	1 231	3 190	710	16 243	2 296	1 252
VIII	86	14	186	2 126	302	3 219	883	17 608	2 343	1 011
IX	32	-	1 048	4 364	622	3 909	859	13 681	2 692	1 779
X	29	-	2 976	7 138	401	3 507	826	12 142	1 974	1 444
XI	23	-	4 316	5 597	357	3 827	893	12 534	1 983	1 732
XII	19	23	3 266	7 358	1 035	2 836	814	12 381	2 484	1 236
2015 I	26	235	1 620	7 157	855	3 083	632	10 948	1 810	1 758
II	97	287	1 401	7 697	845	3 433	635	10 498	2 226	2 124
III	110	350	1 866	5 622	845	3 511	737	13 111	2 669	1 887
IV	137	311	1 336	5 915	821	4 248	829	12 712	3 067	2 214
V	120	215	1 039	4 983	1 150	3 527	665	12 691	3 057	2 318
VI	384	236	307	5 966	1 238	3 447	690	15 109	3 832	1 726
VII	91	17	573	7 691	1 575	3 508	1 010	16 891	3 350	1 375
VIII	83	2	340	7 381	1 688	2 945	810	15 070	2 844	1 263
IX	73	7	735	8 383	1 424	3 534	911	14 055	3 793	1 770
X	40	2	1 663	7 429	978	3 885	884	13 057	2 436	1 445
XI	33	2	1 007	7 941	1 085	3 872	965	12 035	2 215	1 538

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012 I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2013 I-XI	32 728	17 802	55 038	11 817	111 666	233 318	85 496	48 370	8 456	2 972
2014 I-XII	55 262	21 373	119 731	10 161	135 560	210 964	76 301	66 083	8 905	3 088
2014 VII	153	356	4 719	666	10 355	27 018	6 724	7 479	884	160
VIII	3	-	968	914	7 884	14 861	5 999	3 424	805	133
IX	2	-	2 757	820	10 195	16 379	6 665	4 259	1 119	482
X	30	-	4 038	1 031	14 596	17 943	6 890	4 933	686	382
XI	13	445	3 234	915	12 404	15 387	6 019	3 553	631	450
XII	69	402	4 014	979	12 165	13 293	5 564	2 986	598	510
2015 I	81	296	9 460	914	12 733	12 554	6 684	3 511	673	794
II	420	45	4 700	910	12 697	15 632	6 388	4 546	517	1 161
III	1 639	1 814	8 393	986	12 308	14 519	6 841	4 463	601	1 333
IV	5 588	10 575	16 059	1 002	12 248	14 396	7 442	4 338	538	241
V	17 492	445	21 052	791	11 594	15 976	6 100	4 632	665	339
VI	2 470	80	10 019	919	12 422	17 913	5 946	5 646	302	308
VII	4	7	6 416	1 166	13 510	18 577	6 613	5 023	821	244
VIII	4	10	1 598	1 356	12 594	12 810	5 533	4 686	769	256
IX	27	3	6 573	1 853	11 941	16 330	7 138	6 116	591	445
X	450	3	7 690	1 647	11 770	14 801	6 347	4 749	585	632
XI	110	522	5 689	2 045	12 393	12 680	6 014	4 473	500	318

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

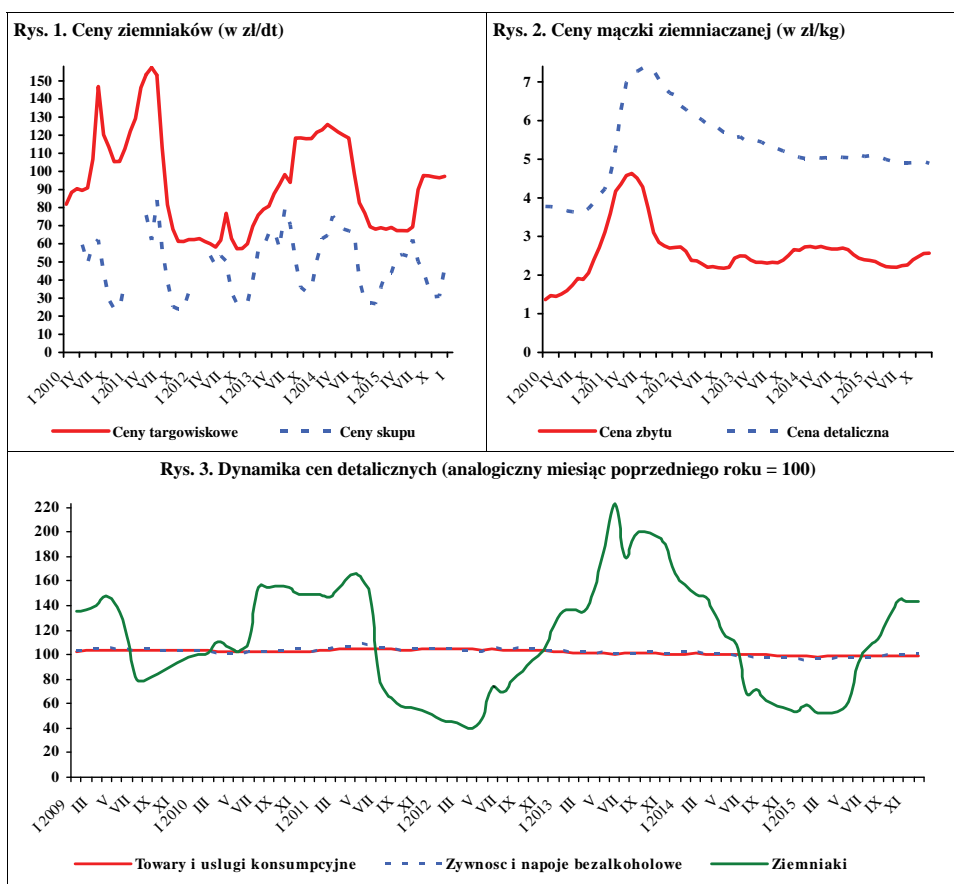
Wyszczególnienie	Rodzaj	XI	IX	X	XI	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2014	2015	2015	2015	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	35,7	30,8	31,0	46,8	131,1	151,0
	targowiskowa	68,9	96,9	96,5	97,3	141,2	100,8
	detaliczna (zł/kg)	0,83	1,16	1,18	1,19	143,4	100,8
	importowa	107,6	87,8	75,6	.	70,3	86,1
	eksportowa	63,9	72,2	92,9	.	145,5	128,8
Relacje cen	skup / targowisko	0,52	0,32	0,32	0,48	92,8	149,7
	targowisko / detal	0,83	0,84	0,82	0,82	98,5	100,0
	skup / detal	0,43	0,27	0,26	0,39	91,4	149,7
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,44	2,48	2,56	2,57	105,3	100,4
	detaliczna (zł/kg)	5,11	4,93	4,94	4,94	95,7	99,0
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,90	8,70	8,62	8,64	97,1	100,2
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,90	35,02	35,00	34,90	97,2	99,7
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,00	10,02	9,98	9,94	99,4	99,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2014		2015		wsk. zmian cen	
		grudzień	październik	listopad	grudzień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	79,8	106,1	103,4	103,3	129,5	99,9
2	Kujawsko-pomorskie	77,2	95,1	94,7	92,9	120,3	98,1
3	Lubelskie	67,4	103,3	98,9	94,9	140,8	95,9
4	Lubuskie	76,5	91,1	96,4	93,2	121,8	96,7
5	Łódzkie	53,4	86,6	85,1	88,7	166,0	104,3
6	Małopolskie	59,1	81,9	82,5	84,1	142,3	102,0
7	Mazowieckie	61,8	109,1	116,1	111,2	179,9	95,8
8	Opolskie	62,1	107,0	107,1	104,1	167,6	97,2
9	Podkarpackie	71,5	92,5	90,9	88,7	124,0	97,5
10	Podlaskie	57,3	116,0	108,0	106,5	185,8	98,6
11	Pomorskie	83,3	97,1	95,7	97,3	116,7	101,6
12	Śląskie	68,6	95,8	94,5	95,4	138,9	100,9
13	Świętokrzyskie	48,8	77,7	78,0	78,2	160,0	100,2
14	Warmińsko-mazurskie	75,6	116,4	114,9	110,6	146,4	96,3
15	Wielkopolskie	74,8	93,0	92,7	95,6	127,7	103,1
16	Zachodniopomorskie	90,4	102,9	97,0	104,9	115,9	108,1
	maksimum	90,4	116,4	116,1	111,2	X	
	minimum	48,8	77,7	78,0	78,2		
	różnica w %	85,2	49,9	48,9	42,3		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W styczniu 2016 r., w porównaniu z grudniem ub.r., w skupie na rynek produktów świeżych, wyższe były ceny kapusty białej (o 8%), marchwi (o 7%), pieczarek (o 2%), a obniżyły się ceny cebuli (o 2%) i buraków ćwikłowych (o 3%). W zakładach przetwórczych wzrosły ceny skupu cebuli obieranej (o 7%) i buraków (o 2%). W firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny skupu kapusty białej (o 14%), kapusty czerwonej (o 22%), kapusty pekińskiej (o 30%), pietruszki (o 5%), selerów (o 10%), porów (o 27%), buraków czerwonych (o 13%), ziemniaków (o 5%), cebuli (o 9%) i marchwi (o 1%). W handlu hurtowym wzrosły ceny ogórków spod osłon (o 100%), marchwi (o 10%), kapusty białej (o 38%), buraków ćwikłowych (o 17%) i cebuli (o 2%).

W relacji do stycznia 2015 r. na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie (w zależności od kierunku zagospodarowania) wzrosły ceny: cebuli (o 19-94%), buraków (o 27-51%), kapusty białej (o 73-135%) i marchwi (o 42-108%). Na rynkach hurtowych podniosły się ceny kapusty białej (o 145%), buraków ćwikłowych (o 61%), cebuli (o 83%), ogórków spod osłon (o 17%) i marchwi (o 79%).

W grudniu ub.r., w stosunku listopada ub.r., wzrosły ceny detaliczne papryki (o 4%), pomidorów (o 18%) i pieczarek (o 1%). Obniżyły się ceny buraków ćwikłowych i selerów (po 1%) i marchwi (o 3%). Na tym samym poziomie cenowym pozostały ceny: cebuli, kapusty białej i porów. W relacji do cen detalicznych z grudnia 2014r. wzrosły ceny detaliczne marchwi (o 56%), buraków ćwikłowych (o 37%), kapusty białej (o 99%), selerów (o 45%), porów (o 32%), cebuli (o 43%), a obniżyły się ceny kalafiorów (o 31%), pomidorów (o 5%) i papryki (o 1%).

W listopadzie 2015 r., w stosunku do listopada 2014 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych wyprodukowano mniejszą ilość soku pomidorowego (o 18%), marynat (o 51%), warzyw mrożonych (o 24%), a jedynie produkcja konserw warzywnych zwiększyła się (o 13%).

Eksport warzyw świeżych w listopadzie 2015 r. wyniósł 26,4 tys.t, a jego wartość 13,9 mln EUR. W porównaniu z listopadem 2014 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych zmalał o 11%, a jego wartość wzrosła o 9%. Do ilościowego zmniejszenia eksportu przyczyniło się ograniczenie sprzedaży marchwi (o 64%), ogórków (o 31%) i kapusty (o 22%) W tym czasie wyeksportowano 55,5 tys.t przetworów warzywnych o wartości 44,2 mln EUR. W stosunku do listopada 2014 r. wolumen eksportu

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

przetworów warzywnych wzrósł o 7%. Więcej o 14% niż w listopadzie 2014 r. sprzedano marynat, a o 8% wzrosła wielkość sprzedaży kapusty kwaszonej.

W listopadzie 2015 r. zaimportowano 43,6 tys.t warzyw świeżych o wartości 40,1 mln EUR. W relacji do listopada 2014 r. import warzyw świeżych wzrósł o 3%, a jego wartość o 11%. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększeniem przywozu kapusty (12,5-krotnie), pomidorów (o 13%), marchwi (o 70%) i czosnuku (o 37%). Import przetworów warzywnych wyniósł 22,8 tys. t, a jego wartość 22,3 mln EUR. Zarówno ilość jak i wartość importu przetworów warzywnych wzrosły po 12%. Więcej przywieziono mrożonek (o 27%), marynat (o 28%) i konserw (o 22%), a zmniejszył się jedynie import suszu (o 31%).

W listopadzie ub.r., saldo handlu zagranicznego całego sektora warzywniczego było ujemne i wyniosło 4,3 mln EUR. Złożyło się na to ujemne saldo w obrocie świeżymi warzywami w wysokości 26,2 mln EUR oraz dodatnie w obrocie przetworami warzywnymi wynoszące 21,9 mln EUR.

W miesiącach I-XI 2015 r. dodatnie saldo handlu warzywami i ich przetworami wzrosło do 22,2 mln euro, z 2,7 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu została zwiększona o 5% do 675,6 mln euro, a importu o 2% do 653,4 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2015 I	0,48	1,21	0,40	0,68	0,53	-	-	-	-	-	5,25
II	0,46	1,23	0,55	0,75	0,53	-	-	-	-	-	5,02
III	0,49	1,25	0,75	1,01	0,51	-	-	-	-	-	4,87
IV	0,62	1,28	1,04	1,56	0,54	-	-	-	6,38	-	4,86
V	1,02	1,40	1,23	1,86	0,56	-	-	-	4,25	2,28	4,70
VI	1,31	1,80	1,47	2,09	0,85	-	2,15	-	2,74	1,53	4,68
VII	1,22	2,16	0,40	1,75	0,73	2,01	1,25	1,08	2,06	1,23	4,85
VIII	0,88	2,01	1,00	1,22	0,65	2,30	1,36	1,02	2,01	1,64	5,03
IX	0,89	1,94	0,87	1,20	0,68	2,58	1,85	-	2,11	2,12	5,58
X	0,93	1,83	0,83	1,14	0,71	-	-	-	3,86	2,39	5,13
XI	0,94	1,85	0,77	1,12	0,71	-	-	-	3,76	1,99	4,59
XII	0,95	1,90	0,87	1,14	0,77	-	-	-	3,90	1,89	4,66
2015 I-XII	0,85	1,62	0,85	1,29	0,65	2,30	1,65	1,02	3,93	1,88	4,94
2016 I	0,93	1,89	0,94	1,22	0,75	-	-	-	-	-	4,75
Wskaźnik zmian w %											
I 2016 XII 2015	98	100	108	107	97	x	x	x	x	x	102
I 2016 I 2015	194	156	235	179	142	x	x	x	x	x	90

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW,

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2015 I	1,09	0,26	0,26	0,37	-	-	-	-	-	-	-
II	0,80	0,41	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,75	0,47	0,26	0,40	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,95	0,51	0,27	0,43	-	-	-	-	-	-	-
V	1,17	0,70	-	0,35	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,23	0,80	-	-	1,16	-	1,73	-	-	-	-
VII	0,98	-	-	-	1,13	0,74	1,73	1,08	1,90	-	-
VIII	0,89	-	-	-	-	0,75	1,79	1,16	2,38	0,64	-
IX	1,11	0,45	0,35	0,40	-	0,73	1,68	1,13	-	0,64	0,35
X	1,26	0,76	0,26	0,45	-	-	1,69	1,25	-	0,63	-
XI	1,35	0,74	0,29	0,44	-	-	1,80	1,38	-	-	-
XII	1,22	0,77	0,28	0,46	-	-	-	-	-	-	-
2015 I-XII	1,07	0,59	0,28	0,41	1,15	0,74	1,74	1,20	2,14	0,64	0,35
2016 I	1,30	-	-	0,47	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
I 2016 XII 2015	107	x	x	102	x	x	x	x	x	x	x
I 2016 I 2015	119	x	x	127	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórkiki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2014 XII	-	-	0,63	0,27	-	-	0,44	1,30	0,90	0,48	1,40	0,40	-
2014 I-XII	3,19	0,99	1,09	0,50	0,95	3,30	0,63	1,78	0,94	0,85	1,32	0,59	0,54
2015 I	-	-	0,80	0,48	0,33	-	0,52	1,30	0,88	0,47	1,40	0,41	-
II	-	-	0,93	0,58	0,37	-	0,61	1,30	0,89	0,49	1,40	0,41	-
III	-	-	1,41	0,69	0,53	-	0,85	1,49	0,95	0,53	-	0,42	0,35
IV	-	-	2,30	0,96	0,78	-	1,19	1,91	1,09	0,70	-	0,44	0,35
V	3,61	-	1,27	1,12	0,74	-	1,39	2,15	1,32	0,94	-	0,47	0,35
VI	2,38	1,28	0,94	0,74	0,94	-	1,25	-	-	1,08	-	0,47	0,35
VII	1,35	1,21	1,01	0,49	1,25	4,87	1,40	2,73	1,90	0,86	-	0,60	-
VIII	1,25	1,55	1,39	0,53	-	3,65	1,39	-	2,80	0,74	2,00	0,60	-
IX	3,03	1,60	2,23	0,83	1,12	3,24	1,38	3,60	2,00	0,79	2,00	0,64	-
X	4,04	-	1,10	0,74	1,35	3,50	-	-	1,95	0,78	1,75	0,54	0,50
XI	4,20	-	0,96	0,74	1,30	-	1,05	2,70	1,85	0,77	1,80	0,50	0,40
XII	-	-	1,03	0,73	1,30	-	1,07	2,87	1,85	0,78	1,80	0,55	0,55
2015 I-XII	2,84	1,41	1,28	0,72	0,91	3,82	1,10	2,23	1,59	0,74	1,74	0,50	0,41
2016 I	-	-	1,34	0,83	1,59	-	1,08	3,00	2,04	0,85	2,28	0,62	0,58
Wskaźnik zmian w %													
I 2016 XII 2015	x	x	130	114	122	x	101	105	110	109	127	113	105
I 2016 I 2015	x	x	168	173	482	x	208	231	232	181	163	151	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2014 XI	2 527	55 008	28 815	3 163
XII	3 796	38 144	21 590	2 301
2014 I-XII	37 542	583 873	309 190	49 807
2015 I	3 046	39 202	17 613	2 367
II	3 305	43 360	16 742	2 349
III	3 746	41 414	18 266	3 219
IV	3 142	31 305	14 872	2 250
V	3 596	30 087	13 366	2 440
VI	2 857	37 002	16 327	2 462
VII	2 494	52 695	22 197	10 576
VIII	4 019	53 020	22 154	12 469
IX	3 519	64 516	32 915	9 331
X	3 082	72 137	27 156	6 487
XI	2 527	54 664	30 589	3 163
Wskaźnik zmian w %				
XI 2015 X 2014	82	76	113	49

*/ w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015											$\frac{XI\ 2015}{XI\ 2014}$ (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI								
Warzywa ogółem	36766	42580	29624	29315	526093	40530	36155	41185	38451	40155	40253	41872	45101	41611	36638	26438	89							
Cebula	8059	8154	7401	6985	124889	10367	11346	15007	14321	10152	6359	6462	8420	9014	9615	9961	135							
Kapusta	1751	2946	3642	5634	75298	9629	9580	10511	10704	4697	2468	2968	2150	1736	3035	2847	78							
Marchew	1986	2606	3761	4366	42339	5699	4120	3080	1977	2396	2047	2247	1647	1300	1539	1356	36							
Ogórki	870	362	148	361	10139	488	65	291	560	802	909	1281	1666	937	332	103	69							
Pomidory	8139	11514	2990	1111	99337	377	502	700	4181	12219	15612	15158	15309	14710	10176	3831	128							
Kalafiory	4455	5875	1666	477	30693	508	511	499	278	825	5307	6069	4612	2521	2668	1951	117							
Przetwory ogółem	51423	56519	51962	50356	613174	55256	57873	64202	54671	50449	50065	50790	47200	58510	61977	55456	107							
Susze	2503	2555	2488	2148	28592	2697	2915	2822	2114	2653	2532	2835	2362	4966	3250	1935	78							
Marynaty	4614	4459	4499	4057	44529	3149	3117	4443	3487	3623	3258	3726	3261	4476	4616	5138	114							
Konserwy	6042	7350	6154	5667	63568	4219	5006	5383	4227	3485	4185	4404	4362	6169	6823	5787	94							
-kapusta kwasz.	779	920	901	1242	8759	1020	858	1140	938	712	711	569	366	618	916	975	108							
Mrożonki	30414	34596	32714	32146	390127	40530	36155	41185	38451	40155	40253	41872	45101	41611	36638	26438	81							
Pieczarki i ich przetwory	21563	24769	24505	23174	277707	24164	23340	28739	22770	24537	22902	22122	19972	22742	25177	25479	104							
Warzywa ogółem	19714	21831	12788	11079	258283	12702	11901	14837	17753	27718	26204	21514	26248	32098	24938	13926	109							
Cebula	3106	3086	2962	2987	46950	3399	3698	4544	4194	3948	3112	2955	3442	3716	4212	3920	132							
Kapusta	302	402	524	749	13856	1402	1476	1980	2255	1437	722	667	542	589	898	855	163							
Marchew	448	510	806	927	9813	1261	1079	966	868	1004	830	990	596	481	627	514	64							
Ogórki	557	394	120	322	7830	384	76	393	629	747	609	852	1267	813	348	119	98							
Pomidory	5903	8749	2418	1095	75324	444	467	696	4695	11294	10493	7850	8900	15071	10580	2769	114							
Kalafiory	2796	2835	922	294	17408	322	269	330	180	558	2608	3027	2685	1677	1827	1161	126							
Przetwory ogółem	37381	40704	36997	35055	452030	37394	39941	46202	37896	38658	38669	38561	34940	42340	46971	44228	120							
Susze	4170	4332	4115	3408	49420	4662	5159	5035	3498	4549	4799	4519	4335	5201	5388	4600	112							
Marynaty	3873	4007	4093	3703	39678	2687	2826	3880	3024	3334	2964	3890	2923	4287	4360	4876	119							
Konserwy	5989	6958	5943	5390	64496	3989	4791	5566	4273	4197	4787	4818	4528	6242	6994	6232	105							
-kapusta kwasz.	478	575	558	724	5545	559	525	688	547	537	486	369	259	442	690	743	133							
Mrożonki	16165	18110	17038	16209	213160	12702	11901	14837	17753	27718	26204	21514	26248	32098	24938	13926	82							
Pieczarki i ich przetwory	31083	34967	34017	32909	397933	34510	32182	40715	32602	36721	33779	32106	30364	34572	37286	36589	108							

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015												XI 2015 XI 2014 (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI									
	12911	21955	42393	53559	536315	54088	55065	72052	61902	48968	36107	25776	15 259	17039	26500	43571									
Warzywa ogółem	12911	21955	42393	53559	536315	54088	55065	72052	61902	48968	36107	25776	15 259	17039	26500	43571	103								
Cebula	5066	6712	6296	6873	101302	5386	5479	7492	6132	8847	7980	5931	2 749	3545	6823	4927	78								
Kapusta	10	7	21	25	14744	1566	222	1655	5348	1307	430	20	382	3729	2664	269	1255								
Marchew	109	116	149	290	20081	578	1495	3411	4115	6697	8390	1706	41	1115	192	254	170								
Ogórki	1369	2304	6378	7554	47244	8253	5110	5917	1762	717	2420	5158	4 946	2212	3464	6100	96								
Pomidory	2515	3236	11964	18161	148339	16103	18736	21635	16778	11578	7518	6291	2 953	2596	3453	13533	113								
Papryka	976	3535	5319	5274	54003	6094	6091	6779	4924	5276	4316	4150	646	489	2034	5268	99								
Czosnek	373	426	404	461	5890	408	473	461	1600	538	261	206	174	500	379	554	137								
Przetwory ogółem	17989	19231	20340	20769	219510	16274	18661	21446	19530	18003	16335	19519	17 480	23181	25746	22763	112								
Mrożonki	2807	3393	3904	4052	44324	2836	3319	3303	3289	3492	3089	3463	3 230	5016	5332	4952	127								
Susze	1690	1731	2817	2858	25007	901	1148	1249	1177	1229	1196	1689	1 687	1935	3346	1935	69								
Marynaty	1096	1572	1516	1499	15077	1049	1303	1504	1141	1200	906	1127	1 175	1395	1784	1935	128								
Konserwy	3824	3693	4262	4558	43144	2755	3572	5824	3366	2693	2502	3457	2 671	4069	5343	5214	122								
-kukurydza konserw.	2264	1435	1663	1990	16930	862	1448	2590	994	615	759	1373	839	1724	2679	2285	137								
Koncentrat pomid.	5322	6100	5001	5051	61869	5607	6348	6143	7529	6239	5324	5342	4 696	6203	6175	5416	108								
Warzywa ogółem	8828	18041	36139	47119	61168	56171	55777	70340	63556	47595	27288	18327	9 673	11028	22169	40069	111								
Cebula	671	731	858	884	2773	710	967	1626	1285	2131	2071	1525	627	781	1350	962	112								
Kapusta	4	5	13	25	2548	298	81	559	2928	565	171	7	117	502	291	47	353								
Marchew	104	100	150	206	936	299	509	1280	1927	3287	3252	746	58	112	157	190	127								
Ogórki	644	2175	4155	4929	1402	6134	5694	5995	1670	497	1128	2354	1 907	1013	2611	4835	116								
Pomidory	3255	5006	12891	18450	21615	20873	21359	24522	21042	12376	7468	4913	2 568	3272	5740	14042	109								
Papryka	881	3331	5468	6517	9738	8080	7181	10145	9929	12963	7082	5330	761	450	2973	6028	110								
Czosnek	450	546	519	639	1168	481	567	674	1991	803	555	418	400	768	616	943	182								
Przetwory ogółem	17925	19940	19846	21636	20618	17292	19837	24172	22608	20089	18155	20607	17 655	24220	24535	22263	112								
Mrożonki	2228	2688	2993	3142	3454	2221	2667	2497	2402	2432	2478	2603	2 420	3724	3995	3521	118								
Susze	2115	2748	2697	3259	3760	2358	2732	3689	4138	3004	2820	3154	2 542	3073	3239	3005	111								
Marynaty	1173	1602	1691	1682	1429	1181	1480	1581	1383	1431	1097	1399	1 312	1562	1893	2200	130								
Konserwy	4742	4552	5293	6125	5207	3378	4472	7271	4622	4126	3486	4680	3 674	5577	6258	5803	110								
-kukurydza konserw.	2329	1446	1768	2146	1704	808	1486	2600	1047	641	804	1348	862	1680	2580	2201	125								
Koncentrat pomid.	4715	5945	4620	4742	4370	5385	5720	5943	7248	6097	5170	4826	4 390	5877	5607	4756	103								

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2014 IX	0,39	0,17	0,23	0,64	0,73	0,63	1,45	0,80	0,61	0,56
X	0,38	0,14	0,20	1,09	0,76	0,48	1,42	0,83	0,64	0,51
XI	0,40	0,14	0,21	0,81	0,81	0,55	1,36	0,82	0,63	0,43
XII	0,43	0,13	0,21	0,89	0,99	0,62	1,46	0,82	0,62	0,35
2014 I-XII	0,39	0,19	0,23	0,89	0,85	0,63	1,45	0,84	0,65	0,49
2015 I	0,33	0,15	0,22	0,79	1,18	0,63	1,45	0,81	0,55	0,42
II	0,33	0,15	0,26	1,16	0,93	0,53	1,40	0,87	0,61	0,40
III	0,30	0,19	0,31	1,35	0,99	0,66	1,42	0,83	0,60	0,48
IV	0,29	0,21	0,44	1,12	1,12	0,65	1,42	0,84	0,58	0,47
V	0,39	0,31	0,42	0,93	0,92	0,68	1,51	0,92	0,75	0,51
VI	0,49	0,29	0,41	0,67	0,67	0,49	1,51	0,86	0,68	0,49
VII	0,46	0,22	0,44	0,66	0,52	0,50	1,47	1,09	0,65	0,44
VIII	0,41	0,25	0,36	0,76	0,58	0,58	1,59	0,89	0,71	0,45
IX	0,41	0,34	0,37	0,87	1,02	0,67	1,59	0,93	0,71	0,35
X	0,44	0,30	0,41	1,05	1,04	0,69	1,54	0,90	0,75	0,39
XI	0,39	0,30	0,38	1,15	0,72	0,59	1,50	0,86	0,76	0,39
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2015</u> <u>X 2015</u>	89	100	93	110	69	86	97	96	101	100
<u>XI 2015</u> <u>X 2014</u>	98	214	181	142	89	107	110	105	121	91

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych FM

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe ^a
2014 IX	0,72	0,51	0,73	0,68	1,78	1,73	1,57	2,97	2,71
X	0,64	0,47	0,69	0,69	4,33	1,88	3,65	2,14	2,03
XI	0,63	0,31	0,69	0,67	5,93	-	5,93	4,33	2,94
XII	0,67	0,35	0,72	0,66	-	-	6,38	4,21	-
2014 I-XII	1,13	0,77	0,86	0,94	3,12	1,73	4,67	4,23	2,35
2015 I	0,70	0,53	0,81	0,67	-	-	10,58	-	-
II	0,71	0,67	0,87	0,66	-	-	10,94	-	-
III	0,77	0,79	1,09	0,69	10,47	-	10,47	12,45	-
IIIIV	0,86	1,13	1,71	0,72	-	-	4,22	7,61	-
V	1,07	1,50	1,97	0,79	-	-	3,00	4,42	-
VI	1,46	1,64	2,13	0,97	2,20	-	1,95	2,94	2,16
VII	1,57	1,57	1,92	1,06	1,94	-	2,05	2,07	1,70
VIII	1,20	0,98	1,37	0,98	2,47	2,00	2,50	1,73	2,44
IX	1,17	1,21	1,39	0,94	2,01	1,35	2,67	3,05	3,05
X	1,24	1,14	1,34	0,92	-	-	3,35	4,32	4,25
XI	1,26	0,97	1,29	0,93	-	-	4,50	3,78	-
XII	1,26	0,94	1,32	0,92	-	-	6,17	4,76	-
2015 I-XII	1,11	1,09	1,43	0,85	3,82	1,68	5,20	4,71	2,72
2016 I	1,28	1,30	1,45	1,08	-	-	12,33	-	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>I 2016</u> <u>XII 2015</u>	102	138	110	117	x	x	200	x	x
<u>I 2016</u> <u>I 2015</u>	183	245	179	161	x	x	117	x	x

^{xa} ceny za sztukę Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2014 XII	3,49	10,22	3,52	3,11	3,28	5,23	1,96
2014 I-XII	3,62	10,38	3,59	3,18	3,42	5,27	1,96
I	3,50	10,39	3,45	3,09	3,31	5,01	2,09
2015 II	3,47	10,69	3,50	3,01	3,36	4,99	2,11
III	3,42	10,61	3,47	2,95	3,37	5,06	2,09
IV	3,42	10,56	3,46	2,94	3,38	5,05	2,10
V	3,47	10,60	3,45	2,95	3,41	5,04	2,14
VI	3,50	10,63	3,31	2,88	3,31	5,00	2,13
VII	3,52	10,54	3,34	2,92	3,38	4,96	2,15
VIII	3,63	10,31	3,35	2,97	3,43	4,98	2,15
IX	3,76	10,37	3,45	3,04	3,49	4,96	2,17
X	3,73	9,94	3,53	3,06	3,50	4,85	2,14
XI	3,77	9,95	3,51	3,10	3,57	4,84	2,14
XII	3,79	9,97	3,45	3,09	3,57	4,68	2,13
Wskaźnik zmian w %							
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>	101	100	98	100	100	97	100
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>	109	98	98	99	109	89	109

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2014 X	1,61	0,96	1,43	1,39	3,51	3,94	5,28	4,71	5,07	3,34	7,50
XI	1,52	0,96	1,40	1,32	3,30	3,68	6,98	5,79	-	3,85	7,50
XII	1,54	0,92	1,44	1,31	3,22	3,81	8,64	6,98	-	6,33	7,66
2014 I-XII	2,22	1,34	1,75	1,80	4,06	4,46	8,91	6,09	4,13	4,81	7,63
2015 I	1,51	0,95	1,50	1,33	3,22	4,31	9,61	8,04	-	7,41	7,62
II	1,53	1,14	1,62	1,39	3,22	4,54	9,62	8,13	-	7,63	7,53
III	1,52	1,24	1,88	1,39	3,30	4,85	9,49	7,66	-	6,82	7,46
IV	1,54	1,52	2,47	1,39	3,44	5,30	11,77	8,23	-	6,40	7,37
V	1,87	1,93	3,18	1,45	3,81	5,29	16,00	6,55	6,16	5,36	7,33
VI	2,73	2,16	3,56	2,07	4,42	5,43	11,03	4,66	3,77	3,71	7,43
VII	2,89	2,48*	3,35	2,36	5,55	5,24	9,34	3,64	3,30	2,89	7,48
VIII	2,42	2,65*	2,53	1,99	5,59	5,11	5,71	3,08	3,37	3,09	7,56
IX	2,20	1,94	2,40	1,87	5,37	4,97	5,16	4,14	3,72	4,10	7,79
X	2,19	1,85	2,33	1,83	4,93	5,09	5,69	5,51	4,73	4,36	7,64
XI	2,19	1,83	2,32	1,81	4,72	5,04	8,23	5,62	-	4,51	7,58
XII	2,20	1,83	2,25	1,80	4,66	5,02	8,59	6,61	-	4,36	7,65
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>	100	100	97	99	99	100	104	118	x	97	101
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>	143	199	156	137	145	132	99	95	x	69	100

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczap	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2014 X	5,89	15,00	8,60	9,34	8,54	10,30	3,87	6,30	9,20	4,13
XI	5,82	14,90	8,54	9,40	8,46	10,30	3,83	6,35	9,14	4,14
XII	5,72	14,90	8,66	9,34	8,44	10,35	3,81	6,15	8,89	4,14
2014 I-XII	5,86	15,30	8,56	9,42	8,40	10,35	3,87	6,25	9,14	4,20
2015 I	5,66	15,05	8,60	9,40	8,48	10,40	3,78	6,28	9,06	4,11
II	5,54	15,00	8,44	9,40	8,46	10,45	3,80	6,33	9,11	4,13
III	5,50	14,85	8,52	9,32	8,40	10,45	3,76	6,30	9,14	4,11
IV	5,52	14,75	8,48	9,26	8,36	10,50	3,82	6,23	9,00	4,18
V	5,54	14,65	8,54	9,38	8,42	10,45	3,83	6,28	9,00	4,21
VI	5,56	14,60	8,52	9,46	8,44	10,45	3,82	6,33	8,94	4,22
VII	5,59	14,70	8,52	9,42	8,44	10,50	3,80	6,28	9,03	4,22
VIII	5,60	14,55	8,54	9,50	8,48	10,40	3,82	6,23	8,97	4,23
IX	5,57	14,50	8,48	9,40	8,48	10,50	3,79	6,25	9,00	4,22
X	5,61	14,65	8,40	9,50	8,48	10,45	3,80	6,23	9,11	4,21
XI	5,62	14,55	8,48	9,36	8,40	10,45	3,80	6,23	8,97	4,19
XII	5,66	14,65	8,50	9,48	8,26	10,40	3,77	6,10	8,77	4,14
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>	101	101	100	101	98	100	99	98	98	99
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>	99	98	98	101	98	100	99	99	99	100

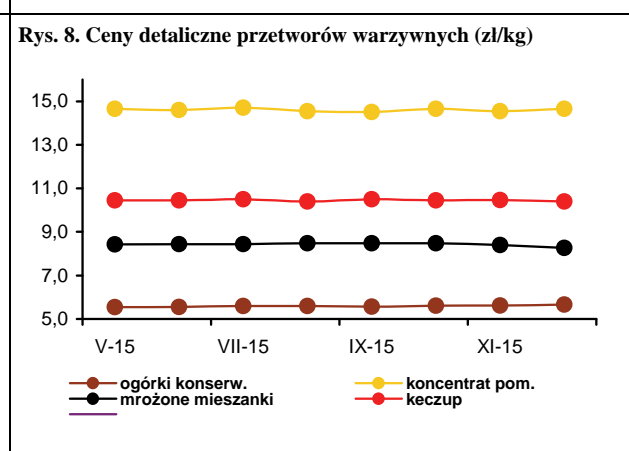
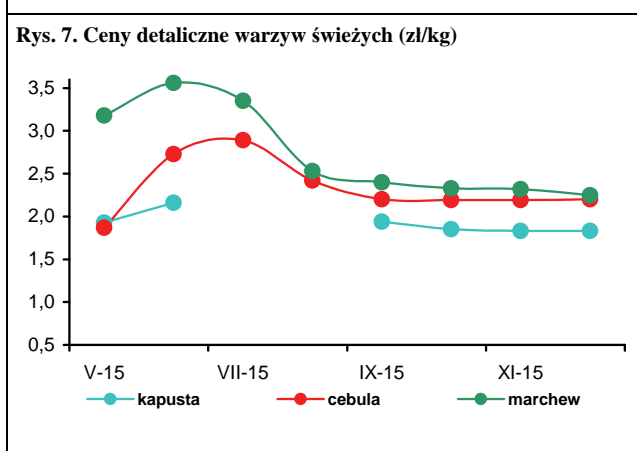
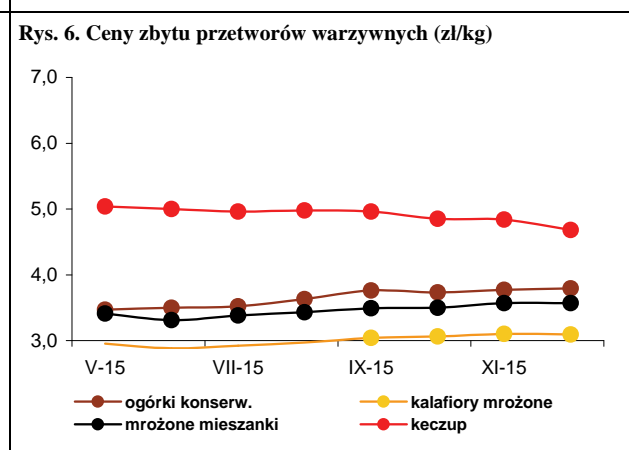
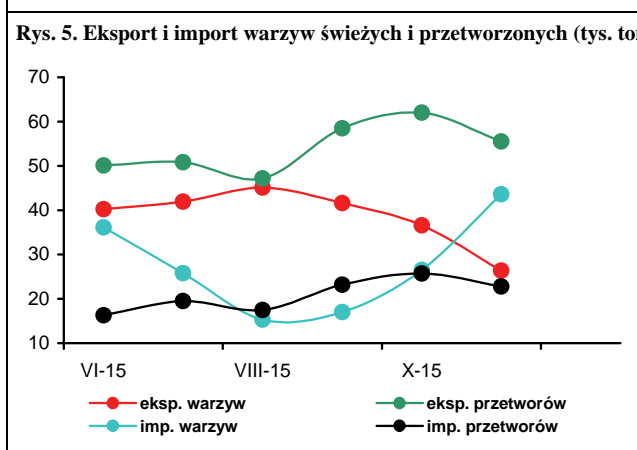
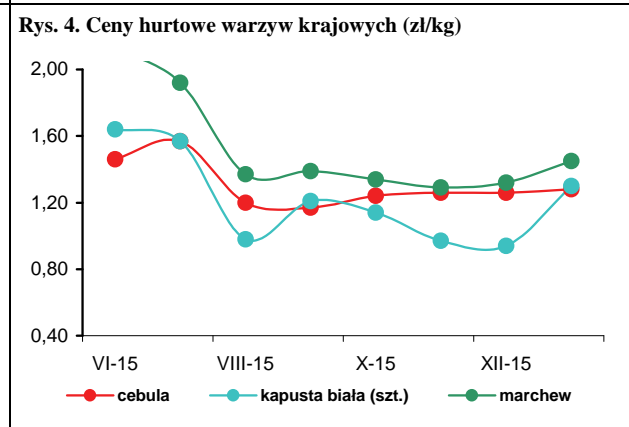
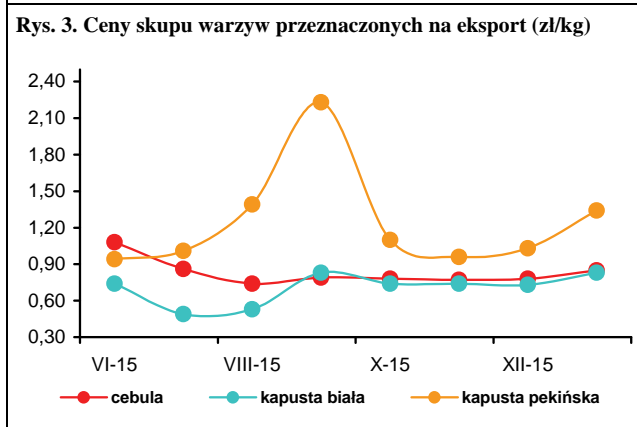
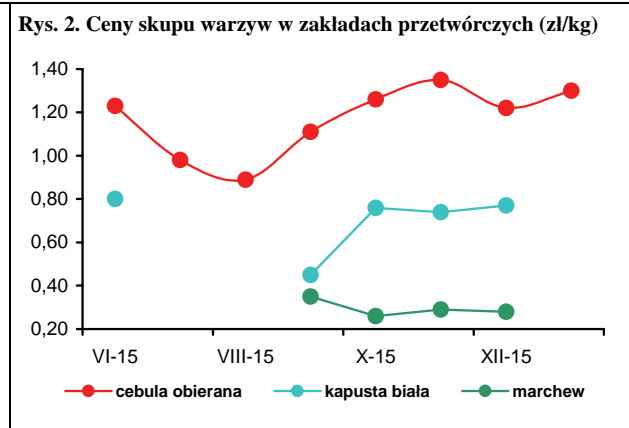
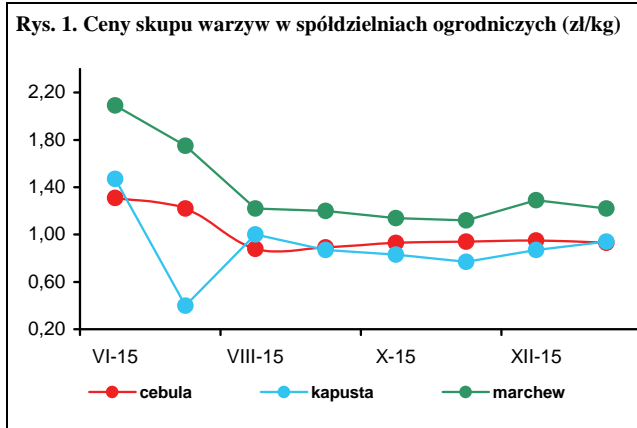
^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2014 VII	72	69	44	45	43	46
VIII	68	65	46	44	48	44
IX	64	61	48	49	-	-
X	66	60	49	48	-	-
XI	72	58	46	44	-	-
XII	78	55	47	38	-	-
2015 I	65	68	45	46	-	-
II	68	72	55	44	48	52
III	79	85	85	42	-	-
IV	85	89	88	46	59	-
V	87	87	85	44	44	41
VI	85	79	75	45	58	45
VII	88	88	81	49	65	61
VIII	89	86	82	51	-	-
IX	88	91	81	50	-	-
X	81	87	76	53	-	-
XI	79	80	75	48	-	-
XII						

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

Irena Strojewska

W styczniu 2016 r., w porównaniu ze styczniem poprzedniego roku, średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były wyższe o 42%, w spółdzielniach ogrodniczych o 48%, a w firmach eksportujących o 52%. Zakłady przetwórcze za jabłka do tłoczenia oferowały ceny wyższe o 20%. W skupie na eksport gruszki potaniały o 2%, w spółdzielniach ogrodniczych ich ceny nie zmieniły się, natomiast na rynku hurtowym wzrosły o 2%. Na

rynках hurtowych podrożały także cytryny (o 55%), mandarynki (o 9%), banany (o 7%) oraz winogrona (o 2%). Potaniały jedynie pomarańcze (o 1%). W styczniu br. w porównaniu z grudniem 2015 r. jabłka na rynkach hurtowych potaniały o 3%, w spółdzielniach ogrodniczych o 2%, a w firmach eksportujących o 1%. Ceny skupu jabłek do tłoczenia oferowane przez zakłady przetwórcze z powodu mniejszego zapotrzebowania na surowiec obniżyły się o 37%. Gruszki na rynkach hurtowych potaniały o 1%, a w skupie na eksport i w spółdzielniach ogrodniczych podrożały o 2%. Na rynkach hurtowych wzrosły ceny winogron (o 16%), bananów (o 15%), a także cytryn (o 1%). Potaniały natomiast pomarańcze (o 9%) oraz mandarynki (5%).

W grudniu 2015 r. w relacji do grudnia 2014 r. średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów zwiększyły się o 9,0%, przy stabilnych cenach żywności i napojów bezalkoholowych. Jabłka podrożały o 36,3%, owoce jagodowe o 13,9%, owoce pestkowe o 8,2%, owoce cytrusowe o 7,2%, owoce suszone i orzechy o 4,1%, a przetwory owocowe o 3,8%. Obniżyły się ceny bananów (o 10,1%) oraz owoców mrożonych (o 3,9%).

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w listopadzie 2015 r. w relacji do listopada 2014 r. była większa o 17%. Produkcja soków pitnych produkowanych z jabłek zwiększyła się o 74%. Zmniejszyła się natomiast produkcja soków wytwarzanych z owoców cytrusowych o 3%, a pozostałych soków pitnych warzywnych i owocowo-warzywnych o 1%. Wzrosła produkcja soków zagęszczonych (o 35%), owoców mrożonych (o 26%), a także kompotów i owoców pasteryzowanych (o 11%). Mniejsza była natomiast produkcja dżemów (o 49%). W miesiącach I-XI 2015 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w relacji do analogicznego

okresu 2014 r. o 17% do 604,7 tys. ton. Produkcja soków pitnych wytwarzanych z jabłek zwiększyła się o 30%, z owoców cytrusowych o 13%, a pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych o 8%. Produkcja owoców mrożonych była większa o 18%, soków zagęszczonych o 4%, a obniżyła się kompotów i owoców pasteryzowanych o 13%, a także dżemów o 22%. Średnie ceny zbytu pitnych soków jabłkowych w grudniu 2015 r. zwiększyły się w porównaniu do grudnia 2014 r. o 18%, a pitnych soków pomarańczowych o 5%. Ceny zbytu dżemów produkowanych z czarnych porzeczek były wyższe o 9%, a z truskawek potaniały o 3%.

Wolumen eksportu przetworów owocowych w listopadzie 2015 r. wobec listopada 2014 r. był mniejszy o 7%, a owoców świeżych o 36%. O zmniejszeniu eksportu owoców świeżych zdecydował głównie spadek zagranicznej sprzedaży jabłek (o 43%). W grupie przetworów owocowych największe znaczenie miało ograniczenie eksportu zagęszczonego soku jabłkowego (o 16%), a także dżemów (o 20%). W wyniku wzrostu cen eksportowych owoców świeżych wpływy z ich zagranicznej sprzedaży zmniejszyły się mniej (o 11% do 32,6 mln euro) niż wolumen. Natomiast wpływy z eksportu przetworów owocowych wzrosły (o 5% do 101,7 mln euro) bardziej niż wolumen z powodu wzrostu cen transakcyjnych skoncentrowanego soku jabłkowego na światowych rynkach. Import owoców świeżych zmniejszył się o 5% do 111,8 tys. ton, w wyniku spadku przywozu owoców cytrusowych (o 13%) oraz winogron (o 12%), przy zwiększonym imporcie bananów (o 12%). Import owocowych przetworów zwiększył się o 7% do 33,2 tys. ton. Ujemne saldo obrotów owocami i ich przetworami pogorszyło się do 25,6 mln euro, z 12,7 mln euro w listopadzie 2014 r. W miesiącach I-XI 2015 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 159,5 mln euro, wobec dodatniego w wysokości 102,6 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zmniejszyła się o 3% do 1544,8 mln euro, a importu wzrosła o 9% do 1704,3 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2014 XII	0,77	2,41	-	-	-	-	-
2014 I-XII	1,13	1,91	3,34	2,2	4,77	1,91	1,39
2015 I	0,73	2,41	-	-	-	-	-
II	0,75	2,79	-	-	-	-	-
III	0,97	3,15	-	-	-	-	-
IV	1,39	3,65	-	-	-	-	-
V	2,01	4,49	9,13	-	-	-	-
VI	2,01	3,50	3,29	-	-	-	-
VII	2,02	-	3,91	4,00	4,55	1,83	2,18
VIII	1,49	1,95	-	3,00	3,48	1,66	1,55
IX	1,38	1,96	-	-	-	1,69	1,72
X	1,13	2,17	-	-	-	-	2,66
XI	1,11	2,37	-	-	-	-	3,03
XII	1,10	2,37	-	-	-	-	-
2015 I-XII	1,34	2,80	3,52	3,88	4,02	1,73	2,23
2016 I	1,08	2,42	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
I 2016 XII 2015	98	102	x	x	x	x	x
I 2016 I 2015	148	100	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki i bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2014 XII	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2014 I-XII	0,28	2,68	1,51	1,48	0,63	4,76	1,33	1,36	1,12	0,68
2015 I	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	2,72	1,64	1,60	0,80	5,55	-	-	-	-
VII	0,33	2,58	-	1,70	0,62	5,22	-	1,76	1,31	-
VIII	0,35	-	-	-	-	7,72	0,75	1,63	1,03	1,04
IX	0,50	-	-	-	-	9,95	0,92	-	-	1,56
X	0,51	-	-	-	-	10,15	-	-	-	1,73
XI	0,44	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2015 I-XII	0,38	2,65	1,64	1,65	0,71	7,72	0,84	1,70	1,17	1,44
2016 I	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
I 2016 XII 2015	63	x	x	x	x	x	x	x	x	x
I 2016 I 2015	120	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2014 XII	0,58	1,04	0,87	0,50	0,54	0,55	0,54	2,16	2,09	-	-	-
2014 I-XII	0,93	1,53	1,37	0,88	0,87	0,88	0,93	1,80	1,94	6,22	4,75	1,00
2015 I	0,61	1,11	0,98	0,50	0,54	0,55	0,57	2,21	2,20	-	-	-
II ^a	0,69	1,20	1,00	0,63	0,61	0,67	0,67	2,45	2,40	-	-	-
III ^a	0,96	1,35	1,20	0,99	0,94	0,97	0,95	-	-	-	-	-
IV ^a	1,47	2,00	1,68	1,57	1,51	1,51	1,51	-	-	-	-	-
V ^a	1,80	2,45	2,05	1,95	1,88	1,89	1,89	-	-	-	-	-
VI ^a	1,68	2,50	2,00	1,79	1,75	1,76	1,77	-	-	4,52	6,50	-
VII ^a	1,80	-	-	1,86	1,87	1,83	1,80	-	-	9,00	6,56	-
VIII	1,33	-	-	1,88	1,88	1,85	-	1,80	-	10,00	7,50	1,38
IX	1,04	1,46	1,30	0,98	0,98	0,98	0,96	1,85	1,83	-	-	1,90
X	0,92	1,35	1,15	0,86	0,86	0,97	0,95	1,83	2,13	-	-	2,38
XI	0,94	1,41	1,26	0,93	0,91	0,98	0,94	2,00	2,50	-	-	-
XII	0,94	1,59	1,35	0,95	0,92	0,97	0,99	2,13	2,50	-	-	-
2015 I-XII	1,18	1,64	1,40	1,24	1,22	1,24	1,18	2,04	2,26	7,84	6,85	1,89
2016 I	0,93	1,54	1,35	0,90	0,89	0,95	0,98	2,17	2,50	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>I 2016</u> XII 2015	99	97	100	95	97	98	99	102	100	x	x	x
<u>I 2016</u> I 2015	152	139	138	180	165	173	172	98	114	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2014 X	12 880	9 123	30 240	72 828	14 255	4 190	5 410
XI	12 446	11 650	28 389	48 489	12 703	3 249	4 987
XII	11 808	13 360	27 416	25 224	12 464	2 959	4 320
2014 I-XII	130 391	116 189	335 171	315 320	350 755	45 120	61 779
2015 I	13 341	10 801	25 716	18 863	16 271	3 155	4 564
II	7 364	7 836	25 107	14 497	17 996	3 372	4 247
III	9 576	12 631	29 288	17 071	18 027	3 695	5 228
IV	9 610	11 510	22 786	9 033	16 573	3 522	4 819
V	13 166	10 110	25 290	5 556	15 282	2 567	4 814
VI	10 346	10 556	26 152	6 621	84 335	3 092	5 003
VII	9 509	9 752	40 985	15 498	106 367	2 836	5 941
VIII	9 993	10 208	40 672	20 519	56 033	2 656	5 153
IX	21 674	11 123	37 539	44 874	32 899	3 285	4 733
X	28 297	10 847	31 794	84 478	19 268	3 140	4 897
XI	21 675	11 323	28 166	65 288	15 994	1 646	5 553
Wskaźniki zmian (%)							
<u>XI 2015</u> X 2015	77	104	89	77	83	52	113
<u>XI 2015</u> XI 2014	174	97	99	135	126	51	111

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015*												$\frac{XI\ 2015}{XI\ 2014}$ (%)				
	2015*																
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII		VIII	IX	X	XI
Owoce świeże	40 863	70 698	105 393	89 058	1 370 263	145 048	143 140	152 377	120 440	125 050	82 120	67 957	39 484	36 971	46 140	67 665	64
Jabłka	18 877	54 253	85 913	66 853	1 096 055	126 023	132 606	141 355	111 394	116 294	57 797	28 463	15 100	18 623	33 750	48 790	57
Gruszki	5 032	5 935	4 566	2 417	37 015	5 119	1 802	2 819	2 055	859	451	286	498	2 319	3 434	3 943	86
Truskawki	128	127	133	114	19 412	232	368	381	327	347	10 254	3 018	359	265	335	363	272
Śliwki	5 215	863	81	3	12 474	5	5	46	63	24	184	347	2 885	2 562	444	10	13
Maliny	3 517	1 187	355	349	18 193	629	263	330	282	203	147	4 707	4 321	4 925	1 030	330	93
Wiśnie	-	22	-	-	8 323	43	-	-	-	-	851	8 319	3 094	96	30	-	-
Przetwory owocowe	73 969	85 704	88 495	74 648	870 656	75 783	78 453	89 102	76 922	70 270	78 853	82 800	75 438	73 776	83 052	82 240	93
Zagęszczony sok jabłkowy	19 994	35 310	36 002	28 752	261 931	28 540	27 792	29 895	25 007	21 163	22 381	22 770	16 885	16 596	28 095	30 147	84
Truskawki w puszkach	578	618	624	468	6 949	588	614	676	723	653	620	695	895	642	675	816	131
Wiśnie w puszkach	331	509	349	377	5 107	557	444	477	364	310	408	458	757	352	408	464	133
Dżemy	3 197	2 830	2 640	2 739	32 521	2 047	2 388	2 355	1 987	1 972	2 485	2 858	2 863	3 493	2 799	2 125	80
Mrożonki	30 500	27 433	24 793	21 234	322 729	28 226	30 951	35 993	30 804	30 371	31 850	34 036	32 682	29 953	28 638	26 469	107
Owoce świeże	30 342	28 477	36 727	32 690	612 853	41 243	41 672	50 589	49 063	58 465	47 541	56 744	52 823	45 940	28 394	32 582	89
Jabłka	4 793	13 387	21 160	15 965	351 592	27 765	31 996	39 801	40 037	49 245	25 293	12 680	5 136	6 158	11 417	16 606	78
Gruszki	1 669	2 275	1 867	1 012	18 260	2 257	888	1 866	1 428	517	239	195	295	1 213	1 801	1 920	103
Truskawki	234	144	107	84	19 363	203	341	428	242	482	9 590	2 803	993	278	329	289	269
Śliwki	1 992	439	52	11	6 152	11	8	94	109	41	156	255	1 659	1 608	360	13	25
Maliny	5 101	2 270	649	724	26 197	1 079	499	614	621	424	497	7 059	8 698	13 395	3 344	1 237	191
Wiśnie	-	13	-	-	5 803	30	-	-	-	-	597	4 933	1 844	68	29	-	-
Przetwory owocowe	100	102	96 881	77 216	1 090 891	84 492	86 698	98 722	85 286	80 921	94 001	96 146	95 505	104 108	112 225	101 675	105
Zagęszczony sok jabłkowy	20 508	29 951	28 891	23 668	275 911	23 431	22 606	25 065	21 372	18 180	19 103	18 964	14 760	15 913	30 381	31 967	111
Truskawki w puszkach	787	794	947	651	9 839	829	875	927	1 106	932	888	945	1 163	845	1 018	1 143	121
Wiśnie w puszkach	444	626	457	476	6 567	779	519	622	440	403	490	543	793	475	494	561	123
Dżemy	5 564	4 936	3 988	3 978	52 796	3 106	3 782	3 871	3 129	3 098	4 067	4 380	5 241	7 627	5 398	4 841	121
Mrożonki	39 487	35 504	31 620	26 985	413 709	35 034	36 713	43 313	37 072	36 640	36 596	38 364	40 428	39 720	38 079	33 599	106

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015*												XI 2015 XI 2014 (%)	
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI										
Owoce świeże	92 148	99 141	117 420	146 124	1 417 247	128 730	112 637	121 760	103 358	103 898	103 858	144 022	150 896	98 706	105 964	111 789			95							
Banany	20 162	23 549	30 734	27 318	329 658	31 430	32 707	33 522	31 927	33 046	24 620	31 590	33 720	23 307	33 383	34 324			112							
Owoce cytrusowe	14 147	28 432	51 858	92 421	475 944	74 439	56 667	56 503	40 065	26 265	13 724	14 323	13 945	14 092	29 723	45 160			87							
Brzoskwinie i nekt.	14 708	829	77	49	123 192	9	44	105	175	3 632	16 732	35 455	34 997	15 664	1 719	29			38							
Winożona	16 226	18 921	9 448	4 574	105 279	3 945	4 948	5 847	6 031	4 198	1 563	5 368	16 300	19 551	16 260	8 359			88							
Arbuzy	4 675	503	255	227	120 414	306	472	1 416	2 560	10 240	27 935	36 605	31 388	7 461	1 075	608			239							
Jabłka	3 029	2 226	691	948	20 807	763	965	2 134	2 163	3 096	3 600	3 466	2 184	1 515	3 530	1 812			262							
Przetwory razem	26 940	30 735	31 121	42 402	355 215	33 772	33 587	36 030	27 224	23 611	26 744	34 609	30 234	37 205	31 819	33 161			107							
Soki zagęszczone	11 875	13 708	13 812	25 804	176 696	20 796	19 684	18 853	14 050	10 447	13 455	13 778	12 627	16 210	13 878	14 497			105							
-sok pomarańczowy	2 359	3 672	3 243	3 932	33 545	2 633	2 215	3 163	2 921	2 547	2 528	2 473	2 492	2 341	2 188	2 580			80							
Mrożonki	4 696	3 462	2 764	3 371	42 099	2 427	3 411	2 916	3 085	3 226	3 570	7 825	6 563	8 198	4 981	4 650			168							
Susze	1 278	1 516	1 400	1 267	14 290	1 272	1 102	1 647	946	682	793	590	1 210	1 918	2 174	2 706			193							
Dżemy	794	763	630	743	8 956	581	893	1 034	910	627	710	851	1 067	1 086	872	1 021			162							
Przetwory puszkow.	8 084	11 088	12 323	11 035	111 066	8 482	8 187	11 463	8 137	8 561	8 084	11 439	8 679	9 616	9 631	10 123			82							
-ananasy	1 061	1 759	1 558	1 495	16 217	781	1 325	1 982	1 457	1 514	853	1 451	802	1 533	910	1 044			67							
-brzoskwinie	1 844	2 911	3 620	3 571	24 721	1 386	2 141	2 447	1 382	1 348	1 448	1 695	1 627	2 085	1 813	2 780			77							
Owoce świeże	82 998	95 141	98 297	111 132	1 139 803	96 756	95 591	110 734	97 168	100 696	89 725	103 050	108 505	92 587	104 273	101 423			103							
Banany	14 064	16 700	19 771	17 303	219 196	20 708	24 118	27 761	24 788	22 979	17 401	19 734	19 417	14 407	18 440	17 134			87							
Owoce cytrusowe	15 311	22 191	31 931	52 681	312 926	42 376	32 776	33 381	25 181	21 107	12 983	16 211	16 985	15 285	28 112	32 052			100							
Brzoskwinie i nekt.	9 397	653	74	43	79 901	16	48	174	224	4 256	15 709	23 258	22 413	10 463	1 202	27			37							
Winożona	13 352	16 339	12 056	8 117	121 178	6 196	7 878	10 101	10 195	7 015	2 971	6 958	13 739	17 550	17 330	10 755			89							
Arbuzy	845	295	299	334	31 198	292	495	1 091	1 963	6 201	9 091	6 876	6 498	1 615	394	337			113							
Jabłka	704	756	477	513	12 841	622	735	1 176	1 192	1 999	2 709	2 154	1 090	870	1 156	1 161			244							
Przetwory razem	43 494	49 984	48 045	47 155	509 718	45 103	42 324	56 580	49 130	49 250	56 082	62 701	54 734	67 709	61 764	58 416			122							
Soki zagęszczone	11 419	14 868	13 477	16 419	160 209	13 818	11 720	14 712	16 291	13 198	16 054	17 210	14 319	18 017	15 809	16 295			121							
-sok pomarańczowy	4 155	6 570	5 799	7 090	58 260	4 612	3 951	5 916	5 373	4 758	4 526	4 317	4 706	4 049	3 852	4 499			78							
Mrożonki	7 558	5 967	5 296	5 507	70 287	4 524	5 546	6 366	6 034	6 453	6 026	14 446	10 943	13 261	8 928	8 181			154							
Susze	4 540	6 139	5 334	4 963	46 279	4 474	4 683	4 590	4 076	2 853	3 098	2 297	3 908	6 410	7 564	8 610			161							
Dżemy	1 104	1 409	1 240	1 188	15 071	1 068	1 384	1 758	1 694	1 031	1 473	1 455	1 802	1 785	1 495	1 581			128							
Przetwory puszkow	18 496	21 091	22 351	18 743	214 023	20 709	18 494	28 868	20 743	25 525	29 123	26 932	23 598	27 836	27 394	23 398			105							
-ananasy	966	1 575	1 452	1 462	14 569	851	1 376	2 151	1 648	1 663	1 082	1 593	978	1 770	1 122	1 313			90							
-brzoskwinie	1 477	2 309	2 803	2 672	20 446	1 206	1 689	2 024	1 216	1 073	1 248	1 181	1 287	1 701	1 413	2 330			83							

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jablkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2014 X	0,25	0,38	1,13	0,45	1,91	0,62	1,21	0,86	0,85	1,28	1,23
XI	0,25	0,41	0,80	0,56	1,83	-	1,20	0,81	0,80	1,52	1,31
XII	0,24	0,42	0,74	0,54	2,08	-	1,22	0,72	0,82	1,39	1,26
2014 I-XII	0,32	0,49	1,00	0,46	1,44	0,70	1,22	0,89	1,05	1,42	1,29
2015 I	0,22	0,44	0,87	0,78	1,72	0,69	1,17	0,75	0,82	1,41	1,40
II	0,24	0,49	0,93	0,54	1,90	-	1,11	0,68	0,81	1,43	1,17
III	0,28	0,66	1,12	0,67	1,86	-	1,09	0,74	0,84	1,37	1,30
IV	0,36	0,69	0,74	0,75	2,20	-	1,10	0,80	0,85	1,53	1,21
V	0,42	0,60	1,39	1,05	2,09	-	1,11	0,77	0,86	1,43	1,30
VI	0,44	0,53	0,94	0,66	3,39	0,70	1,07	0,82	0,85	1,43	1,20
VII	0,45	0,68	0,93	0,51	1,50	0,59	1,14	0,71	0,83	1,36	1,19
VIII	0,34	0,59	2,76	0,57	2,01	0,60	1,18	0,79	0,87	1,30	1,05
IX	0,33	0,52	1,05	0,35	2,72	0,71	1,29	0,78	0,96	1,32	1,35
X	0,34	0,52	0,98	1,00	3,25	0,94	1,16	0,72	1,08	1,51	1,21
XI	0,34	0,49	0,80	0,35	3,75	-	1,15	0,70	1,06	1,40	1,21
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XI 2015</u> X 2015	100	94	82	35	115	x	99	97	98	93	100
<u>XI 2015</u> XI 2014	136	120	100	63	205	x	96	86	133	92	92

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2014 I-XII	1,54	1,48	1,52	1,53	1,52	3,16	7,29	3,57	8,94	2,30	4,22	6,08	5,29	4,05	8,39
2015 I	1,06	1,04	1,07	1,10	1,07	2,73	-	-	-	-	4,20	4,25	4,02	3,71	10,13
II	1,09	1,08	1,09	1,10	1,08	2,79	-	-	-	-	4,89	4,17	4,20	3,67	9,73
III	1,25	1,16	1,23	1,28	1,20	2,83	-	-	-	-	5,15	4,32	4,50	3,60	10,31
IV	1,68	1,70	1,78	1,72	1,77	3,08	-	-	-	-	4,97	4,56	4,57	3,65	10,81
V	2,15	1,95	2,20	2,15	1,95	3,31	11,58	-	-	-	4,59	5,33	4,66	3,75	10,54
VI	2,35	2,30	2,38	2,37	2,36	3,31	3,81	-	6,91	-	4,45	6,48	4,80	3,85	14,82
VII	2,39	-	-	-	-	3,41	5,14	3,61	7,04	2,38	4,26	7,32	5,40	4,56	11,74
VIII	1,92	-	-	-	-	2,79	8,11	3,05	9,04	2,36	3,83	8,38	6,24	4,64	5,17
IX	1,67	1,68	1,74	1,72	1,70	2,87	9,21	-	-	2,27	3,92	8,40	6,85	4,71	5,00
X	1,65	1,64	1,69	1,63	1,64	2,93	12,41	-	-	-	4,18	7,80	6,86	4,80	5,41
XI	1,64	1,62	1,65	1,63	1,62	2,85	-	-	-	4,01	3,91	6,79	5,51	5,01	6,35
XII	1,54	1,52	1,55	1,54	1,55	2,83	-	-	-	-	3,92	6,50	4,60	4,01	8,86
2015 I-XII	1,70	1,57	1,64	1,62	1,59	2,98	8,38	3,33	7,66	2,76	4,36	6,19	5,18	4,16	9,07
2016 I	1,50	1,52	1,54	1,56	1,52	2,79	-	-	-	-	4,50	6,59	4,39	3,66	10,29
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>I 2016</u> XII 2015	97	100	99	101	98	99	x	x	x	x	115	101	95	91	116
<u>I 2016</u> I 2015	142	146	143	102	142	102	x	x	x	x	107	155	109	99	102

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogródnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2014	XI	7,53	8,60	1,91	2,50
	XII	7,40	8,60	1,85	2,47
2014	I-XII	7,68	8,92	2,08	2,44
2015	I	8,33	8,63	2,03	2,56
	II	8,33	8,77	2,02	2,58
	III	8,37	8,87	2,00	2,57
	IV	8,17	9,10	1,97	2,63
	V	8,13	9,07	2,00	2,67
	VI	8,30	9,07	1,97	2,66
	VII	8,27	9,00	1,99	2,69
	VIII	8,30	9,03	2,00	2,63
	IX	8,27	9,17	1,99	2,61
	X	8,07	8,90	2,08	2,64
	XI	8,10	8,67	2,14	2,62
	XII	8,07	8,37	2,18	2,59
2015	I-XII	8,23	8,89	2,03	2,62
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>XII 2015</u> XI 2015		100	97	102	99
<u>XII 2015</u> XII 2014		109	97	118	105

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2014	XI	1,96	4,35	-	-	-	8,40	5,00	4,96	6,82	5,92
	XII	1,95	4,56	-	-	-	11,25	4,84	4,49	6,05	4,80
2014	I-XII	2,60	5,38	5,13	16,57	8,62	15,50	4,99	4,92	7,63	6,40
2015	I	1,99	4,79	-	-	-	12,78	4,86	4,53	5,74	5,04
	II	1,98	4,87	-	-	-	11,90	5,38	4,45	5,48	5,45
	III	2,03	5,04	-	-	-	12,15	5,53	4,36	5,54	5,70
	IV	2,36	5,49	-	-	-	13,13	5,50	4,49	5,77	5,89
	V	3,00	6,24	-	32,57	13,90	13,05	5,25	4,64	6,53	5,99
	VI	3,38	6,69	-	13,52	5,73	14,36	5,08	4,90	7,59	6,45
	VII	3,56	6,82	5,91	10,54	7,08	12,66	4,87	5,39	8,46	7,56
	VIII	3,37	6,05	3,98	-	11,16	7,52	4,44	5,85	9,61	8,58
	IX	2,99	4,97	3,80	-	-	18,82	4,48	5,87	10,0	8,64
	X	2,81	4,74	4,64	-	-	7,04	4,68	5,81	8,52	8,23
	XI	2,70	4,84	-	-	-	8,44	4,50	5,50	7,34	6,43
	XII	2,66	4,89	-	-	-	11,48	4,40	4,77	7,08	4,98
2015	I-XII	2,74	5,45	4,58	18,88	9,47	17,82	4,91	5,05	7,31	6,58
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XII 2015</u> XI 2015		99	101	x	x	x	136	98	87	96	77
<u>XII 2015</u> XII 2014		136	107	x	x	x	102	91	106	117	104

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2014 XI	13,36	3,72	4,44	16,56	7,32	6,36
XII	13,22	3,72	4,38	16,48	7,20	6,25
2014 I-XII	13,83	3,79	4,47	16,60	7,38	6,34
2015 I	13,31	3,68	4,41	16,48	7,34	6,24
II	13,33	3,75	4,40	16,34	7,38	6,31
III	13,31	3,73	4,40	16,30	7,40	6,25
IV	13,53	3,72	4,42	15,82	7,52	6,25
V	13,58	3,74	4,40	15,98	7,54	6,22
VI	13,56	3,66	4,39	15,82	7,76	6,22
VII	13,39	3,70	4,42	15,92	7,88	6,19
VIII	13,42	3,67	4,37	15,86	7,94	6,19
IX	13,31	3,63	4,35	15,84	8,04	6,16
X	13,25	3,67	4,35	15,88	8,14	6,16
XI	13,31	3,67	4,28	16,00	8,26	6,14
XII	13,28	3,63	4,28	15,70	8,26	6,06
2015 I-XII	13,39	3,69	4,37	16,0	7,78	6,20
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XII 2015</u> XI 2015	100	99	100	98	100	99
<u>XII 2015</u> XII 2014	100	98	98	95	115	97

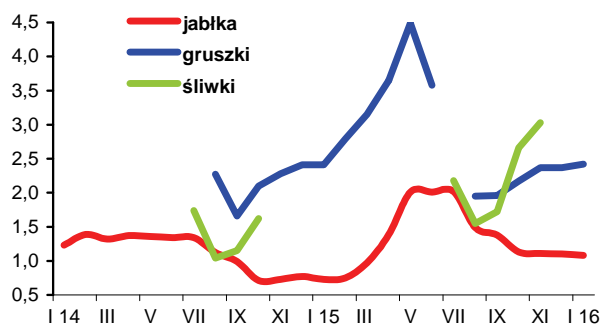
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

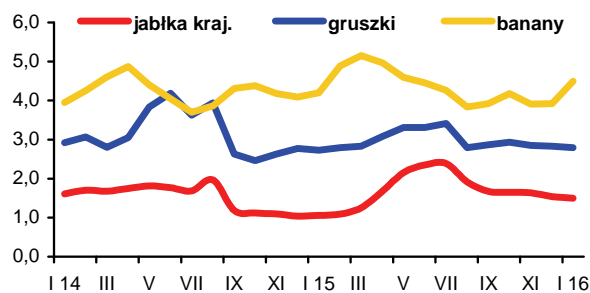
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2014 VI	78	69	67	45	46	35
VII	72	66	66	47	52	31
VIII	62	65	-	49	56	26
IX	59	67	-	51	58	29
X	56	68	-	55	54	-
XI	55	72	-	51	48	-
XII	56	66	-	49	47	-
2015 I	49	68	-	57	54	-
II	55	70	-	48	49	-
III	79	75	-	51	50	-
IV	82	76	79	44	46	-
V	88	78	75	46	55	-
VI	79	75	-	48	48	42
VII	-	66	68	45	59	42
VIII	-	68	-	44	55	32
IX	66	74	-	42	53	48
X	73	72	-	45	58	-
XI	68	70	-	40	54	-
XII	65	73	-	43	53	-
2016 I	68	70	-	41	55	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

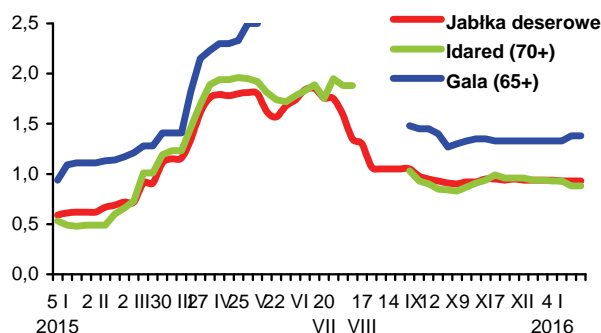
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2014 - 2016 r. (zł/kg)

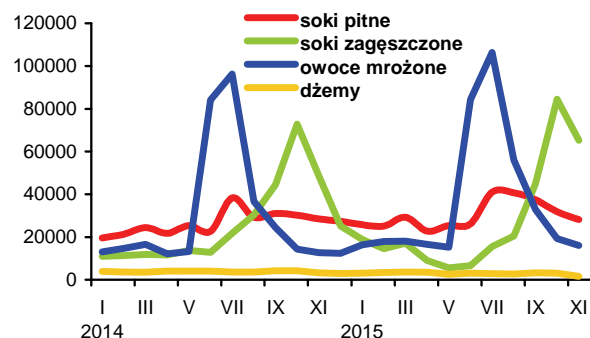
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2014 -2016 (zł/kg)

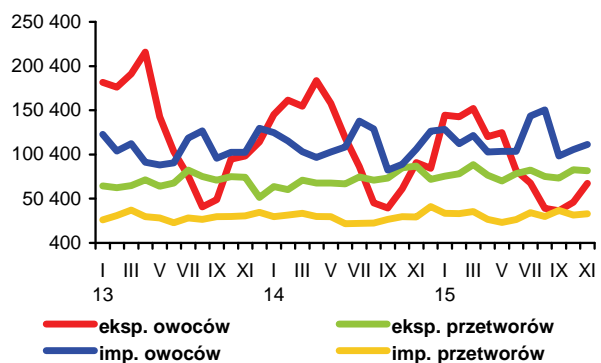
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od I 2015 r. do I 2016 r. (zł/kg)

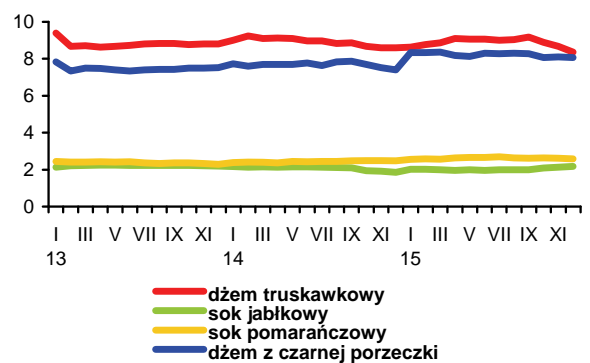
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2014 - 2015 r. (tony)

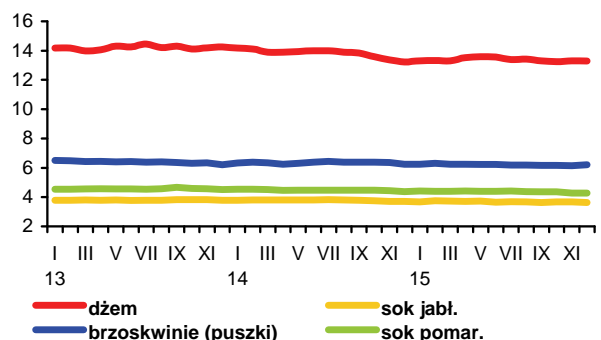
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2013 - 2015 r. (tony)

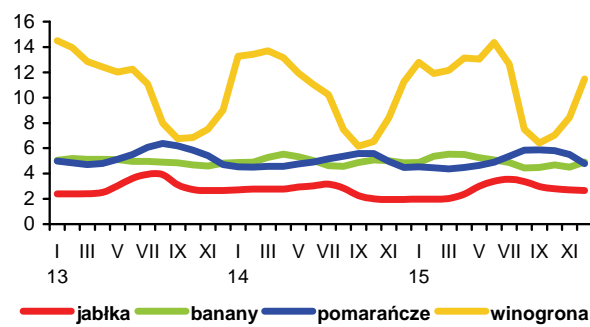
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Koniunktura na światowym rynku mleka w 2015 r. była gorsza niż w 2014 r., czego odzwierciedleniem były wyraźnie niższe ceny mleka surowego i podstawowych produktów jego przerobu. Ceny skupu mleka w krajach Unii Europejskiej spadły średnio o 17% do ok. 31 EUR/100 kg, w USA o 15% do ok. 34 EUR/100 kg, a w Nowej Zelandii o 30% do ok. 24 EUR/100 kg. Na światowych giełdach artykułów mlecznych najgłębsze były obniżki cen mleka w proszku. Na giełdach europejskich ceny odtuszczonego mleka w proszku spadły o 32% do 1816 EUR/t, a pełnego proszku mlecznego o 25% do 2311 EUR/t. Sery: Edam i Gouda potaniały o 22-23% do 2580-2650 EUR/t, a Cheddar o 18% do 3100 EUR/t. Ceny masła obniżyły się o 13% do 2917 EUR/t. Najmniejsze spadki cen odnotowano na giełdzie masła w Chicago (tylko o 3% w skali roku). W styczniu 2016 r. ceny trwałych produktów mlecznych na światowych giełdach były o kilka procent niższe niż w grudniu 2015 r., z wyjątkiem nieznacznego wzrostu cen masła na giełdzie Fonterra w Oceanii i cen sera Cheddar na giełdzie w Chicago.

Pogorszenie koniunktury na międzynarodowym rynku w 2015 r. wpłynęło na spadek cen na wszystkich poziomach krajowego rynku mleka, przy czym najgłębsze obniżki dotyczyły cen skupu. Średnioroczna cena skupu mleka (wg wstępnych danych GUS) obniżyła się do 113,09 zł/hl, tj. o 17,2% w stosunku do 2014 r., czemu sprzyjało zwiększenie dostaw mleka o 3% do ok. 10,6 mld l. Cena ta stanowiła równowartość ok. 28 EUR/100 kg i była o 9% niższa od przeciętnej ceny w krajach UE-28, w tym o 11% niższa niż w UE-15, ale o 2% przewyższała średnią cenę w krajach UE-13.

Niskie ceny skupu spowodowały spadek opłacalności produkcji mleka, mierzonej relacjami cen mleka do cen zbóż i do cen mieszanek przemysłowych dla bydła. Średnia cena 1 litra mleka surowego w 2015 r. stanowiła równowartość 2,19 kg żyta, 1,69 kg pszenicy i 0,68 kg mieszanki B2, wobec odpowiednio 2,57 kg, 2,01 kg i 0,80 kg w 2014 r.

Najmniejsze obniżki cen odnotowano na rynku bydła mlecznego. Na targowiskach średnia cena krowy dojnej w 2015 r. spadła do 3091 zł, a jałówki 1-roczonej do 1947 zł, tj. odpowiednio o 2,5% i 1,8% w porównaniu z 2014 r.

Przeciętny poziom cen zbytu przetworów mlecznych obniżył się o ok. 8,5% w stosunku do 2014 r. Zdecydował o tym głębszy spadek cen produktów trwałych, będących w dużym stopniu przedmiotem eksportu. Przede wszystkim potaniało mleko w proszku (odtuszczone o 33%, a pełne o 23%) oraz sery dojrzewające (o 18-19%). Ceny masła w blokach i masła konfekcjonowanego obniżyły się po 11%, a masła z dodatkiem oleju o 8%. Wyraźnie spadły też ceny mleka UHT (o 12-16%). Śmietana o zawartości 12% tł., świeże mleko o zawartości 1,5-2,0% tł. w kartonie oraz serki homogenizowane potaniały o 5-6%. Najmniejsze były obniżki cen serków twarogowych typu „Almette”, śmietany o zawartości 30% tł. i świeżego mleka o zawartości 3,0-3,5% tł. w folii (o 1-2%). Ceny pozostałych gatunków mleka świeżego i śmietany, a także ceny jogurtu owocowego oraz serów twarogowych spadły o 3-4%. Podrożało tylko mleko skondensowane i jogurt naturalny (o 2-3%).

Spadek średniego poziomu cen detalicznych mleka i jego przetworów w porównywanym latach wyniósł 3,1% i był głębszy niż pozostałych produktów białka zwierzęcego, z wyjątkiem mięsa wieprzowego, mięsa kur, kogutów i kurcząt, a także podrobów i przetworów podrobowych. Wyższe niż w 2014 r. były tylko ceny mleka zagęszczonego i w proszku (o 1,5%) oraz jogurtów (o 0,1%). Najbardziej obniżyły się ceny serów dojrzewających i topionych (o 6,0%) oraz mleka świeżego (o 3,7%, w tym pełnego o 4,5%, a chudego o 2,7%). Ceny śmietany spadły o 2,3%, twarogów o 2,0%, a napojów i innych produktów mlecznych

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

o 0,4%. Średni poziom cen detalicznych masła obniżył się w tym czasie o 10,1%. Masło potaniało względem wszystkich pozostałych tłuszczów jadalnych.

Z uwagi na dużo niższe ceny zbytu i pogorszenie opłacalności eksportu, a także mniejszy popyt krajowy na większość przetworów mlecznych, w okresie styczeń-listopad 2015 r., w porównaniu z tym samym okresem 2014 r., spadła produkcja wielu wyrobów przemysłu mleczarskiego, pomimo większych dostaw surowca mlecznego. Przede wszystkim zmniejszono produkcję mleka w proszku (o 10%, w tym chudego o 8%, a pełnego o 19%). Również mniej wyprodukowano serów pleśniowych i proszkowanych (o 11%), serów topionych (o 8%), śmietany (o 5%) oraz jogurtów (o 3%). Natomiast pod wpływem dużego eksportu zwiększono produkcję mleka płynnego przetworzonego, łącznie z mlekiem „przerzutowym” (o 9%), masła i tłuszczów mlecznych, mleka i śmietany skondensowanej (po 5%), twarogów, fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty (o 3-4%) oraz suszonej serwatki (o 2%). Na wzrost produkcji masła, a także na stabilizację produkcji serów dojrzewających wpłynęło również zwiększenie krajowego spożycia tych artykułów.

W konsekwencji znacznego spadku cen transakcyjnych wpływy z eksportu przetworów mlecznych w okresie styczeń-listopad 2015 r. zmniejszyły się do 1,51 mld EUR, tj. o 16% w porównaniu z analogicznym okresem 2014 r. W ujęciu ilościowym eksport zmalał tylko o niecały 1% do 2,63 mld l w przeliczeniu na mleko surowe. Zmniejszono przede wszystkim sprzedaż zagraniczną mleka w proszku (o 13%), a także suszonej serwatki, jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych oraz serów dojrzewających i topionych (o 6-8%). Znacznie zwiększono natomiast eksport mleka płynnego i śmietany oraz twarogów (o 30-35%), a także masła i lodów (po 13%) oraz kazeiny (o 8%).

Import w tym czasie zmniejszył się o 5% do 1,35 mld l w ekwiwalencie mleka surowego, a jego wartość o 4% do 719,9 mld EUR. Mniej sprowadzono suszonej serwatki, mleka zagęszczonego i w proszku oraz masła, a więcej serów i twarogów, mleka płynnego i śmietany, jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych, kazeiny oraz lodów.

W efekcie ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych w okresie styczeń-listopad 2015 r. wzrosła do 1,28 mld l w przeliczeniu na mleko surowe, tj. o 4% w porównaniu z tym samym okresem 2014 r. Natomiast znaczący spadek wpływów z eksportu spowodował, że dodatnie saldo handlu zagranicznego branży mleczarskiej zmniejszyło się o 25% do 787,5 mln EUR.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2014 I-XII	10 326,3	137,11	.
2015 I-XII	10 558,4	113,09*	.
2014 XI	778,8	124,47	124,76
XII	841,5	123,48	126,57
2015 I	824,6	122,18	122,15
II	756,6	120,74	121,55
III	844,2	121,02	122,06
IV	884,9	116,43	118,17
V	965,0	112,52	115,01
VI	943,7	110,40	112,17
VII	964,5	108,47	111,99
VIII	941,7	107,81	111,26
IX	872,2	108,79	111,98
X	871,7	112,03	116,01
XI	819,8	113,20	116,49
XII	868,1	112,89	117,52**
Wskaźnik zmian w %			
<u>XII 2015</u> XI 2015	105,9	99,7	100,9
<u>XII 2015</u> XII 2014	106,6	91,4	92,8

Źródło: Dane GUS i ZSRIR. * cena wstępna, ** cena zawiera premie wypłacone dostawcom.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2013 I-XII	3 025,1	108,3	45,6	433,7	350,6	170,1	405,2	310,7
2014 I-XII	2 882,2	179,5	56,6	420,0	378,1	179,6	406,0	301,3
2014 ^a X	234,1	12,6	3,1	34,9	29,5	14,9	34,6	25,8
XI	235,4	10,0	2,5	31,4	29,6	15,3	35,6	21,5
XII	229,9	12,5	3,2	28,0	30,3	16,0	32,5	27,2
2015 I	228,4*	12,5	2,8	34,4	26,5*	16,5	35,6	24,0*
II	219,2*	11,8	2,4	30,4	25,7*	15,1	33,2	21,9*
III	250,2*	12,6	3,2	39,3	31,0*	15,4	41,2	22,1*
IV	247,9*	14,2	4,1	35,1	29,6*	15,2	33,4	25,6*
V	258,7*	16,3	3,8	35,9	33,7*	16,3	35,7	25,3*
VI	251,9*	16,7	2,8	35,0	33,9*	14,7	34,2*	25,7*
VII	265,9*	15,4	3,7	37,2	31,3*	15,9	34,1	27,9*
VIII	260,5*	12,9	2,9	33,6	29,5*	16,1	33,7	27,6*
IX	249,5*	12,5	4,0	32,7	27,1*	14,8*	34,0	26,3*
X	252,4	12,1	3,1	32,7	28,0	17,1	35,6	26,1
XI	249,8	8,5	3,3	31,2	26,0	15,2	35,9	25,8
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>XI 2015</u> X 2015	99,0	70,0	105,1	95,4	93,2	88,6	100,8	98,6
<u>XI 2015</u> XI 2014	106,1	84,9	133,3	99,3	88,0	99,4	100,8	119,8

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników. * korekta GUS

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2014 XI	1,94	2,05	9,59	12,41	14,29	16,09	0,96	5,62	10,19	13,27
XII	1,93	2,04	8,94	12,20	14,23	15,90	0,96	5,59	10,14	13,13
2015 I	1,93	2,02	8,43	11,87	13,76	15,59	0,96	5,68	10,11	12,80
II	1,93	2,01	8,56	11,66	14,06	15,53	0,97	5,63	10,10	12,91
III	1,93	2,01	8,79	11,74	14,48	15,71	0,96	5,61	10,05	12,90
IV	1,92	1,99	8,29	11,65	13,94	15,44	0,95	5,60	10,03	12,39
V	1,91	1,90	8,08	11,39	13,40	14,86	0,95	5,59	9,96	11,92
VI	1,89	1,90	7,95	11,09	13,35	14,85	0,93	5,57	9,92	11,74
VII	1,89	1,87	7,65	10,76	13,31	14,80	0,90	5,54	9,94	11,24
VIII	1,88	1,80	7,47	10,69	13,13	14,65	0,88	5,53	9,94	11,14
IX	1,89	1,80	7,50	10,49	13,40	14,84	0,86	5,53	9,92	11,40
X	1,89	1,81	7,74	10,79	13,89	15,05	0,85	5,54	9,92	11,71
XI	1,89	1,81	7,78	10,88	13,93	15,24	0,84	5,53	9,89	11,96
XII	1,90	1,80	7,58	10,82	13,89	15,19	0,84	5,53	9,82	11,87
2016 I ^a	1,78	1,80	7,18	9,10	11,75	13,36	.	5,20	9,06	10,29
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>	100,5	99,4	97,4	99,4	99,7	99,7	100,0	100,0	99,3	99,2
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>	98,4	88,2	84,8	88,7	97,6	95,5	87,5	98,9	96,8	90,4

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 25-31 I 2016 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2014 XI	2,73	2,94	16,79	3,38	4,42	0,73	1,25	1,72	14,46	20,80
XII	2,71	2,95	16,80	3,38	4,37	0,73	1,25	1,71	14,28	20,42
2015 I	2,71	2,95	16,82	3,38	4,35	0,74	1,26	1,70	14,30	20,29
II	2,70	2,94	16,79	3,37	4,32	0,74	1,25	1,70	14,15	19,86
III	2,68	2,93	16,92	3,38	4,28	0,73	1,25	1,69	14,08	19,93
IV	2,69	2,92	16,79	3,37	4,26	0,73	1,24	1,69	14,13	19,76
V	2,65	2,91	16,96	3,38	4,21	0,73	1,24	1,68	13,98	19,33
VI	2,65	2,88	16,91	3,38	4,15	0,73	1,23	1,69	14,11	19,03
VII	2,63	2,88	16,92	3,38	4,07	0,72	1,23	1,67	14,16	18,95
VIII	2,61	2,82	17,15	3,40	4,03	0,71	1,21	1,68	14,20	18,43
IX	2,59	2,85	17,19	3,38	3,96	0,71	1,20	1,67	14,14	18,41
X	2,59	2,83	17,11	3,38	3,97	0,71	1,20	1,65	14,05	18,33
XI	2,57	2,77	16,98	3,38	3,98	0,72	1,20	1,67	14,08	18,26
XII	2,54	2,80	16,79	3,35	3,98	0,72	1,20	1,65	13,94	17,98
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>	98,8	101,1	98,9	99,1	100,0	100,0	100,0	98,8	99,0	98,5
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>	93,7	94,9	99,9	99,1	91,1	98,6	96,0	96,5	97,6	88,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

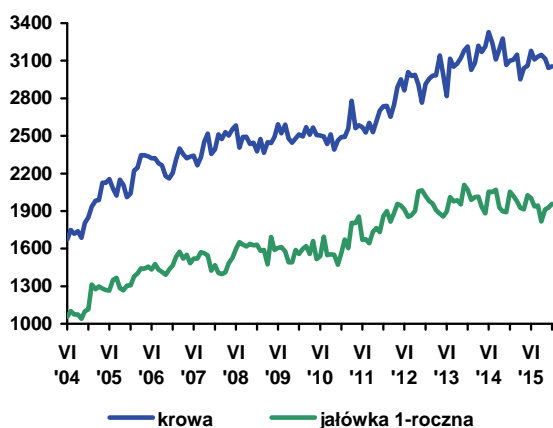
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2013 I-XII	94,6	207,6	32,5	300,6	107,9	84,2	60,9	13,6	166,0	30,4
2014 I-XII	157,7	207,5	35,7	385,5	110,2	118,5	65,6	14,9	191,2	34,2
2014 X	14,2	16,0	2,6	47,4	9,8	7,0	5,8	1,5	14,4	3,3
XI	13,3	14,5	2,0	38,5	8,8	7,4	6,4	1,6	15,5	3,2
XII	7,3	16,5	2,4	28,7	8,8	8,2	6,1	1,2	17,1	2,9
2015 I	9,4	17,1	4,4	31,7	9,9	9,9	6,7	1,1	16,1	3,2
II	14,4	16,1	4,6	35,2	9,0	6,9	5,8	1,2	17,6	2,7
III	13,8	18,0	3,1	47,7	10,3	6,7	5,8	1,0	18,3	3,6
IV	14,5	17,8	3,3	41,3	7,9	8,5	4,9	0,9	14,9	3,7
V	13,1	18,4	3,6	41,3	8,2	10,3	5,6	0,8	13,9	3,1
VI	10,7	19,3	3,8	44,5	8,2	9,0	5,9	1,0	16,3	3,2
VII	14,6	19,9	3,0	44,8	8,8	9,1	7,0	0,9	19,3	2,8
VIII	13,5	18,5	3,0	44,1	7,8	8,4	6,4	1,3	20,5	3,3
IX	10,8	20,2	3,1	43,4	8,0	7,3	6,8	1,5	21,9	3,0
X	7,6	19,5	2,5	49,2	8,1	8,9	7,4	1,4	17,4	3,2
XI	7,9	17,9	3,3	41,9	7,3	8,2	6,8	1,2	16,3	3,7
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>XI 2015</u> <u>X 2015</u>	103,4	91,8	128,4	85,1	90,9	92,0	91,8	87,8	93,7	115,2
<u>XI 2015</u> <u>XI 2014</u>	59,5	123,8	159,9	108,7	83,0	110,1	105,1	80,0	105,4	113,3

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

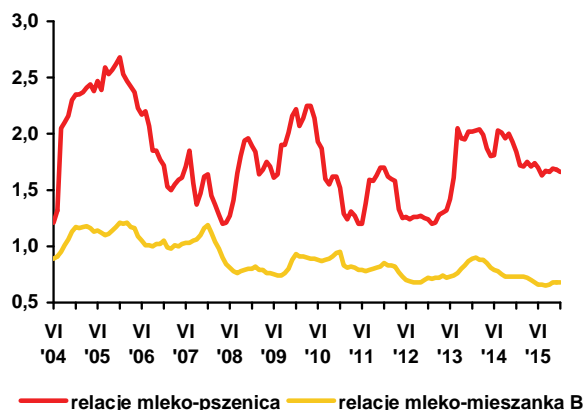
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2013 I-XII	2 778	3 332	3 770	760	1 108	1 838	3 627	4 384	636	1 404
2014 I-XII	2 775	3 195	3 416	698	1 200	1 889	3 756	4 008	469	1 548
2014 X	2 130	3 037	3 135	602	1 203	2 482	3 821	3 707	377	1 425
XI	1 889	3 001	3 168	579	1 211	2 395	3 668	3 649	415	1 459
XII	2 082	2 915	3 110	642	1 186	1 917	3 618	3 619	399	1 525
2015 I	1 816	2 645	2 795	538	1 048	1 942	3 385	3 551	388	1 372
II	1 764	2 615	2 823	567	1 032	2 452	3 320	3 373	385	1 423
III	1 996	2 733	3 165	553	1 069	2 425	3 647	3 670	392	1 359
IV	2 163	2 683	3 026	551	1 126	1 979	3 708	3 825	393	1 346
V	2 078	2 759	2 931	557	1 150	2 004	3 594	3 541	443	1 318
VI	2 076	2 730	2 957	551	1 123	2 202	3 721	3 660	402	1 322
VII	1 992	2 604	2 942	498	1 076	2 476	3 255	3 696	398	1 280
VIII	2 037	2 633	2 943	441	1 093	2 820	3 384	3 477	411	1 243
IX	1 927	2 587	2 896	461	1 125	2 612	3 261	3 299	334	1 268
X	1 796	2 646	2 884	439	1 121	2 631	3 326	3 433	461	1 241
XI	2 042	2 851	2 978	472	1 147	2 298	3 412	3 578	433	1 438
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2015</u> <u>X 2015</u>	113,7	107,7	103,3	107,5	102,3	87,3	102,6	104,2	93,9	115,9
<u>XI 2015</u> <u>XI 2014</u>	108,1	95,0	94,0	81,5	94,7	95,9	93,0	98,1	104,3	98,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF.

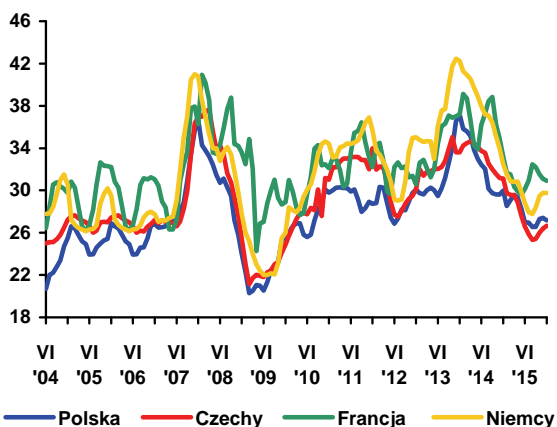
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

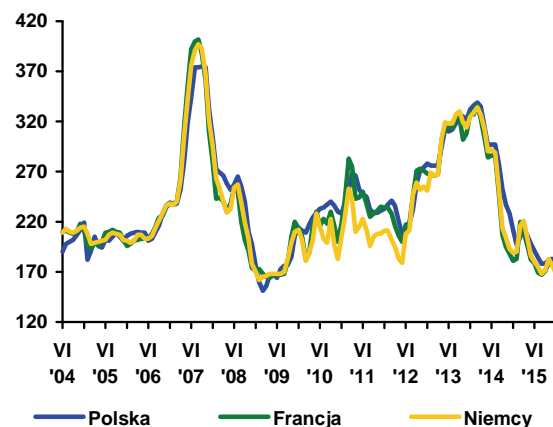
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

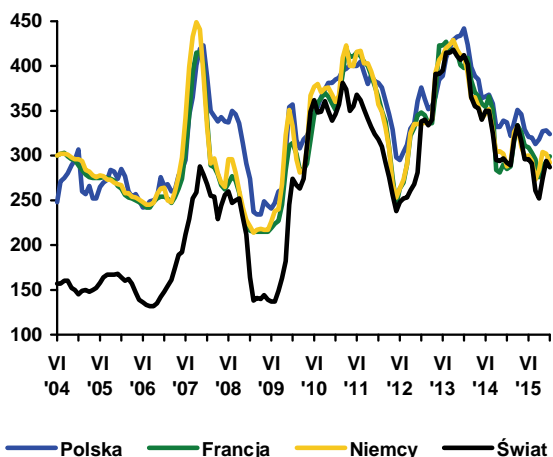
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

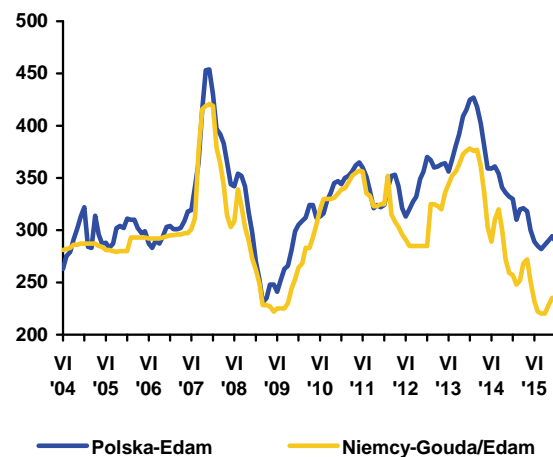
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

Dorota Pasińska

Średnia cena skupu bydła w 2015 r. wyniosła 6,10 zł/kg w. ż. i była o 2,3% wyższa niż przed rokiem, ale o 5,0% niższa niż w rekordowym 2012 r. W grudniu 2015 r. cena skupu bydła ogółem wzrosła w porównaniu z listopadem o 0,8% do 6,16 zł/kg w. ż. i była wyższa o 7,1% niż przed rokiem o tej porze. Ceny skupu młodego bydła wzrosły do 6,49 zł/kg w. ż. wobec 6,45 zł/kg w. ż. w listopadzie. Wzrostowi cen skupu bydła towarzyszył 0,8% spadek cen skupu trzody chlewnej i 3,9% zmniejszenie cen skupu drobiu. Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen zakupu bydła przez ubojnie oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do dwóch lat i krów. W trzecim tygodniu grudnia 2016 r.,

podobnie jak przed miesiącem, najniższe ceny skupu bydła zanotowano w regionie północnym, a najwyższe w regionie południowym. Ceny ćwierci z byków były najwyższe w regionie południowym, natomiast ceny ćwierci z krów w tym regionie były najtańsze, pomimo tego że ubojnie kupowały tam krowy po najwyższych cenach.

Na rynku unijnym polska wołowina jest nadal konkurencyjna cenowo. W trzecim tygodniu stycznia średnia cena rynkowa tuszy młodego bydła w Polsce wyniosła 309,60 EUR/100 kg i była o 0,9% niższa niż przed miesiącem. W UE średnia cena spadła w tym czasie o 0,3% do 381,67 EUR/100 kg. Ceny polskie były niższe o prawie 19% niż średnio w UE-28. Tusze młodego bydła w Polsce były również tańsze niż u głównych nabywców polskiej wołowiny tj. w Holandii (o 5%), we Włoszech (o 24%), Francji (o 8%), Hiszpanii (o 19%) i Niemczech (o 21%).

W grudniu 2015 r. pogłowie bydła ogółem w porównaniu z grudniem 2014 r. wzrosło o 1,8% do ponad 5,7 mln sztuk na skutek zwiększenia liczebności pogłowia młodego bydła (w wieku 1-2 lat) o 6,0% do ponad 1,5 mln sztuk oraz cieląt o 11,5% do ponad 1,6 mln szt. Pogłowie bydła dorosłego spadło o 5,5% (do 2,6 mln szt.), w tym krów o 4,2% (do 2,3 mln szt.). Wzrost pogłowia bydła młodego (poniżej 2 lat) świadczy o utrzymującym się zainteresowaniu chowem bydła.

Skup bydła od kilku lat rośnie. W 2015 r. skupiono 595,0 tys. ton wagi żywej bydła tj. o 22% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim i o 47% więcej niż w 2012 r. W tym okresie w przedsiębiorstwach przemysłu mięsnego zatrud-

nających 50 i więcej pracowników wytworzono 197 tys. ton wołowiny, tj. o 4,2% więcej niż przed rokiem i o 10,7% więcej niż w bardzo słabym pod tym względem 2012 r.

Eksport żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych jedenastu miesiącach 2015 r. był większy o ok. 13% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Było to wypadkową wzrostu eksportu mięsa schłodzonego o 19%, przetworów wołowych o 6%, mięsa mrożonego o 11% oraz mniejszego o 7% wywozu bydła. Największymi odbiorcami polskiego bydła były: Holandia (39,1 tys. sztuk), Włochy (36,2 tys. sztuk), Hiszpania (23,5 tys. sztuk), Bośnia i Hercegowina (15,4 tys. szt.) oraz Chorwacja (8,8 tys. szt.), a mięsa wołowego Włochy (74,2 tys. ton), Niemcy (53,6 tys. ton), Holandia (42,0 tys. ton), Hiszpania (20,1 tys. ton) i Francja (19,6 tys. ton). Dominującą pozycję w polskim eksporcie, podobnie jak przed rokiem, miało mięso wołowe świeże, schłodzone i mrożone, którego udział w strukturze ilościowej wywozu wynosił około 90%.

Ceny eksportowe wołowiny mrożonej wzrosły o 9% do 3,22 EUR/kg, a schłodzonej o 5% do 3,30 EUR/kg. Pomimo wzrostu średniej ceny eksportowej bydła o 3%, jego wywóz zmalał pod wpływem rosnącego zainteresowaniem tuczem i ubojem z przeznaczeniem na eksport w postaci mięsa wołowego, za które uzyskuje się wyższe ceny.

Import żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w tym okresie został zwiększony o 21% do 48,6 tys. ton. Zadecydowało o tym przede wszystkim zwiększenie przywozu wołowiny o 61%, w tym mięsa mrożonego o 55% do 4,8 tys. ton i mięsa schłodzonego o 63% do 15,8 tys. ton. Import bydła wzrósł o 13% do 106,2 tys. szt. Głównymi rynkami zaopatrzenia w bydło były: Litwa (29,2 tys. szt.), Słowacja (22,7 tys. szt.), Łotwa (12,2 tys. szt.), Niemcy (11,4 tys. szt.) oraz Włochy (9,8 tys. szt.), a w wołowinę Włochy (3,1 tys. szt.), Słowacja (3,0 tys. ton), Niemcy (2,9 tys. ton), Litwa (2,5 tys. szt.), Irlandia (1,9 tys. ton) i Wielka Brytania (1,7 tys. ton). Średnia cena importowa wołowiny schłodzonej spadła o 16% (do 2,57 EUR/kg), wołowiny mrożonej o 1% (do 3,09 EUR/kg), a bydła wzrosła o 2% (do 2,06 EUR/kg). Spadek cen wołowiny schłodzonej i mrożonej sprzyjał przywózowi tych asortymentów.

Przy znacznym wzroście wielkości obrotów handlowych żywcem wołowym, mięsem i przetworami wołowymi dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego sektora wołowego w pierwszych jedenastu miesiącach 2016 r. wzrosło do ok. 1091 mln EUR.

Tab. 1. Pogłowie bydła (w tys. szt.)

Rok	ogółem	cielęta do 1 r.	młode bydło 1-2 lat	bydło > 2 lat	w tym krowy
VI 2013	5859,5	1585,7	1422,0	2851,8	2530,5
XII 2013	5589,5	1408,6	1371,6	2809,3	2441,9
VI 2014	5920,4	1608,5	1432,9	2879,0	2479,1
XII 2014	5660,3	1450,0	1444,9	2765,4	2403,0
VI 2015	5960,0	1668,6	1528,6	2762,8	2444,2
XII 2015	5762,4	1616,9	1531,5	2614,0	2302,8

Źródło: Na podstawie danych: *Zwierzęta gospodarskie w 2013 r.*, GUS, Warszawa 2014, s. 62, *Zwierzęta gospodarskie w 2014 r.*, GUS, Warszawa 2015, s. 63, *Pogłowie bydła i owiec według stanu w czerwcu 2015 r. Opracowanie sygnałne*, GUS, Warszawa 15.09.2015, *Pogłowie bydła i owiec według stanu w grudniu 2015 r. Opracowanie sygnałne*, GUS, Warszawa 26.01.2016.

Tab. 2. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ¹	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone
2013	I-XII	645,5	334,5	25,3	290,0	36,9	22,8	12,0
2014	I-XII	675,0	354,8	20,4	308,8	70,0	42,2	25,1
2014	XII	27,5	28,2	1,2	24,6	4,0	1,8	2,0
2015	I	28,4	27,0	1,6	24,0	4,1	2,5	1,5
	II	32,6	28,5	1,2	25,7	4,3	2,4	1,7
	III	38,9	36,1	1,3	33,0	5,6	3,3	2,2
	IV	31,6	31,2	1,7	27,8	5,0	2,7	2,1
	V	31,9	34,4	1,8	31,1	3,8	2,4	1,2
	VI	33,4	34,5	1,4	31,1	3,5	1,8	1,6
	VII	35,7	36,7	2,0	32,7	4,1	2,1	1,8
	VIII	32,3	33,6	1,6	30,1	4,2	2,2	1,8
	IX	35,4	38,8	1,9	35,3	4,1	2,4	1,6
	X	36,1	37,6	2,2	33,8	5,3	2,2	2,9
	XI	33,9	31,5	1,4	28,4	4,6	2,3	2,2
	XII	32,0	-	-	-	-	-	-
w % skupu	sprzed roku	116,4	-	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	94,4	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

¹ Dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Tab. 3. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością* w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego
2014	IX	5,85	9,38	25,02	26,19	4,28	4,48
	X	5,62	9,40	24,93	26,10	4,44	4,64
	XI	5,65	9,50	24,82	26,09	4,39	4,62
	XII	5,75	9,52	24,75	25,89	4,30	4,50
2015	I	5,99	9,36	24,72	25,94	4,13	4,33
	II	6,13	9,82	24,66	25,87	4,02	4,22
	III	6,15	8,95	24,86	25,90	4,04	4,21
	IV	6,08	9,68	24,75	25,94	4,07	4,27
	V	6,13	9,93	24,68	25,90	4,03	4,23
	VI	6,22	9,66	24,79	25,80	3,99	4,15
	VII	5,81	9,50	24,79	25,93	4,27	4,46
	VIII	5,86	9,52	24,82	25,96	4,24	4,43
	IX	5,83	9,57	24,80	26,01	4,25	4,46
	X	5,91	9,56	24,87	26,02	4,21	4,40
	XI	6,11	9,59	25,02	26,12	4,09	4,27
	XII	6,16	-	25,08	26,05	4,07	4,23
w % ceny	sprzed roku	100,8	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	107,1	-	-	-	-	-

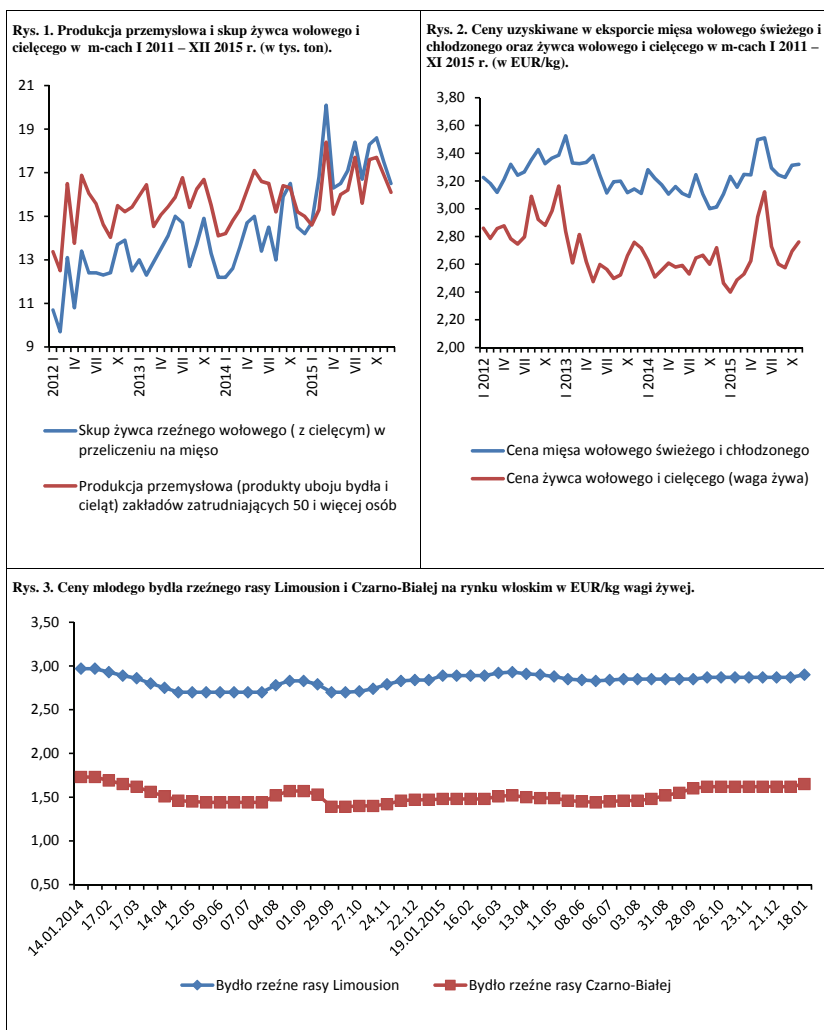
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	V 2015	VI 2015	VII 2015	VIII 2015	IX 2015	X 2015	XI 2015	XII 2015	I 2016
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):									
Bydło ogółem	6,18	6,30	5,83	5,93	5,80	5,96	6,05	6,07	6,19
Byki do 2 lat	6,93	6,95	6,57	6,80	6,81	6,96	7,10	6,74	7,12
Krowy	4,87	4,92	4,59	4,45	4,37	4,53	4,56	4,50	4,57
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	10,63	11,16	10,94	11,23	10,66	10,87	10,66	10,90	10,90
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):									
ćwierci z byków do 2 lat	12381	12879	12299	12588	12348	12567	12786	12880	13206
ćwierci z krów rzeźnych	10024	10435	9731	9356	9046	9391	9459	9622	9726
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:									
UE	379,19	379,86	384,49	385,13	383,67	378,90	384,21	382,77	381,67
Polska	317,81	318,45	304,46	309,52	306,29	312,19	323,89	312,51	309,60

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF, FAMMU.

Według wstępnych danych GUS pogłowie trzody w grudniu 2015 r. wyniosło 10 590,2 tys. sztuk i było o 650 tys. sztuk, tj. o 6% mniejsze niż rok wcześniej. Pogłowie prosiąt obniżyło się o 9,1%, warchlaków o 5,7%, a trzody na chów o wadze 50 kg i więcej o 14,8%, w tym loch prośnych o 16,4%. Pogłowie trzody na ubój o wadze 50 kg i więcej zmniejszyło się o 2,2%. W porównaniu z sytuacją sprzed roku zmianie uległa struktura stada. Zwiększył się udział trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej przeznaczonej na ubój, a zmniejszył udział prosiąt, warchlaków i trzody przeznaczonej na chów o wadze 50 kg i więcej. Relatywnie mały spadek liczby warchlaków spowodował, że ich udział w ogólnej liczebności pogłowia był większy niż przed rokiem, co świadczy o ich dużym imporcie. W okresie I-XI 2015 r. import prosiąt i warchlaków wyniósł 4 237,7 tys. sztuk i był o 6,6% większy niż w analogicznym okresie 2014 r.

Spadek pogłowia trzody wystąpił we wszystkich województwach poza woj. dolnośląskim, w którym pogłowie trzody zostało zwiększone o 5,9%. W dziesięciu województwach spadek pogłowia był głębszy niż przeciętnie w Polsce. W woj. śląskim wyniósł on 25,7%, w woj. lubuskim i świętokrzyskim 11,6%, a w pozostałych siedmiu (kujawsko-pomorskim, lubelskim, łódzkim, małopolskim, opolskim, podkarpackim, warmińsko-mazurskim) od 8% do 10%. W pięciu województwach spadek pogłowia trzody był mniejszy od przeciętnego i wyniósł 0,8% w woj. podlaskim, 1,4% w woj. pomorskim, 2,9% w woj. wielkopolskim, 3,9% w woj. zachodniopomorskim i 5,4% w woj. mazowieckim. Stosunkowo mały spadek w woj. wielkopolskim spowodował, że jego udział w ogólnym pogłowie trzody wzrósł z 35,0% do 36,7%.

Głęboki spadek pogłowia trzody, a zwłaszcza pogłowia macior prośnych był konsekwencją niskich cen trzody i spadku opłacalności chowu, głównie w drugiej połowie 2015 r. W III kwartale 2015 r. przeciętna relacja cen trzody do targowiskowych cen żyta wyniosła 1:7,5, a do cen jęczmienia 1: 6,4. Relacje te były węższe niż rok wcześniej odpowiednio o 10% i 3%. W IV kwartale 2015 r., na skutek postępującego spadku cen trzody, podstawowe relacje cen zawężyły się jeszcze bardziej. Relacja cen trzoda: żyto wyniosła 1:6,7, w tym w grudniu 1:6,3. W stosunku do bardzo wąskich relacji ubiegłorocznych były one węższe odpowiednio o 11% i 14%. Relacje cen trzoda jęczmień wyniosła natomiast 1:5,7, w tym w grudniu 1: 5,4 i w obu przypadkach były węższe niż rok wcześniej o 7%.

Trudne warunki, w jakich producenci trzody chlewnej podejmowali decyzje produkcyjne w ubiegłym roku dotyczyły wszystkich krajów członkowskich. Spodziewać się więc można, że w wielu krajach liczących się w produkcji trzody nastąpiła redukcja pogłowia. Na przykład w Niemczech, w listopadzie 2015 r. pogłowie świń liczyło

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

27,5 mln sztuk i było o 803,6 tys. szt., tj. o 2,8% mniejsze niż w listopadzie 2014 r. Był to najniższy stan pogłowia trzody od listopada 2011 r., kiedy wynosiło ono 28,3 tys. sztuk. W Niemczech w listopadzie 2015 r., w odniesieniu do listopada 2014 r. pogłowie prosiąt zmniejszyło się o 0,8%, warchlaków o 3,6%, pogłowie na ubój o wadze 50 kg i więcej o 3,6%, pogłowie na chów o wadze 50 kg i więcej o 3,8%, w tym macior prośnych o 4,4%. Relatywnie mały spadek pogłowia prosiąt, spowodowany był dużym ich importem.

W związku z głębokim spadkiem pogłowia trzody w Polsce, spodziewać się można większego niż wcześniej sądzono, zmniejszenia produkcji żywca wieprzowego. Aktualnie można go ocenić na ok. 5%. Powinno to doprowadzić do wzrostu cen skupu trzody, którego skala będzie zależała od głębokości spadku produkcji w całej Unii Europejskiej.

Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w styczniu przeciętna cena trzody w Polsce może wynieść ok. 4 zł/kg. Byłaby ona o 4% wyższa niż w grudniu 2015 r. i o 1% niższa niż w styczniu 2015 r. Niewątpliwym wpływ na jej poziom miał uruchomiony z początkiem stycznia program dopłat do prywatnego magazynowania wieprzowiny. W okresie od 01.01 do 20.01 objęto nim w całej Unii Europejskiej ok. 90 tys. ton wieprzowiny. Było to dwukrotnie więcej niż w ciągu pierwszego miesiąca poprzedniej edycji programu tj. w marcu 2015 r. Większe zainteresowanie tegorocznym programem wynikało z zastosowania wyższych o 20% (w stosunku do poprzedniej edycji) stawek dopłat za przechowywane produkty. Analiza bieżącej sytuacji na rynku wieprzowiny skłoniła jednak Komisję Europejską do zakończenia programu przyznawania dopłat z początkiem lutego br.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton		
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b			
2014	IV	114,4	124,6	56,3	94,5	57,7	122,2	-1,4	
	V	91,4	102,0	61,9	107,7	49,4	91,7	12,5	
	VI	95,6	118,0	51,0	81,7	52,4	102,3	-1,4	
	VII	105,1	117,5	57,1	86,5	53,8	99,3	3,3	
	VIII	102,0	120,8	58,7	87,6	54,0	102,9	4,7	
	IX	116,3	133,4	68,1	112,0	54,9	104,8	13,2	
	X	120,1	124,2	69,9	96,3	62,8	107,4	7,1	
	XI	112,0	123,7	63,4	92,2	51,8	96,1	3,9	
	XII	119,1	129,8	58,8	90,9	57,4	109,1	1,4	
	2015	I	116,7	123,9	60,7	90,9	53,5	100,9	7,2
		II	100,9	120,5	55,4	109,1	50,5	112,0	4,9
		III	134,6	125,0	63,4	127,1	66,3	118,8	-2,9
IV		106,3	92,9	55,8	99,1	53,8	93,2	2,0	
V		116,7	127,7	59,5	96,1	56,9	115,2	2,6	
VI		118,2	123,6	61,9	121,4	57,6	109,9	4,3	
VII		117,1	111,5	64,9	113,7	60,9	113,2	4,0	
VIII		108,5	106,4	61,9	105,5	58,8	108,9	3,1	
IX		117,3	100,9	67,7	99,4	63,3	115,3	4,4	
X		131,1	109,2	73,0	104,4	63,6	101,3	9,4	
XI		128,9	115,0	63,9	100,8	56,0	108,1	7,9	
XII		135,0	113,3	x	x	x	x	x	

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, CIHZ i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanek T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanek T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanek T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2014	I	5,06	7,4	5,9	143,59	3,5	273,11	1,9	170
	II	4,60	6,8	5,3	143,56	3,2	272,53	1,7	167
	III	4,73	7,0	5,4	143,27	3,3	271,81	1,7	160
	IV	5,02	7,3	5,8	144,86	3,5	270,59	1,9	169
	V	5,02	7,5	5,9	144,68	3,5	272,41	1,8	175
	VI	5,31	8,0	6,3	144,53	3,7	271,59	2,0	168
	VII	5,33	8,0	6,4	143,99	3,7	270,99	2,0	165
	VIII	5,19	8,6	6,8	142,33	3,6	269,95	1,9	161
	IX	4,95	8,4	6,7	140,28	3,5	267,44	1,9	162
	X	4,61	7,9	6,4	139,03	3,3	266,19	1,7	165
	XI	4,41	7,5	6,2	138,23	3,2	265,13	1,6	159
	XII	4,16	7,3	5,8	137,93	3,0	264,98	1,6	154
2015	I	4,05	6,8	5,6	137,46	2,9	264,24	1,5	153
	II	4,44	7,8	6,2	137,12	3,2	264,13	1,7	152
	III	4,38	7,6	6,0	136,95	3,2	264,19	1,7	159
	IV	4,40	7,6	6,1	136,49	3,2	264,57	1,7	164
	V	4,23	7,4	6,0	136,14	3,1	263,85	1,6	163
	VI	4,43	7,9	6,5	135,96	3,3	263,34	1,7	158
	VII	4,41	7,7	6,4	135,18	3,3	263,00	1,7	154
	VIII	4,38	7,5	6,4	134,91	3,2	262,76	1,7	155
	IX	4,61	7,6	6,5	135,41	3,4	262,64	1,8	151
	X	4,38	7,3	6,2	135,71	3,2	261,84	1,7	151
	XI	3,87	6,5	5,5	136,53	2,8	261,29	1,5	146
	XII	3,84	6,3	5,4	136,76	2,8	261,17	1,5	144

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2014 I	6,63	13,83	20,39	12,92	15,43	24,49	15,90	111,6	120,1	123,1
II	6,03	13,31	20,23	12,83	15,01	24,47	15,83	112,8	121,0	123,4
III	6,20	13,10	20,13	12,79	14,53	24,49	15,84	110,9	121,7	123,8
IV	6,58	13,40	20,19	12,83	14,76	24,55	15,87	110,1	121,6	123,7
V	6,58	13,44	20,21	12,81	15,02	24,57	15,80	111,8	121,6	123,3
VI	6,96	13,53	20,21	12,82	15,03	24,32	15,75	111,1	120,3	122,9
VII	7,00	13,56	20,33	12,86	15,23	24,40	15,90	112,3	120,0	123,6
VIII	6,82	13,49	20,30	12,87	15,08	24,47	15,80	111,8	120,5	122,8
IX	6,50	13,41	20,27	12,86	14,93	24,37	15,89	111,3	120,2	123,6
X	6,05	13,02	20,20	12,82	14,59	24,24	15,94	112,1	120,0	124,3
XI	5,79	12,85	20,12	12,80	14,50	24,22	15,70	112,8	120,4	122,7
XII	5,46	12,71	19,98	12,71	14,28	24,12	15,63	112,4	120,7	123,0
2015 I	5,32	12,50	19,88	12,62	14,34	24,34	15,58	114,7	122,4	123,5
II	5,83	12,38	19,81	12,48	13,98	24,18	15,50	112,9	122,1	124,2
III	5,75	12,50	19,88	12,57	14,02	24,22	15,50	112,2	121,8	123,3
IV	5,76	12,49	19,86	12,55	14,07	24,34	15,32	112,7	122,6	122,1
V	5,54	12,44	19,92	12,56	13,96	24,46	15,40	112,2	122,8	122,6
VI	5,80	12,47	19,95	12,55	13,81	24,42	15,41	110,7	122,4	122,8
VII	5,78	12,46	19,94	12,54	13,84	24,27	15,46	111,1	121,7	123,3
VIII	5,74	12,46	19,90	12,51	13,89	24,22	15,39	111,5	121,7	123,0
IX	6,04	12,65	19,94	12,52	14,00	24,24	15,50	110,7	121,6	123,8
X	5,74	12,63	19,88	12,61	14,09	24,09	15,44	111,6	121,2	122,4
XI	5,07	12,42	19,83	12,55	13,98	24,22	15,31	112,6	122,1	122,0
XII	5,03	12,39	19,83	12,50	13,79	24,01	15,41	111,3	121,1	123,3

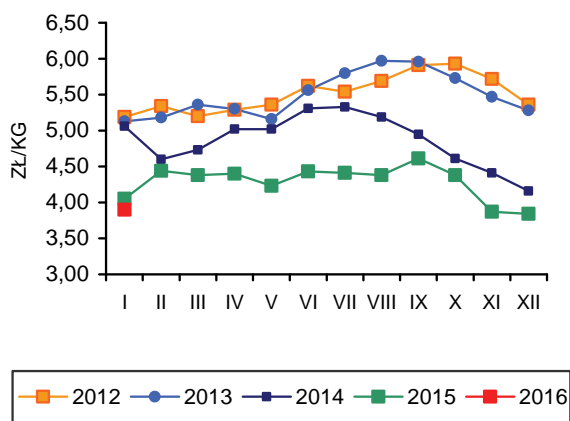
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

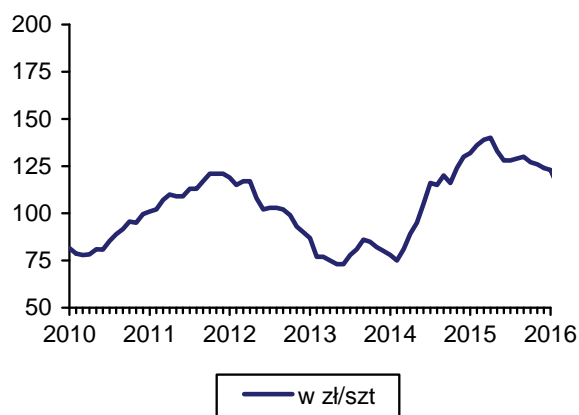
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2014 I	159,74	159,53	159,78	151,40	99,9	99,8	105,4
II	155,14	149,20	155,26	147,95	96,5	96,1	100,8
III	154,14	149,30	156,28	143,22	97,2	95,5	104,2
IV	161,51	160,70	163,56	148,26	99,5	98,3	108,4
V	163,96	163,05	166,47	150,31	99,5	97,9	108,5
VI	170,87	171,07	176,48	155,83	100,1	96,9	109,8
VII	169,58	170,12	171,23	152,73	100,4	99,4	111,4
VIII	164,79	162,18	167,28	149,69	98,4	96,9	108,3
IX	158,32	155,06	160,69	149,31	98,2	96,2	105,6
X	143,42	144,83	144,41	134,14	101,0	100,4	108,1
XI	140,83	140,33	143,08	135,54	99,7	98,1	103,5
XII	134,64	129,63	135,68	134,07	96,2	95,5	96,1
2015 I	130,12	126,28	132,28	124,34	97,0	95,5	101,6
II	137,02	139,91	143,73	122,84	102,1	97,3	113,9
III	141,13	141,61	145,69	129,28	100,3	97,2	109,5
IV	144,04	146,61	148,78	131,37	101,8	98,5	111,6
V	142,03	139,59	146,34	135,63	98,3	95,4	102,9
VI	146,44	143,84	150,88	136,05	98,2	95,3	105,7
VII	144,25	140,56	144,07	135,09	97,4	97,6	104,0
VIII	142,82	138,70	141,28	129,47	97,1	98,2	107,1
IX	146,65	145,41	149,22	131,07	99,2	97,4	110,9
X	141,97	137,94	145,67	132,84	97,2	94,7	103,8
XI	132,11	123,47	134,04	129,09	93,5	92,1	95,6
XII	126,22	119,77	128,77	124,40	94,9	93,0	96,3
2016 I	127,00	120,50	131,80	121,80	94,9	91,4	98,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

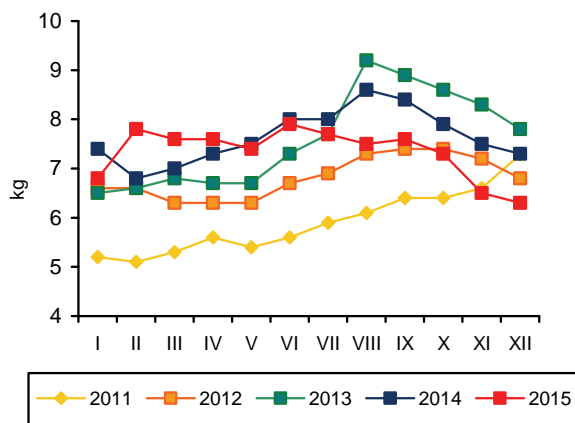
Rys. 1. Ceny skupu żywa wieprzowego w Polsce

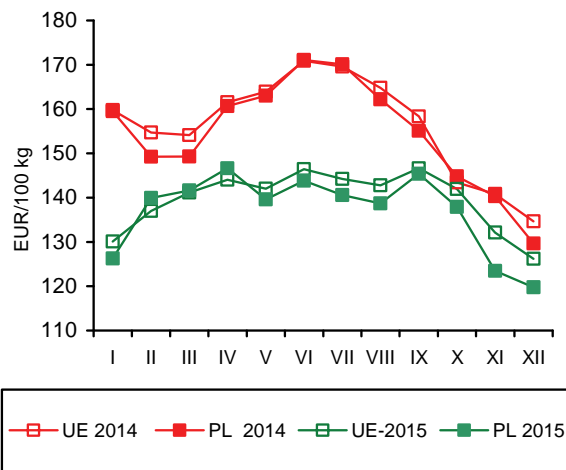
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

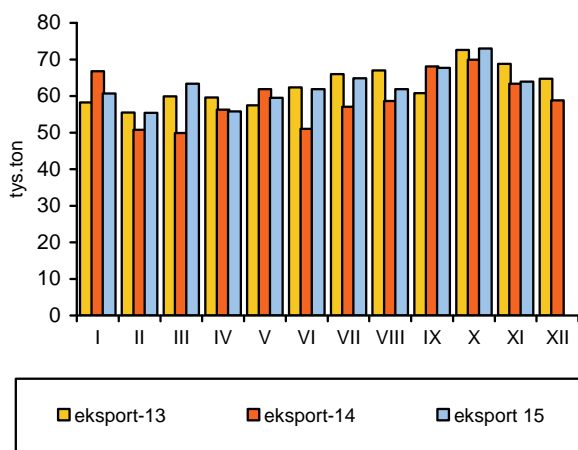
Rys. 3. Ceny żywa wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

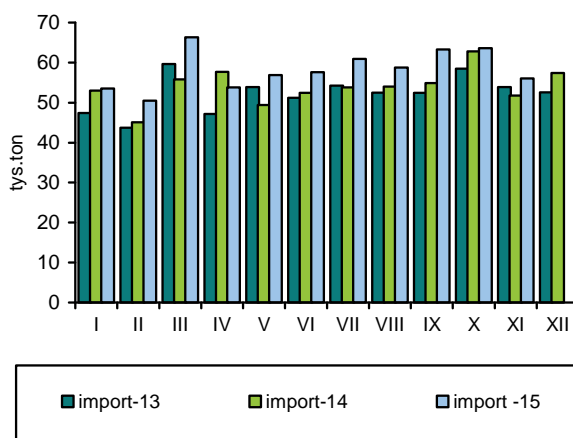
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

W grudniu 2015 r., w zakładach przemysłu drobiarskiego zatrudniających 50 i więcej pracowników, wytworzono ok. 190 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 0,5% więcej niż przed miesiącem, i o 21,8% więcej niż przed rokiem. W skali całego roku produkcja przemysłowa wzrosła o ok. 10% w relacji rok do roku i wyniosła ok. 2124 tys. ton.

Utrzymuje się wysoka dynamika eksportu mięsa drobiowego. W listopadzie 2015 r. wolumen sprzedaży zagranicznej był o 20% większy niż przed rokiem. W relacji miesiąc do miesiąca eksport zmalał o 5,6%, jednak w całym okresie jedenastu miesięcy był o 15,4% większy niż w roku poprzednim. Z kolei dynamika importu mięsa drobiowego była ujemna. W listopadzie przywóz tego mięsa zmniejszył się o 24% w relacji do października i o 7,1% w relacji rok do roku. W całym okresie jedenastu miesięcy 2015 r. import był mniejszy o 5,8% niż przed rokiem. Nastąpiła więc dalsza poprawa dodatniego salda obrotów handlu zagranicznym mięsem drobiowym. Eksport stanowił 38,9% wolumenu przemysłowej produkcji mięsa drobiowego tj. o 2,5 pkt. proc. więcej niż w poprzednim roku, dynamizując sektor drobiarski.

W grudniu 2015 r. ceny pasz przemysłowych dla kurcząt brojlerów wzrosły o 0,7% w porównaniu z listopadem i o 2,3% w relacji do grudnia 2014 r. Jednak średnio w skali całego roku były o 3% tańsze niż w roku poprzednim. Ceny pasz przemysłowych dla indyków wzrosły w grudniu o 0,9% w relacji do listopada i o 1,6% w relacji do grudnia 2014 r. Średnio w 2015 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, mieszanki przemysłowych pasz pełnoporcjowych dla kurcząt rzeźnych potaniały o 3%, a dla indyków o 4%. Na rynku brojlerów, taniejącym paszom towarzyszył spadek cen skupu żywca rzeźnego. Kurczęta skupiono w 2015 r. średnio po cenie o 4,6% niższej niż w poprzednim roku, natomiast indyki, po cenie o 1,2% wyższej. Relacja cen żywca do cen paszy, będąca miarą opłacalności chowu kurcząt, pogorszyła się. Średnio w 2015 r. wyniosła 2,69 wobec 2,72 w roku poprzednim. Opłacalność produkcji indyków pozostała

wysoka. Relacja cen żywiec/pasza wyniosła 4,42 wobec 4,17 w 2014 r.

W styczniu 2016 r. ceny skupu kurcząt były o 2,9% wyższe w relacji do grudnia, ale o 4,7% niższe niż w styczniu 2015 r. Ceny skupu indyków były o 0,5% niższe niż przed miesiącem i o 1,8% niższe niż przed rokiem. Zakłady drobiarskie sprzedawały tuszki kurcząt po cenach średnio o 6,4% wyższych niż w grudniu i o 1,2% wyższych niż w styczniu 2015 r. Tuszki indyków potaniały w zakładach drobiarskich o 7,6% w relacji miesiąc do miesiąca i o 0,2% w relacji rok do roku. Średnia cena detaliczna tuszki patroszonej kurczęcia wyniosła w 2015 r. 6,99 zł/kg i była o 4,8% niższa niż w roku poprzednim.

W 2015 r. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o 59% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Zajmując znaczące miejsce wśród głównych producentów i eksporterów drobiu w Europie, Polska należy do najtańszych dostawców mięsa drobiowego na jednolity rynek europejski. Relacja przeciętnych polskich i unijnych cen sprzedaży mięsa drobiowego poprawiła się w grudniu 2015 r. o prawie 10 punktów procentowych w relacji do analogicznego miesiąca przed rokiem. Średnia cena unijna obniżyła się w stosunku do grudnia 2014 r. o 1,9%, podczas gdy cena polska o 8,1%. W tym samym czasie ceny w Niemczech nie zmieniły się, w Czechach, Francji i Hiszpanii wzrosły, a w Holandii i na Węgrzech spadły. Znacząca przewaga cenowa polskiej oferty handlowej na jednolitym rynku europejskim utrzymuje się i nadal stanowi główny czynnik konkurencyjności w handlu mięsem drobiowym.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
I	111,0	133,0	146,0	162,0	174,0
II	101,0	122,0	131,0	142,0	159,0
III	110,0	136,0	148,0	157,0	174,0
IV	116,0	126,0	157,0	169,0	171,0
V	116,0	137,0	151,0	163,0	182,0
VI	118,0	137,0	144,0	145,0	173,0
VII	112,0	132,0	157,0	169,0	174,0
VIII	114,0	139,0	151,0	154,0	165,0
IX	116,0	134,0	150,0	171,0	172,0
X	128,0	156,0	175,0	179,0	201,0
XI	127,0	142,0	162,0	163,0	189,0
XII	127,0	133,0	155,0	156,0	190,0
RAZEM	1396,0	1627,0	1827,0	1930,0	2124,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2014	2015	2014	2015
I	3608	2574	54126	63125
II	2666	2863	51192	61914
III	3056	2944	56110	69757
IV	2788	2859	58158	67751
V	3378	2934	61662	66979
VI	2969	3126	55591	69150
VII	3087	3101	59640	67043
VIII	3102	2908	52602	56609
IX	3406	3156	63526	67969
X	3739	3555	73800	83307
XI	2910	2703	65489	78649
XII	2684	-	57037	-
RAZEM	37393	32723	708933	752253

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
I	1304		3,39	3,23	6,55	6,63	6,90	
II	1321		3,45		6,51		6,91	
III	1322		3,56		6,67		6,95	
IV	1311		3,40		6,57		6,96	
V	1299		3,53		6,53		6,75	
VI	1279		3,62		6,77		7,10	
VII	1272		3,73		6,66		7,12	
VIII	1289		3,69		6,57		7,28	
IX	1291		3,57		7,01		7,39	
X	1295		3,47		6,73		7,00	
XI	1296		3,32		6,66		6,89	
XII	1305		3,14		6,23		6,60	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
I	1377		6,02	5,91	8,85	8,83
II	1395		6,02		8,74	
III	1393		5,97		9,68	
IV	1361		5,99		8,75	
V	1342		5,97		8,86	
VI	1337		5,99		8,94	
VII	1343		5,99		8,86	
VIII	1339		5,96		8,97	
IX	1325		5,94		8,96	
X	1333		5,98		8,96	
XI	1338		5,97		8,81	
XII	1350		5,94		9,84	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2014 I	130,39	266,00	182,49	168,23	225,00	200,84	178,00	191,63
II	141,02	266,00	183,21	163,63	225,00	205,64	183,85	193,19
III	137,24	266,71	183,76	162,18	227,87	208,80	192,08	193,80
IV	137,13	267,00	182,97	163,23	230,00	209,00	194,20	195,73
V	137,00	267,87	183,79	163,30	221,97	210,29	194,11	194,81
VI	150,81	268,00	183,10	163,95	220,00	211,00	182,96	195,94
VII	146,05	268,00	183,44	161,95	220,00	211,00	170,59	196,20
VIII	148,64	268,90	180,54	159,77	220,00	208,74	169,64	192,79
IX	133,21	265,17	181,87	159,19	219,43	206,00	164,36	187,60
X	125,12	263,39	181,39	161,23	215,00	201,96	157,49	184,70
XI	121,10	260,20	180,50	164,10	215,00	197,50	149,90	183,90
XII	124,70	260,00	180,50	158,60	212,70	196,00	157,10	183,30
2015 I	121,10	260,00	178,20	155,60	210,00	196,00	165,00	185,50
II	127,60	259,30	180,20	157,10	214,80	196,00	171,10	186,10
III	132,40	259,00	180,70	157,30	217,70	196,00	171,00	188,00
IV	125,10	261,20	181,21	157,86	220,00	196,00	171,24	187,90
V	131,90	262,00	181,70	154,80	222,00	196,00	167,90	188,10
VI	138,67	262,00	182,30	153,30	225,00	196,00	174,30	192,12
VII	138,98	262,00	183,95	153,92	225,00	201,00	180,93	192,50
VIII	142,74	260,13	183,86	151,94	225,00	201,00	183,58	191,81
IX	132,94	260,00	183,52	151,98	225,00	201,00	175,70	189,31
X	125,02	260,00	183,60	152,47	225,00	198,90	162,16	181,58
XI	118,85	260,00	183,70	150,23	225,00	193,50	157,75	181,30
XII	114,62	260,00	184,36	149,45	225,00	188,10	159,94	179,85

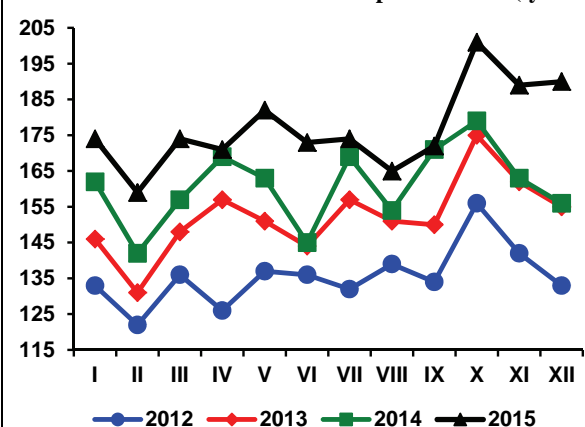
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

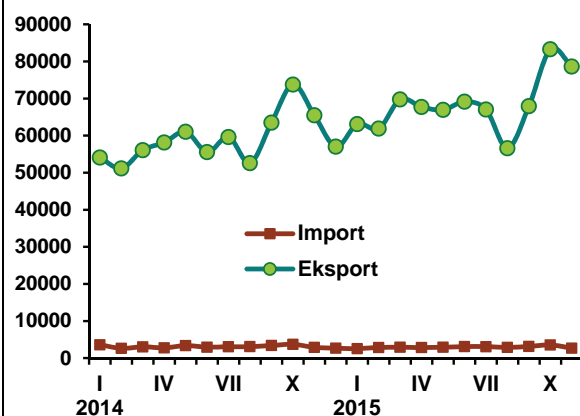
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
I	1,53	1,49	1,54	0,20	0,20	0,18
II	1,44	1,51	1,51	0,19	0,18	0,17
III	1,45	1,47	-	0,19	0,19	-
IV	1,60	1,63	-	0,18	0,19	-

Źródło: Dane GUS.

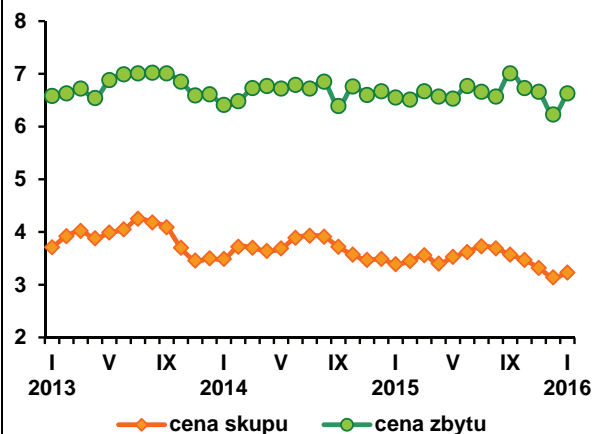
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

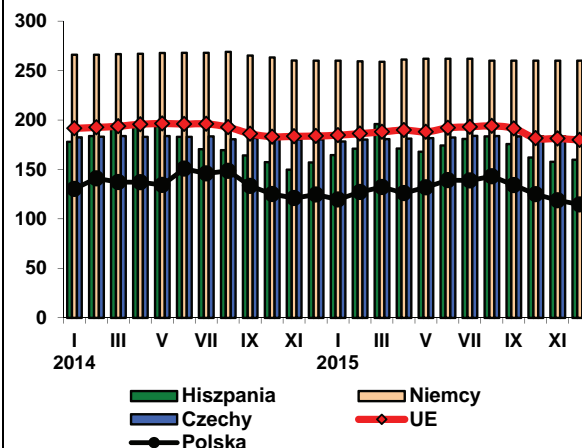
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W 2015 r. średnia cena jaj świeżych wszystkich klas wagowych, sprzedawanych przez zakłady pakujące, wyniosła 34,50 zł za 100 sztuk i była o 7,3% wyższa niż notowana w roku poprzednim i o 21,5% wyższa niż w 2011 r., tj. przed wymianą klatek. W styczniu 2016 r. średnia cena jaj wszystkich klas wagowych obniżyła się do poziomu 34,08 zł za 100 sztuk, tzn. była o 3,6% niższa niż przed rokiem. Nadal jednak o 23,6% przewyższała cenę ze stycznia 2011 r. W relacji rok do roku, najbardziej, bo o 8,1% potaniały jaja bardzo duże, klasy XL. Ceny jaj średnich, klasy M obniżyły się o 5,5%, a dużych, klasy L o 4,3%. Tylko jaja małe, klasy S podrożały, a dynamika ich wzrostu wyniosła 4%.

Przeciętne ceny przemysłowych mieszanek pasz pełnoporcjowych dla kur niosek były w 2015 r. o 4% niższe w porównaniu z rokiem poprzednim i o 9,3% niższe niż w 2011 r. Jednak w ostatnim kwarta-

le przekraczały poziomy notowane w analogicznych miesiącach poprzedniego roku. Średnie ceny uzyskiwane przez producentów jaj konsumpcyjnych wzrosły w 2015 r. o 3,6% w relacji do 2014 r. Opłacalność produkcji jaj poprawiła się więc, ale w znacznym stopniu zależy od struktury kanałów sprzedaży jaj przez ich bezpośrednich producentów.

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przerobu wzrosły średnio w 2015 r. w porównaniu z rokiem poprzednim o 3%. Amplituda ich wahań była jednak jak zwykle znaczna, a ceny wynosiły od 2781 zł za tonę w maju do 4159 zł za tonę w listopadzie.

Przeciętna roczna cena detaliczna jaj konsumpcyjnych wyniosła w 2015 r. 0,51 zł za sztukę i była o 2% niższa niż w roku poprzednim. Pobudziło to nieco konsumpcję jaj w gospodarstwach domowych, która przez długi czas malała.

W większości państw Unii Europejskiej w 2015 r. ceny jaj konsumpcyjnych spadły. Spośród obserwowanych krajów członkowskich w grudniu w relacji rok do roku, ceny jaj najsilniej obniżyły się w Holandii, bo o 17%. W Czechach, w Niemczech i we Francji tempo spadku wyniosło od 5% do 6,3%. Relacje przeciętnych cen sprzedaży jaj w Polsce i we Wspólnocie pogorszyły się jednak. W grudniu 2015 r. polskie jaja kosztowały w przeliczeniu na euro o 1,6% więcej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, a dwanaście miesięcy wcześniej były tańsze o 2,1%.

Według wstępnych danych w okresie jedenastu miesięcy 2015 r. eksport jaj konsumpcyjnych z Polski był o 10,8% większy niż przed rokiem, a import o 17% mniejszy. Eksport przetworów z jaj zwiększył się o 6,6% w relacji rok do roku, natomiast import o 4,7%.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
I	2339	1893	23037	15496	522	416	1739	1496
II	1491	1176	21046	16305	333	420	1444	995
III	1759	1806	20211	18972	367	473	1485	1174
IV	1437	1232	15385	18863	337	431	1646	1694
V	2045	1370	17121	20713	337	387	1840	1992
VI	1619	1343	16214	19663	377	454	1516	2412
VII	1771	905	15525	22014	417	394	1368	1783
VIII	2350	1485	14122	19535	377	407	1407	1700
IX	3065	1421	15747	19615	479	450	1672	1720
X	1912	1971	17744	20684	589	362	1831	1899
XI	1791	1137	16188	21339	414	567	1650	1900
XII	2176	-	15019	-	682	-	1336	-
RAZEM	23755	15699	207359	213199	5231	4761	18934	18765

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
I	44,20	40,64	36,20	34,64	32,10	30,99	28,90	30,06
II	42,80		35,80		33,40		27,20	
III	43,00		33,60		29,80		27,00	
IV	42,20		34,10		31,10		28,10	
V	41,90		33,20		29,50		24,00	
VI	43,10		37,50		33,00		24,90	
VII	43,10		38,30		33,80		29,40	
VIII	45,60		35,60		30,10		28,00	
IX	45,10		39,70		32,80		29,10	
X	43,50		36,80		31,60		30,20	
XI	43,28		37,90		32,65		28,56	
XII	40,00		33,70		28,30		22,00	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

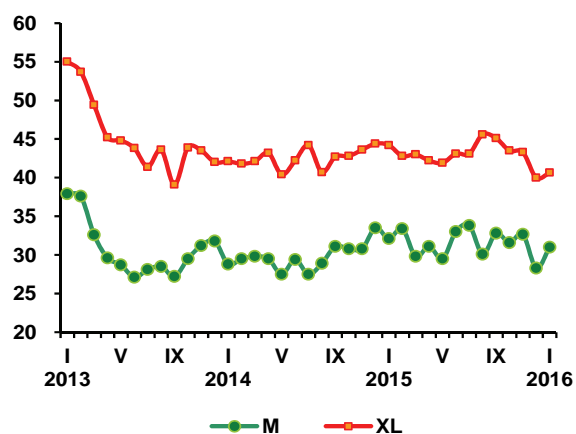
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

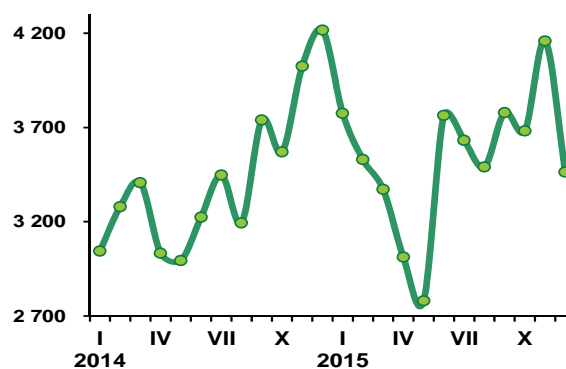
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2014 I	119,32	103,61	112,75	103,78	91,68	127,30
II	123,06	102,44	121,69	98,75	96,71	128,29
III	119,16	108,00	123,78	102,57	102,00	129,25
IV	121,37	107,93	119,22	95,45	93,47	125,22
V	119,43	99,66	104,84	94,54	90,16	120,76
VI	121,40	94,09	107,55	101,45	100,47	123,48
VII	124,02	93,99	104,57	107,72	100,24	125,44
VIII	124,10	94,69	96,62	102,06	89,97	122,29
IX	128,93	100,17	106,98	110,02	100,67	127,13
X	130,42	111,33	107,80	104,88	138,84	128,95
XI	132,73	115,76	112,40	116,94	141,94	133,80
XII	136,39	120,82	125,23	129,56	150,18	139,32
2015 I	133,31	115,82	119,06	119,34	107,90	132,75
II	137,02	114,19	123,86	111,98	109,00	131,08
III	134,41	112,82	135,98	112,85	108,94	132,43
IV	133,80	102,30	112,89	104,40	97,67	124,08
V	133,60	102,30	112,90	104,40	97,67	124,32
VI	129,91	94,29	100,83	96,43	95,87	116,64
VII	142,16	104,90	122,89	128,29	123,39	134,02
VIII	136,15	107,01	118,93	123,71	115,90	132,20
IX	142,02	107,79	118,91	128,27	118,83	133,80
X	134,32	114,39	112,24	115,66	113,39	129,35
XI	135,47	114,40	113,41	117,64	112,63	130,34
XII	131,67	114,73	118,84	121,44	109,55	129,56

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL –/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tone)

W grudniu 2015 r. pogłowie owiec w Polsce wyniosło 215,1 tys. sztuk i było o 13,8 tys. sztuk, tj. o 6,9% liczniejsze niż w grudniu 2014 r. Liczba maciorek owczych zwiększyła się do 145,3 tys. sztuk, a więc o 11,0 tys. sztuk (o 8,1%). Był to drugi, kolejny wzrost pogłowia owiec i maciorek owczych. W czerwcu 2015 r. ich roczny wzrost wyniósł odpowiednio 2,2% i 10,2%. Powodów tego można upatrywać w poprawie opłacalności chowu, wynikającej głównie ze wzrostu cen owiec, ale niebagatelną rolę odegrała też prawdopodobnie płatność do owiec, która pojawiła się w nowym systemie płatności bezpośrednich, obowiązujących w latach 2015-2020. Płatność ta przysługuje rolnikom posiadającym co najmniej 10 sztuk maciorek owczych w wieku co najmniej 12 miesięcy, ale przyznawana jest do wszystkich owiec w gospodarstwie.

W 2015 r. przeciętna cena skupu owiec wyniosła ok. 7,20 zł/kg i była o 11% wyższa niż w 2014 r. Cena polskich owiec wyrażona w euro osiągnęła 382,71 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 1,7% wyższa niż w 2014 r. Wzrost cen polskich owiec był większy niż średniej ceny w UE-28, która wyniosła 515,30 EUR/100 kg i była o 0,5% wyższa niż rok wcześniej. W rezultacie cena polskich owiec stanowiła w 2015 r. 74% ceny unijnej, podczas gdy w 2014 r. 73%.

Komisja Europejska przewiduje, że w 2016 roku produkcja baraniny nieco wzrośnie. Wzrosnąć może także import z krajów trzecich oraz liczba ludności. W rezultacie spożycie baraniny utrzyma się prawdopodobnie na takim samym poziomie, jak w 2015 roku, czyli 1,8 kg/mieszkańca. W październiku 2015 r. Komisja

Europejska przewidywała, że w 2016 r. przeciętna cena jagniąt może być wyższa niż rok wcześniej o 0,2%, a cena owiec ciężkich o tyle samo niższa. Można więc sądzić, że ceny owiec i jagniąt będą oscylować wokół poziomów ubiegłorocznych. W przypadku Polski ceny te będą korygowane kursem złotego względem euro. Osłabienie złotego, z którym mamy do czynienia w ostatnich miesiącach będzie niewątpliwie sprzyjać wzrostowi cen owiec w Polsce.

Tymczasem 2016 r. rozpoczął się niezbyt dobrze dla producentów unijnych, ale dobrze dla producentów polskich. W styczniu przeciętna cena owiec ciężkich w UE-28 wyniosła 504 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 5% niższa od ceny sprzed roku, a cena jagniąt wynosząca 602 EUR była niższa o 8%. Spadek cen nie dotyczył jednak wszystkich krajów. Np. w Polsce cena owiec ciężkich wyniosła w styczniu 382 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 7% wyższa niż w styczniu 2015 roku. Ta sama cena wyrażona w złotych wyniosła ok. 16,77 zł/kg wagi poubojowej, czyli około 7,88 zł/kg wagi żywej. Cena wyrażona w złotych była o 10% wyższa niż przed rokiem, gdyż osłabienie złotego dodatkowo wpłynęło na podniesienie jej poziomu.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	Zmiana w % 2014/2013
I półrocze	767	928	726	78
II półrocze	761	876	804	92
Rok	1 528	1 804	1 530	85

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2014	91,4	76,5	72,0	211,0	93,6	115,1	110,3	69,3	73,7	113,2	126,5	93,3	1246
2015	46,2	88,7	204,5	116,5	131,3	159,1	80,3	115,1	103,0	122,8	74,0	x	1240 ^{a)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	50,5	115,9	284,0	55,2	140,3	138,2	72,8	166,1	139,8	108,5	58,5	x	99,5
Import 2014	85,4	50,2	48,5	58,2	85,0	113,3	116,8	62,4	82,2	96,3	64,5	74,5	937
2015	98,0	58,7	115,2	116,6	100,6	94,2	232,5	76,6	132,0	135,3	80,9	x	1050 ^{a)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	114,8	116,9	237,5	200,3	118,3	83,1	199,1	122,8	160,6	140,5	125,4	x	112,1

Źródło: Dane CIHZ

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2013/2014	8,23	6,40	6,50	4,62	8,16	6,35	6,36	6,02	6,62	6,77	5,59	5,67
2014/2015	8,79	6,36	6,80	8,59	6,67	7,21	7,51	7,31	7,27	6,98	7,05	6,50
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,8	99,4	104,6	185,9	81,7	113,5	118,1	121,4	109,8	103,1	126,1	114,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
IX 2014	7,8	16,6	1,86	3,96
X	7,8	16,6	1,86	3,96
XI	7,7	16,3	1,82	3,86
XII	8,8	18,7	2,09	4,43
I 2015	8,4	17,9	1,97	4,18
II	8,5	18,0	2,02	4,30
III	8,8	18,8	2,14	4,55
IV	8,7	18,4	2,15	4,57
V	8,6	18,2	2,10	4,46
VI	8,5	18,4	2,04	4,34
VII	8,4	18,2	2,00	4,26
VIII	7,8	16,6	1,87	3,97
IX	7,9	16,8	1,87	3,98
X	7,6	16,2	1,79	3,82
XI	7,7	16,4	1,81	3,85
XII	8,8	18,8	2,06	4,38

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2013/2014	51,50	53,04	52,83	52,11	52,08	52,89	52,73	51,57	52,40	53,46	52,90	53,43
2014/2015	53,35	52,41	52,32	51,72	51,82	52,61	52,71	53,41	52,97	53,17	52,40	54,08
miesiąc roku poprzedniego = 100	103,6	98,8	99,0	99,3	99,5	99,5	100,0	103,6	101,1	99,5	99,1	101,2

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
UE-28												
2013/14	537,3	534,7	588,6	581,1	582,5	580,9	589,2	603,0	627,8	635,5	660,9	656,7
2014/15	632,8	619,4	617,1	576,7	567,9	590,3	611,4	636,2	635,2	629,9	618,3	602,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	117,8	115,8	104,8	99,2	97,5	101,6	103,8	105,5	101,2	99,1	93,4	91,7
Włochy												
2013/2014	546,6	544,9	657,2	597,8	600,5	616,6	634,2	682,9	682,4	663,9	693,9	596,3
2014/2015	545,9	627,5	621,6	570,9	581,9	601,4	610,4	640,9	656,9	680,2	657,5	594,6
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,9	115,2	94,6	95,5	96,9	97,5	96,2	93,8	96,3	102,5	94,8	99,7

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
UE-28												
2013/2014	490,3	516,0	560,0	578,0	571,9	508,7	476,9	471,9	471,3	495,1	517,5	531,5
2014/2015	541,9	572,4	572,4	572,1	542,2	517,9	480,4	476,5	485,8	477,5	486,5	504,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	110,5	110,9	102,2	99,0	94,8	101,8	100,7	101,0	103,1	96,4	94,0	94,9
Wielka Brytania												
2013/2014	499,9	543,8	582,9	607,8	617,9	514,1	467,2	450,1	448,5	484,9	524,5	544,4
2014/2015	564,8	608,4	592,2	556,3	546,2	478,4	466,6	472,4	459,6	484,5	500,6	511,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,0	111,9	101,6	91,5	88,4	93,1	99,9	105,0	102,5	99,9	95,4	94,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
2013/2014 NZD/szt. 15 kg	65,91	64,95	68,12	58,86	76,22	78,35	78,23	76,94	81,87	82,34	72,12	63,95
2014/2015 NZD/szt. 15 kg	69,00	60,37	59,67	53,12	69,49	75,4	70,2	68,08	67,30	69,92	61,66	56,74
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,7	92,9	87,6	90,2	91,2	96,2	89,7	88,5	82,2	84,9	85,5	88,7

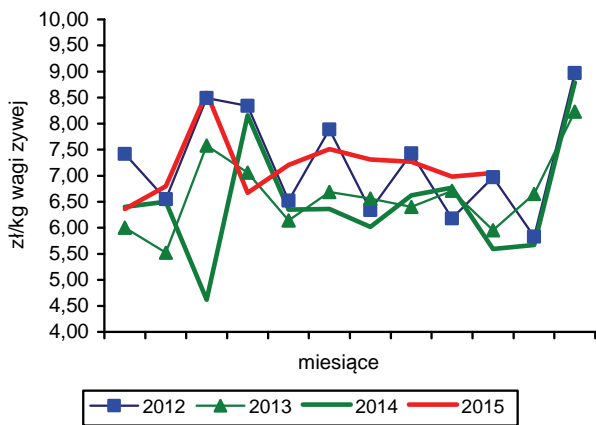
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków AGRfax weekly NZ.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

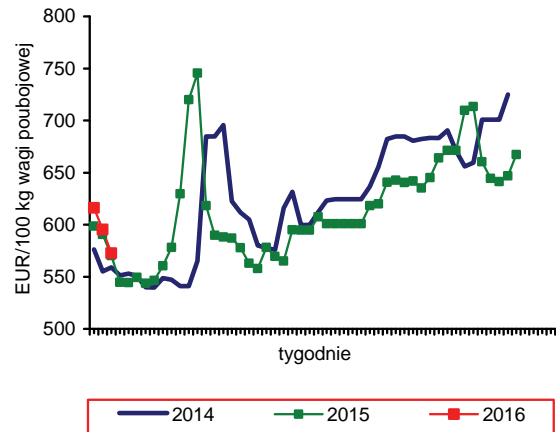
Wyszczególnienie	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
2013/2014 AUD/100 kg cwe	504	556	572	570	585	551	479	495	438	463	521	550
2014/2015 AUD/100 kg cwe	547	519	541	575	586	586	584	549	495	511	516	527
miesiąc roku poprzedniego = 100	108,5	93,3	94,6	100,9	100,2	106,4	121,9	110,9	113,0	110,4	99,0	95,8

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

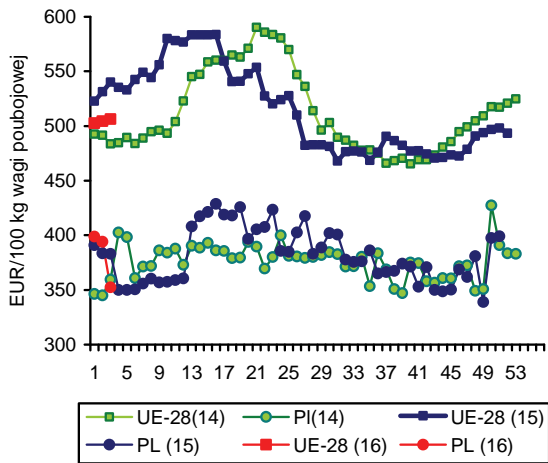
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

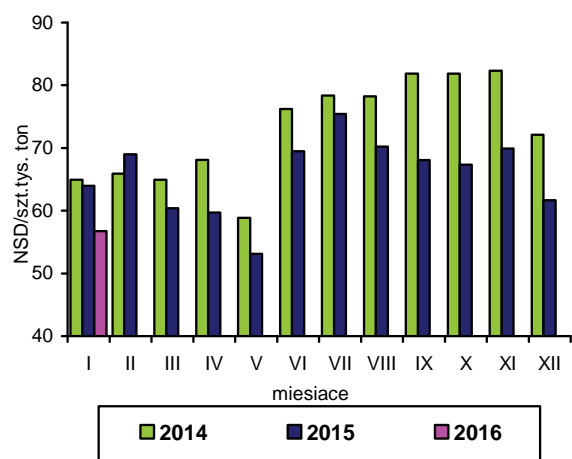
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

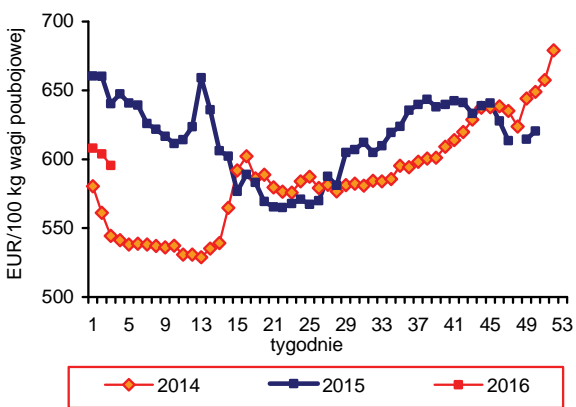
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Polsce

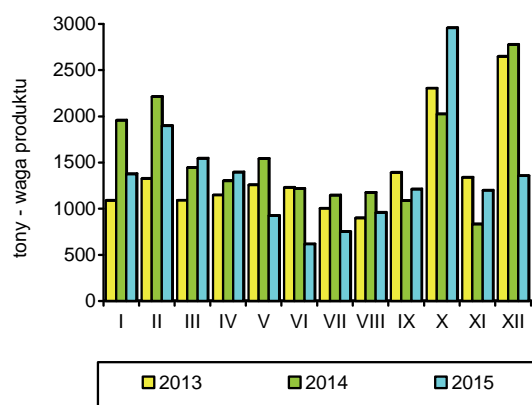
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W 2015 r., według wstępnych, danych połowy ryb na Bałtyku wyniosły 134,5 tys. ton i były o 13,7% większe niż rok wcześniej. Wzrost połowów wystąpił w przypadku wszystkich ważniejszych gatunków ryb, z wyjątkiem storni, których wyładunki zmniejszyły się o 25,3% do 9,4 tys. ton. Połowy śledzi zwiększyły się w 2015 r. aż o 41,1% do 39,7 tys. ton, ale dostępna kwota połowowa nie została jednak w pełni wykorzystana (87%). Bardzo dobre wyniki połowowe uzyskano także w rybołówstwie dorszowym (wzrost o 14,4% do 13,6 tys. ton), ale nadal występowały duże trudności w pozyskiwaniu ryb dużych i dobrej jakości. Wykorzystanie kwot połowowych dorszy zwiększyło się w porównaniu z 2014 r. o ponad 20 pkt. proc. i wyniosło 75%. Prawie w całości wykorzystano natomiast roczny limit dostępny polskim rybakom w połowach szprotów (o 97%). Wyładunki tych ryb zwiększyły się w 2015 r. o 9,6% do 64,2 tys. ton, z czego ok. 30% zostało wyładowane w portach zagranicznych (głównie w Danii). Połowy ryb liczonych w sztukach – troci i łososi wyniosły odpowiednio 31,8 i 3,7 tys. sztuk i były o 2,8 i 20,5% większe niż przed rokiem. Mimo wzrostu połowów łososi i niższych kwot, ich wykorzystanie nadal było niskie i wyniosło 62,1% (47,9% w roku poprzednim).

W okresie styczeń-listopad 2015 r. produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła 347,9 tys. ton i była o 2,9% większa niż rok wcześniej. Produkcja przetworów i konserw, największej grupy towarowej, zwiększyła się o 5,8% do 192,1 tys. ton, w tym konserw i prezerw o 10,8% do 69,6 tys. ton, marynat o 1,0% do 75,8 tys. ton, a pozostałych przetworów o 6,8% do 46,7 tys. ton. Głównym gatunkiem wykorzystywanym w przetwórstwie pogłębionym pozostają śledzie, a wolumen produkcji wyrobów śledziowych zwiększył się w okresie jedenastu miesięcy 2015 r. o 3,8% do 90,0 tys. ton. Produkcja ryb wędzonych zwiększyła się o 8,4% do 72,3%, z czego wędzone łososie stanowiły 69,2%. Największe tempo wzrostu produkcji obserwowane jest w asortymencie produktów świeżych, gdzie produkcja zwiększyła się w tym czasie blisko 2,3-krotnie do 18,3 tys. ton. Zmalała tylko produkcja filetów, mięsa i ryb mrożonych, w tym najbardziej całych mrożonych ryb morskich (o 32,0% do 23,8 tys. ton).

W okresie styczeń-listopad 2015 r. eksport ryb, owoców morza oraz ich przetworów wyniósł 382,5 tys. ton (w wadze produktu) o wartości 5,95 mld zł i był odpowiednio o 11,4 i 3,2% większy niż w analogicznym okresie

roku poprzedniego. Eksport przetworów i konserw zwiększył się o 4,7% do 113,4 tys. ton, filetów i mięsa z ryb o 5,2% do 67,7 tys. ton, a ryb wędzonych o 5,6% do 49,1 tys. ton. Dynamika wzrostu wartości eksportu tych grup produktów był nieznacznie wyższa niż ich wolumen z wyjątkiem ryb wędzonych, gdzie odnotowano wyraźny spadek cen transakcyjnych (głównie łososi). Tempo wzrostu wywozu trzech najważniejszych gatunków ryb – łososi, śledzi i dorszy było zbliżone i wyniosło ok. 4-5%. Wolumen importu sektora rybnego był podobny jak przed rokiem i wyniósł 476,6 tys. ton, natomiast jego wartość zwiększyła się o 3,1% do 6,18 mld zł. Zmiany wolumenu przywozu podstawowych grup produktów były jednak znaczące. Wyraźnie zwiększył się import ryb świeżych (o 8,6% do 158,9 tys. ton) oraz przetworów i konserw (o 10,3% do 43,8 tys. ton), przy ograniczeniu przywozu ryb mrożonych (o 9,3% do 78,5 tys. ton) oraz filetów i mięsa z ryb (o 2,6% do 161,2 tys. ton). Większy niż przed rokiem był import m.in. morszczuków (o 33,0%), tuńczyków (o 23,7%), makrel (o 6,8%) oraz łososi i mintajów (o 2,4%), natomiast najbardziej ograniczono przywóz łupaczy (o 25,7%), pang (o 10,6%), pstrągów (o 8,7%) oraz dorszy (o 6,6%).

Średnioroczne ceny detaliczne ryb, owoców morza oraz ich przetworów spadły w 2015 r. o 0,3%, ale w relacji grudzień 2015 r. do grudnia roku poprzedniego były wyższe o 1,2%. Ryby i owoce morza realnie zdrożały w 2015 r. w relacji do żywności i napojów bezalkoholowych ogółem, które spadły o 1,7%, a zwłaszcza w relacji do mięsa i przetworów (spadek cen o 3,0%). Niższe ceny konsumenci płacili za ryby świeże i chłodzone (o 1,8%), produkty z grupy pozostałych przetworów z ryb i owoców morza (o 1,8%) oraz ryby i owoce morza suszone, solone i wędzone (o 1,7%). Największymi podwyżkami objęto natomiast ryby mrożone – średnio 4,4%.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łośoś bałtycki
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2013 I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2015^{a,b} I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2014 XII	2 232	1 188	1 362	505	120	5 407	1 509	1 292
2015 ^{a,b} I	3 656	1 408	1 579	1 090	101	7 834	1 453	235
II	7 958	2 420	1 204	2 183	83	13 848	3 440	490
III	15 588	5 026	1 371	1 875	183	24 043	4 877	452
IV	14 716	2 512	1 422	249	637	19 536	5 788	404
V	9 535	2 501	1 493	272	1 244	15 045	4 387	229
VI	2 186	3 246	1 181	500	1 325	8 438	553	2
VII	386	1 277	180	455	1 269	3 567	1 358	1
VIII	437	2 050	216	549	1 593	4 845	575	1
IX	1 330	4 619	905	762	694	8 310	2 585	37
X	2 954	7 270	1 382	583	254	12 443	1 860	69
XI	2 606	3 852	1 527	423	115	8 523	2 895	244
XII	2 820	3 533	1 150	498	82	8 083	2 012	1 581
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XII 2015</u> XII 2014	126,3	297,4	84,4	98,6	68,3	149,5	133,3	122,4
<u>I-XII 2015</u> I-XII 2014	109,6	141,1	114,4	74,7	107,2	113,7	102,8	120,5

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 05.01.2016 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2011 I-XII	8 384	36 228	82 449	182 415	97 385	12 191	11 110	309 476
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2014 XI	1 648	6 885	9 762	19 968	10 508	971	884	38 230
XII	974	4 821	12 459	18 196	10 350	956	664	36 450
2015 I	1 658	8 641	5 984	17 640	8 555	1 060	835	33 923
II	1 427	8 501	7 175	18 567	9 093	1 288	903	35 670
III	2 365	10 810	9 089	20 884	10 017	1 523	1 184	43 148
IV	1 906	4 527	6 259	16 473	7 221	1 286	862	29 165
V	1 739	3 398	6 457	15 024	6 611	1 204	881	26 618
VI	1 772	3 238	6 088	15 315	6 681	877	1 024	26 413
VII	1 182	2 317	6 491	14 119	6 661	1 026	875	24 109
VIII	1 008	3 040	6 312	14 483	6 533	808	732	24 843
IX	1 251	3 832	7 909	18 103	8 324	1 180	1 297	31 095
X	1 642	4 365	9 320	20 816	10 046	1 288	1 068	36 143
XI	2 389	3 580	10 199	20 635	10 304	1 611	1 071	36 803
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XI 2015</u> XI 2014	145,0	52,0	104,5	103,3	98,1	165,9	121,2	96,3
<u>I-XI 2015</u> I-XI 2014	228,2	78,6	105,6	105,8	103,8	119,1	110,2	102,9

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2013 I-XII	407,4	115,7	65,8	52,9	89,4	504,9	188,2	96,0	42,6	139,8
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2014 XI	36,2	11,1	6,5	5,4	6,4	57,3	22,8	8,9	4,9	16,0
XII	37,4	10,8	4,6	6,9	8,9	55,1	21,6	9,6	4,7	14,9
2015 ^b I	38,5	10,2	6,5	4,1	12,4	42,6	15,8	9,2	3,7	10,3
II	35,7	10,5	5,8	4,1	8,0	43,1	14,4	9,0	4,3	12,0
III	45,5	11,7	7,1	5,8	9,5	51,7	16,0	8,1	5,1	19,4
IV	39,1	9,7	5,8	4,4	5,9	39,1	11,6	6,7	3,6	14,5
V	36,5	9,3	6,1	4,0	6,1	37,7	10,1	7,0	2,7	15,2
VI	34,0	9,9	6,1	3,7	7,1	36,2	10,7	5,4	2,9	14,2
VII	27,5	9,6	5,7	4,0	3,4	31,6	9,8	4,6	3,0	11,6
VIII	24,5	9,3	4,6	3,6	2,9	35,2	11,4	5,6	3,7	11,4
IX	31,6	10,6	6,5	4,3	3,2	47,5	15,2	8,5	4,6	16,3
X	33,2	11,5	6,4	4,8	2,3	54,7	21,6	7,6	4,6	17,7
XI ^c	36,2	11,3	7,0	6,4	3,5	57,3	24,7	6,8	5,5	16,3
Wskaźnik zmian (%)										
<u>XI 2015</u> <u>XI 2014</u>	100,1	101,8	108,2	118,7	54,6	100,0	108,1	76,1	112,3	101,6
<u>I-XI 2015</u> <u>I-XI 2014</u>	111,4	104,7	105,2	105,6	102,7	99,8	97,4	90,7	103,2	108,6

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne, ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	mintaj	panga	morszczuk		
						03047500 ^b	03046200 ^b	03047415 ^b	Chiny	Wietnam
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2013 I-XII	6,29	6,31	5,37	5,71	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	14,36
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,68	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,37
2014 XI	6,50	6,37	4,16	4,55	4,63	5,91	5,93	12,18	20,49	11,35
XII	6,90	6,20	4,20	4,38	4,33	6,26	6,38	12,01	22,18	12,72
2015 ^a I	6,12	6,37	4,67	3,80	4,29	8,41	6,49	13,14	21,60	12,24
II	6,65	6,47	4,55	4,99	4,82	8,03	6,73	13,99	20,63	13,55
III	6,58	6,19	4,32	4,69	5,12	7,91	6,48	14,02	20,39	12,27
IV	6,24	6,21	4,18	4,88	5,09	8,90	8,13	14,33	19,10	12,55
V	5,52	5,32	4,37	4,48	4,98	9,20	8,58	14,91	18,82	12,74
VI	5,94	6,00	4,08	4,67	5,07	8,75	7,47	13,56	19,33	12,34
VII	5,45	6,12	4,19	4,78	5,36	8,80	9,04	13,49	19,24	11,72
VIII	6,39	5,79	4,31	4,82	5,33	8,34	7,16	13,91	22,95	10,79
IX	6,28	5,76	4,87	4,98	4,68	8,04	6,56	13,89	18,84	11,47
X	6,25	6,04	4,76	2,20	4,57	7,47	6,77	13,64	19,02	11,86
XI	7,06	6,32	4,42	4,95	4,89	7,04	6,45	13,78	20,59	12,73
Wskaźnik zmian (%)										
<u>XI 2015</u> <u>XI 2014</u>	108,6	99,3	106,2	108,7	105,6	119,1	108,8	113,1	100,5	112,2
<u>I-XI 2015</u> <u>I-XI 2014</u>	112,9	105,5	85,5	77,8	90,6	119,6	118,7	120,7	95,1	97,9

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2013 I-XII	11,07	19,89	20,61	18,20	49,90	45,44	50,36	3,21	1,17
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	2,54	1,43
2014 X	9,10	20,09	18,15	18,81	54,85	51,55	55,15	2,57	1,57
XI	8,92	20,84	19,22	19,17	56,66	53,95	56,06	2,64	1,11
XII	9,22	22,84	18,75	20,62	56,68	53,44	53,28	2,62	1,06
2015 ^a I	8,81	24,03	21,38	21,46	53,78	51,49	53,08	3,05	1,79
II	8,33	27,03	20,14	22,86	52,03	51,06	50,92	2,75	1,78
III	8,64	25,80	19,11	22,73	51,94	50,52	51,68	-	1,38
IV	8,89	24,44	19,26	20,93	49,98	48,86	54,18	2,74	1,38
V	8,86	25,41	18,96	21,56	50,47	47,10	54,62	2,58	1,58
VI	9,74	23,61	19,12	21,05	51,67	52,13	60,07	2,74	1,45
VII	8,93	25,52	22,91	22,03	50,85	51,27	60,65	2,63	1,45
VIII	9,28	26,98	23,39	24,15	50,73	54,16	63,34	2,71	1,53
IX	9,14	25,32	20,66	23,69	51,28	54,43	55,09	2,73	1,75
X	9,26	25,38	24,82	22,41	52,67	49,80	68,40	2,74	b.d.
XI	b.d.	23,84	22,72	21,75	53,25	50,88	71,84	2,81	b.d.
Wskaźnik zmian (%)									
XI 2015 XI 2014	x	114,4	118,2	113,4	94,0	94,3	128,2	106,4	x
I-XI 2015 I-XI 2014	x	123,5	110,9	126,7	94,8	101,2	107,5	108,0	x

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	-	7,56	75%	9,18	75%
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2014 XII	9,30	-	13,08	59%	14,16	65%	10,53	-	9,65	77%	10,83	72%
2015 I	10,03	-	13,66	61%	14,10	64%	10,67	-	9,80	78%	10,43	69%
II	10,63	-	13,69	61%	14,88	68%	11,05	-	9,95	80%	10,47	70%
III	10,67	-	13,77	61%	14,56	66%	11,13	-	9,86	80%	10,37	70%
IV	10,88	-	14,03	62%	14,94	67%	11,63	-	10,04	81%	10,46	70%
V	10,84	-	13,61	61%	14,76	66%	11,51	-	10,08	82%	10,40	70%
VI	11,04	-	13,75	62%	14,70	65%	11,59	-	10,06	82%	10,42	69%
VII	11,09	-	13,72	62%	15,27	68%	12,16	-	10,10	82%	10,55	70%
VIII	11,09	-	13,66	62%	14,75	65%	12,06	-	9,94	81%	10,44	69%
IX	11,06	-	13,15	59%	14,91	65%	12,06	-	10,04	82%	10,42	69%
X	11,09	-	13,27	59%	14,82	64%	12,14	-	9,97	81%	10,50	70%
XI	9,98	-	13,02	58%	15,08	65%	12,33	-	10,10	82%	10,52	70%
XII	9,99	-	13,03	59%	15,37	66%	13,05	-	10,18	84%	10,54	70%
Wskaźnik zmian (%)												
XII 2015 XII 2014	107,4	x	99,6	x	108,5	x	123,9	x	105,5	x	97,3	x
I-XII 2015 I-XII 2014	102,6	x	105,6	x	103,5	x	116,3	x	102,9	x	99,7	x

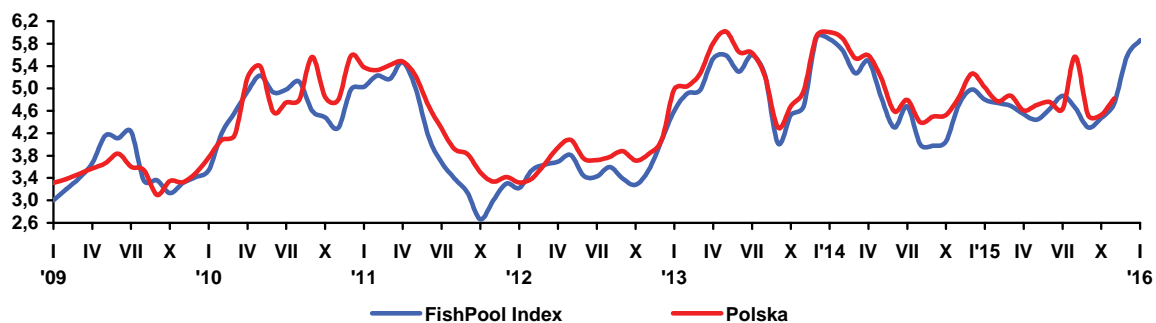
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

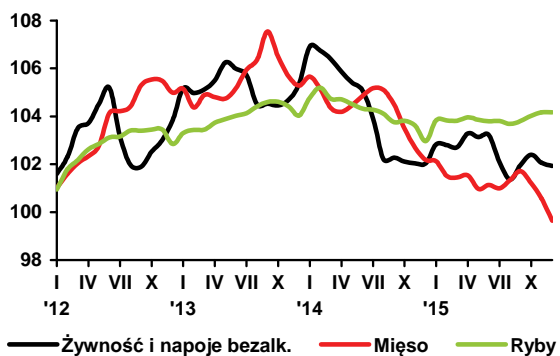
Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2012I-XII	21,42	13,67	26,76	75,30	32,10	17,62	20,10	25,06	29,82	16,02	15,15
2013I-XII	21,83	13,20	26,65	75,66	31,94	16,54	20,95	27,50	33,41	16,05	14,60
2014I-XII	21,76	12,58	26,97	77,54	31,88	16,72	20,77	27,87	34,06	15,24	14,11
2015I-XII	22,58	b.d.	30,52	76,20	32,40	15,88	20,10	27,85	33,53	15,00	14,18
2014 XII	21,76	12,54	28,17	76,60	31,79	16,24	20,27	27,81	33,82	14,99	12,87
2015 I	21,96	b.d.	28,76	78,00	31,91	16,22	20,60	27,87	33,71	15,02	13,55
II	21,79	b.d.	29,38	77,20	32,15	16,07	20,72	27,94	33,82	15,02	13,99
III	22,08	b.d.	29,98	76,30	32,26	15,84	20,45	28,00	33,88	14,89	14,26
IV	22,26	b.d.	30,26	76,90	32,35	15,99	20,27	28,06	33,82	14,94	14,24
V	22,41	b.d.	30,47	76,10	32,36	15,97	20,15	28,00	33,82	14,91	-
VI	22,63	b.d.	30,69	75,50	32,42	15,85	20,25	28,00	33,65	15,03	-
VII	22,60	b.d.	30,80	75,90	32,45	15,81	20,20	27,75	33,41	15,04	-
VIII	22,80	b.d.	30,67	75,40	32,46	15,82	20,07	27,87	33,29	15,04	-
IX	22,81	b.d.	31,12	75,40	32,33	15,82	19,70	28,06	33,23	15,07	-
X	23,04	b.d.	31,14	76,10	32,72	15,81	19,72	27,81	33,23	15,07	14,94
XI	23,16	b.d.	31,35	76,10	32,63	15,74	19,62	27,75	33,23	15,01	14,98
XII	23,43	b.d.	31,67	75,30	32,71	15,63	19,50	27,50	33,06	15,01	13,32
Wskaźnik zmian (%)											
XII 2015 XII 2014	107,7	x	112,4	98,3	102,9	96,2	96,2	98,9	97,8	100,1	103,5
I-XII 2015 I-XII 2014	103,8	x	113,2	98,3	101,6	95,0	96,8	99,9	98,4	98,4	100,5

Źródło: Dane GUS.

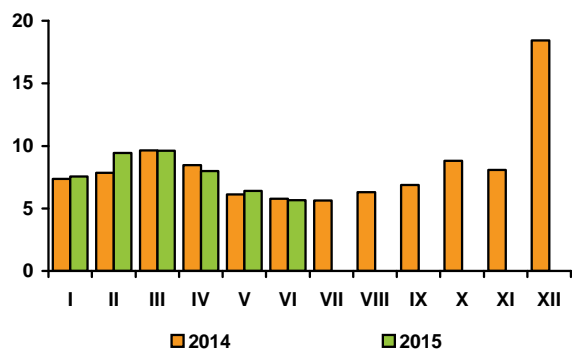
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

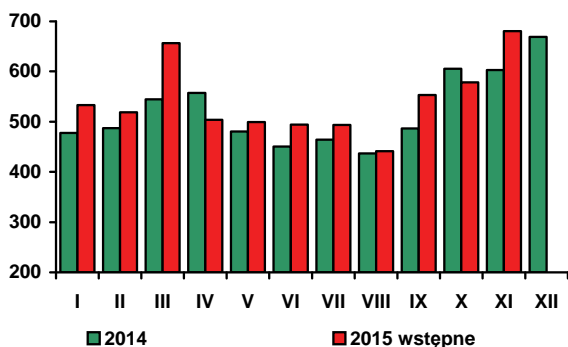
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2011=100)

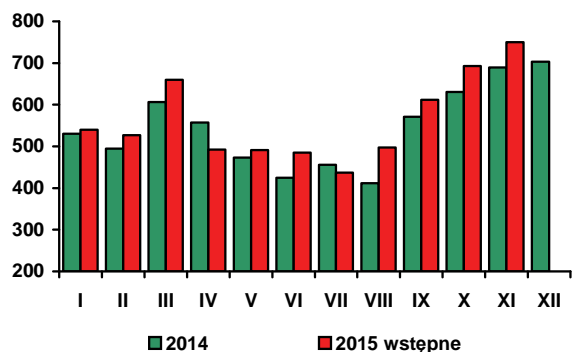
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1 – FishPool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

W grudniu 2015 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 0,1%, wobec spadku o 0,3% w listopadzie. Żywność potaniała o 0,1%, a napoje bezalkoholowe o 0,4%, przy inflacji wynoszącej minus 0,2%. Ceny tłuszczów spadły średnio o 0,7%, jaj o 0,4%, a artykułów mięsnych i mleczarskich po 0,1%. Obniżyły się także łączne ceny dżemów, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych (o 1,0%) oraz ryżu (o 0,6%). Spośród tłuszczów najbardziej potaniały margaryny (o 1,7%) i tłuszcze wieprzowe (o 1,5%), przy redukcji cen olejów o 0,6% i stabilizacji cen masła. O spadku cen produktów mięsnych zadecydowała obniżka cen mięsa drobiowego (o 3,3%) i wieprzowego (o 1,5%) oraz przetworów mięsnych (o 0,1%), przy wzroście cen wołowiny o 0,4%. Zmiany cen poszczególnych produktów mleczarskich były różnokierunkowe: spadkowi cen mleka spożywczego pitnego o 0,1%, twarogów o 0,6% i śmietany o 0,4% towarzyszył wzrost cen jogurtów o 0,3% oraz stabilizacja cen serów dojrzewających, serków twarozkowych smakowych, napojów i deserów mlecznych. Wzrosły przeciętne ceny warzyw (o 2,2%), w tym ziemniaków o 1,2%. Zwiększyły się ceny pieczywa (o 0,6%) i nieznacznie makaronów (o 0,1%). Ceny ryb i owoców morza nie uległy zmianie.

W grudniu 2015 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były przeciętnie o 0,1% niższe niż w grudniu 2014 r., przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,5%. Zadecydowała o tym znacząca obniżka cen tłuszczów (o 5,4%), artykułów mleczarskich (o 3,3%), mięsnych (o 2,5%) i jaj (o 2,3%). Potaniały wszystkie rodzaje tłuszczów, w tym masło o 9,2%, tłuszcze wieprzowe o 6,6%, margaryny o 4,3%, a oleje o 1,6%. Ceny serów dojrzewających zmalały o 5,5%, mleka spożywczego pitnego o 4,1%, a twarogów o 2,2%. Mniej konsumenci płacili za wieprzowinę (o 4,5%), drób (o 3,8%), mięso wołowe (o 0,4%) i wędliny (o 1,4%). Nieznacznie spadły ceny napojów bezalkoholowych (o 0,7%), ryżu (o 0,5%) i pieczywa (o 0,1%). Wydatnie, bo o 18,0% podrożał cukier. Wyższe niż rok wcześniej były także ceny owoców (o 9,0%), warzyw (7,0%), ryb i owoców morza (o 1,2%) oraz czekolady (o 2,4%), wyrobów cukierniczych (o 0,8%) i makaronów (o 0,6%). Wzrost cen jabłek wyniósł 36,6%, a owoców cytrusowych 7,2%, przy spadku cen bananów (o 10,1%). Za marchew konsumenci płacili o 58,9% więcej, za kapustę świeżą o 50,6% więcej, a za ziemniaki o 47,0% więcej niż przed rokiem. Ceny buraków podniosły się o 41,1%, cebuli o 22,8%, a kapusty kwaszonej o 20,2%. Tańsze natomiast niż w grudniu 2014 r. były ogórki świeże (o 35,7%), warzywa kalafiorowe (o 20,4%) i pomidory (o 5,4%).

W okresie styczeń – grudzień 2015 r. przeciętny poziom cen żywności i napojów bezalkoholowych był o 1,7% niższy, w tym żywności o 1,8% niższy niż w okresie styczeń – grudzień 2014 r., przy obniżce cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,9%. Spadły średnie roczne ceny wszystkich podstawowych grup produktów spożywczych, z wyjątkiem owoców. O wzroście cen owoców (o 1,7%) zadecydowała zwyżka cen jabłek o 5,2% i owoców cytrusowych o 3,2%, przy spadku cen bananów o 2,1%. Bardziej niż żywność, bo o 8,9% potaniały towary i usługi związane z transportem, w tym paliwa do prywatnych środków transportu o 13,5% oraz odzież i obuwie o 4,8%. Nieznacznie obniżyły się ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego (o 0,3%) oraz „innych towarów i usług” (o 0,1%). Ceny pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych wykazywały tendencję wzrostową. Najbardziej wzrósł przeciętny poziom cen towarów i usług związanych z łącznością i zdrowiem (po 1,9%), a najmniej – towarów i usług związanych z mieszkaniem (o 0,5%, w tym nośników energii o 0,1%). Wzrost cen napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą, edukacją oraz usług w zakresie restauracji i hoteli kształtował się w granicach od 0,7% do 1,3%.

Utrzymująca się deflacja, pozytywne tendencje na rynku pracy i poprawa sytuacji dochodowej ludności sprzyjały wzrostowi konsumpcji. W grudniu 2015 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej była o 2,0% większa, a przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) - o 1,4% wyższe niż przed rokiem. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach

pracy zmniejszyła się o 14,3%, a stopa rejestrowanego bezrobocia wyniosła 9,8% i była o 1,6 pkt. proc. niższa niż przed rokiem. W grudniu 2014 r. siła nabywczą przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw była o 4,5% wyższa niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 3,7%) w 2014 r.), a realna wartość przeciętnej miesięcznej emerytury i renty w systemie pracowniczym wzrosła o 3,6%.

Na podstawie rachunków narodowych szacuje się, że w okresie trzech pierwszych kwartałów 2015 r., w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku, popyt konsumpcyjny sektora gospodarstw domowych wzrósł realnie o 3,1%, wobec wzrostu o 2,6% odpowiednio rok wcześniej. Z danych GUS wynika, że w grudniu 2015 r. roku umocniło się tempo sprzedaży detalicznej.

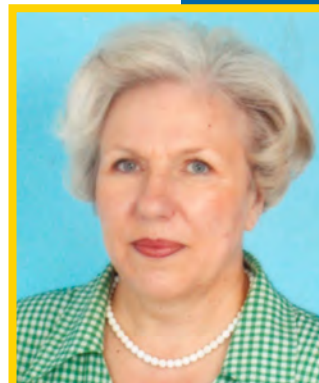
W porównaniu z grudniem 2014 r. sprzedaż detaliczna ogółem w cenach stałych, w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, wzrosła o 7,0%, wobec wzrostu o 4,0% przed rokiem. Z powodu wprowadzonych przez GUS zmian organizacyjnych w handlu oraz zmian w klasyfikacji przedsiębiorstw, dokładne oszacowanie rozmiarów sprzedaży detalicznej żywności, napojów i wyrobów tytoniowych jest niemożliwe. Dane o sprzedaży tych towarów w okresie listopad-grudzień 2015 r. są nieporównywalne z danymi za okresy wcześniejsze. W pierwszych dziesięciu miesiącach 2015 r. tempo wzrostu sprzedaży detalicznej żywności, napojów i wyrobów tytoniowych było wyższe niż sprzedaży ogółem i można przypuszczać, że tendencja ta utrzymała się w ostatnich miesiącach minionego roku. **W okresie styczeń–październik 2015 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2014 r., sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych w cenach stałych zwiększyła się o 5,3%, podczas gdy sprzedaż ogółem wzrosła o 3,4%.**

Według metodologii Eurostatu (HICP), w grudniu 2015 r. w UE-28 oraz w strefie euro łączne ceny towarów i usług konsumpcyjnych były o 0,2% wyższe niż przed rokiem. W 15 krajach unijnych odnotowano ich wzrost, a w 12 – spadek, w tym w Polsce o 0,5% (brak danych dla Wielkiej Brytanii). W porównywanych okresach **ceny żywności w UE-28 wzrosły przeciętnie o 0,2%, a w strefie euro – o 1,0%.** Najwyższy ich wzrost odnotowano w Grecji (o 2,7%), na Malcie (o 2,6%) i w Belgii (o 2,1%), a najniższy – w Chorwacji (o 0,2%) oraz we Francji i Austrii (po 0,5%). W Portugalii ceny żywności były stabilne, a w pozostałych - wykazywały tendencję spadkową. Największy ich spadek miał miejsce w Rumunii (o 5,7%), Czechach (o 2,4%) i w Finlandii (o 1,8%). W Polsce ceny żywności obniżyły się o 0,1%.

Według FAO, w grudniu 2015 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności obniżyły się o 1,0%. Spadek cen był głównie następstwem umocnienia się kursu dolara amerykańskiego oraz wysokiej podaży surowców. Potaniały wszystkie podstawowe grupy produktów spożywczych, z wyjątkiem cukru i olejów roślinnych. Ceny mięsa obniżyły się o 2,2%, zbóż o 1,3%, a produktów mleczarskich o 1,1%. Ceny cukru zwiększyły się o 0,6%, a olejów roślinnych o 2,1%.

W grudniu 2015 r. przeciętny poziom światowych cen żywności był o 17,1% niższy niż rok wcześniej. Tańsze były wszystkie grupy artykułów żywnościowych. Ceny mięsa obniżyły się o 22,6%, zbóż o 17,6%, a artykułów mleczarskich o 14,1%. Ceny olejów roślinnych spadły o 12,2%, a cukru o 4,5%.

W 2015 r., w porównaniu z 2014 r., światowy poziom cen żywności obniżył się o 18,7%. Najbardziej, bo o 28,5% spadły średnie roczne ceny artykułów mleczarskich. Ceny cukru zmalały o 20,9%, a olejów roślinnych o 18,8%. Spadek cen mięsa i zbóż wyniósł odpowiednio 15,1% i 15,4%.

**Krystyna
Świetlik**

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu 2015 r.

Wyszczególnienie	XII 2015		I – XII 2015
	XI 2015=100	XII 2014=100	I – XII 2014 = 100
OGÓŁEM	99,8	99,5	99,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,9	99,9	98,3
w tym żywność	99,9	100,0	98,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	100,9	101,2
Odzież i obuwie	99,0	95,5	95,2
Mieszkanie	100,0	100,3	100,5
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,0	100,4	100,7
w tym nośniki energii	100,0	99,4	100,1
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	99,8	99,6	99,7
Zdrowie	100,0	102,6	101,9
Transport	99,2	93,2	91,1
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	97,4	89,2	86,5
Łączność	100,0	100,8	101,9
Rekreacja i kultura	99,8	99,2	100,7
Edukacja	100,0	100,9	101,1
Restauracje i hotele	100,1	101,2	101,3
Inne towary i usługi	100,0	100,0	99,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w grudniu 2015 r.

Wyszczególnienie	XII 2015		I-XII 2015
	XI 2015 = 100	XII 2014=100	I-XII 2014=100
Żywność (bez napojów bezalkoholowych)	99,9	100,0	98,2
Pieczywo i produkty zbożowe	100,1	99,9	99,6
Pieczywo	100,6	99,9	99,8
Ryż	99,4	99,5	97,9
Makarony	100,1	100,6	99,4
Mięso i przetwory	99,1	97,5	97,0
Mięso wieprzowe	98,5	95,5	94,0
Mięso wołowe	100,4	99,6	98,9
Drób	96,7	96,2	95,9
Przetwory mięsne i wędliny	99,9	98,8	98,6
Ryby i owoce morza	100,0	101,2	99,7
Mleko, sery i jaja	99,9	96,9	97,1
Artykuły mleczarskie	99,9	96,7	96,9
Mleko	99,9	95,9	96,3
Twarogi	99,4	97,8	98,0
Sery dojrzewające i topione	100,0	94,5	94,0
Jaja	99,6	97,7	98,0
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,3	94,4	93,6
Masło	100,0	90,8	89,9
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	98,5	93,4	91,5
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	98,3	95,7	96,2
Oleje roślinne	99,4	98,4	96,7
Owoce	100,5	109,0	101,7
Jabłka	98,3	136,3	105,2
Owoce cytrusowe	88,4	107,2	103,2
Banany	97,0	89,9	97,9
Warzywa	102,2	107,0	99,3
Ziemniaki	101,2	147,0	85,2
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,2	103,3	99,1
Cukier	100,2	118,0	91,0
Napoje bezalkoholowe	99,6	99,3	99,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	100,8
	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9	100,2	100,7
	2014	101,5	99,8	99,7	99,5	99,6	99,7	98,9	98,4	100,1	99,8	99,9	100,0
	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3	100,6	100,4	99,7	99,9
Pieczywo i produkty zbożowe	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0
	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0
	2014	100,2	99,9	99,9	99,9	100,2	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1	99,9	99,8
	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	100,1
Mięso	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	99,5
	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0	99,2	99,6
	2014	100,4	99,5	99,2	99,8	100,3	100,4	100,3	99,9	99,4	99,0	99,2	99,5
	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3	100,4	99,5	99,4	99,1
Ryby i owoce morza	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	99,4
	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0	99,8	99,7
	2014	100,7	100,4	99,6	100,0	99,8	99,8	99,9	99,8	99,7	100,1	99,8	99,4
	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9	100,1	100,2	100,1	100,0
Mleko, sery, jaja	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	100,3
	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8	100,5	100,5
	2014	101,0	100,4	100,0	99,7	100,0	99,7	99,5	99,7	99,9	99,8	99,7	99,9
	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4	100,0	99,8	99,8	99,9
Tłuszcze	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	100,3
	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4	100,1	99,5
	2014	100,6	100,1	99,5	98,8	100,6	99,1	100,0	99,3	99,5	99,7	99,1	98,5
	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4	99,6	99,8	99,9	99,3
Owoce	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	101,0
	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0	99,5	100,3
	2014	107,3	101,0	103,1	100,7	102,0	97,1	96,0	94,2	99,9	97,8	97,6	100,2
	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8	98,4	99,7	97,3	100,5
Warzywa	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	111,9
	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9	104,5	108,9
	2014	106,9	99,3	98,2	98,3	93,3	99,4	90,6	86,6	103,7	102,8	105,1	103,9
	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1	106,6	105,7	100,7	102,2
Cukier i wyroby cukiernicze	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	99,5
	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6	99,8	98,7
	2014	100,2	99,0	99,3	97,8	100,0	99,4	99,5	99,4	99,9	99,9	99,5	99,5
	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1	100,5	100,8	100,3	99,2
Cukier	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	99,3
	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8	98,0	96,7
	2014	98,0	96,2	96,5	92,2	97,9	96,3	96,8	96,5	97,6	98,5	96,8	97,8
	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5	104,2	101,6	99,9	100,2
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
	2014	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0	100,0	99,8	99,7
	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7	100,1	99,9	99,8
III. Średnia płaca ^a	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8
	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
	2014	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2	102,1	100,6	109,4
	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9	101,3	101,3	108,4

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7	103,9	103,9
	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9	101,7	101,5
	2014	101,6	101,6	101,2	100,3	99,2	99,1	98,3	97,9	100,0	97,8	97,5	96,8
	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3	99,8	100,4	100,1	99,9
Pieczywo i produkty zbożowe	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	101,9
	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6	100,5	100,4
	2014	100,3	100,3	100,2	100,0	100,2	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,7
	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6	99,7	99,7	99,5	99,9
Mięso	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	105,0
	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9	100,1	100,3
	2014	100,5	100,8	99,5	99,4	99,8	99,7	99,3	98,9	97,2	97,2	97,2	97,1
	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4	97,4	97,8	97,9	97,5
Ryby i owoce morza	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	102,8
	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1	100,9	101,2
	2014	101,1	101,4	100,9	100,6	100,2	100,0	99,9	99,5	99,0	99,0	99,0	99,0
	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6	100,0	100,2	100,5	101,2
Mleko, sery, jaja	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	104,9
	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8	102,0	102,2
	2014	102,8	103,2	103,6	103,6	103,9	103,9	103,3	102,8	101,6	100,5	99,7	99,1
	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7	96,7	96,7	96,9	96,9
Tłuszcze	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	100,0
	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1	103,8	103,0
	2014	102,8	103,1	103,1	102,0	102,1	100,6	100,2	98,6	97,4	96,6	95,7	94,8
	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7	92,8	93,0	93,7	94,4
Owoce	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	105,0
	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2	100,8	99,7
	2014	99,7	100,1	105,6	103,4	99,2	92,2	90,6	89,8	95,8	98,7	96,8	96,5
	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7	108,4	110,0	109,1	109,0
Warzywa	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	107,2
	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8	115,3	112,3
	2014	111,3	110,6	106,3	102,3	91,4	95,6	90,1	87,2	91,6	90,4	91,0	86,8
	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3	111,1	114,1	109,0	107,0
Cukier i wyroby cukiernicze	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	102,0
	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5	96,2	95,4
	2014	95,5	95,1	94,8	92,7	92,9	92,6	92,7	92,8	92,9	93,2	92,9	93,5
	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3	101,8	102,8	103,6	103,3
Cukier	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	99,9
	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1	84,6	82,4
	2014	80,9	78,7	76,7	71,1	70,1	68,4	68,8	68,3	67,4	67,2	66,4	67,2
	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3	108,2	111,6	115,2	118,0
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
	2014	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7	99,4	99,4	99,0
	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2	99,3	99,4	99,5
III. Średnia płaca ^a	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4
	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
	2014	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4	103,8	102,7	103,7
	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1	103,3	104,0	103,1

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

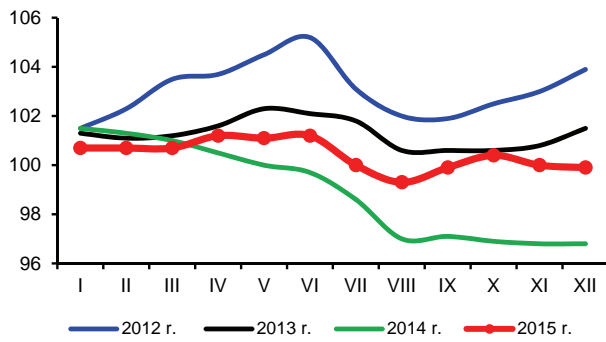
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

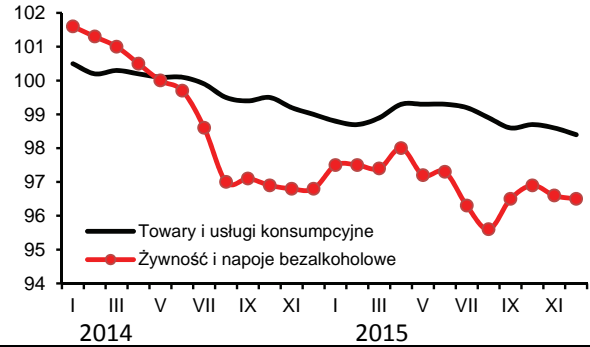
Wyszczególnienie a – 2014 r. b – 2015 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,03	4,03	4,02	4,00	3,95	3,91	3,86	3,86	3,82	3,85	3,82	3,81
	b	3,80	3,80	3,79	3,77	3,79	3,80	3,78	3,80	3,79	3,78	3,79	3,76
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,22	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20
	b	2,21	2,21	2,20	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,19	2,20	2,20	2,21
Makaron – 250 g	a	2,28	2,30	2,28	2,27	2,27	2,27	2,26	2,25	2,26	2,27	2,26	2,25
	b	2,25	2,24	2,24	2,24	2,24	2,23	2,24	2,24	2,23	2,23	2,25	2,24
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,50	2,49	2,49	2,40	2,46	2,47	2,45	2,46	2,45	2,44	2,41	2,39
	b	2,45	2,45	2,41	2,42	2,44	2,43	2,38	2,43	2,43	2,43	2,43	2,38
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,37	26,31	26,22	26,26	26,32	26,18	26,24	26,22	26,19	26,10	26,09	25,89
	b	25,94	25,87	25,90	25,94	25,90	25,80	25,93	25,96	26,01	26,02	26,12	26,05
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	33,71	33,38	33,13	33,06	33,31	32,97	32,90	32,49	32,64	32,53	32,48	32,45
	b	32,58	32,45	32,28	32,51	32,47	32,32	32,22	32,10	32,03	31,84	32,15	32,23
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	15,43	15,01	14,53	14,76	15,02	15,03	15,23	15,08	14,93	14,59	14,50	14,28
	b	14,34	13,98	14,02	14,07	13,96	13,81	13,84	13,89	14,00	14,09	13,98	13,79
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,20	7,31	7,47	7,32	7,31	7,63	7,56	7,75	7,39	7,15	6,91	6,93
	b	6,90	6,91	6,95	6,96	6,75	7,10	7,12	7,28	7,39	7,00	6,89	6,60
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	24,49	24,47	24,49	24,55	24,57	24,32	24,40	24,47	24,37	24,24	24,22	24,12
	b	24,34	24,18	24,22	24,34	24,46	24,42	24,27	24,22	24,24	24,09	24,22	24,01
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	15,90	15,83	15,84	15,87	15,80	15,75	15,90	15,80	15,98	15,94	15,70	15,63
	b	15,58	15,50	15,50	15,32	15,40	15,41	15,46	15,39	15,50	15,44	15,31	15,41
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	21,87	21,85	21,79	21,74	21,66	21,66	21,81	21,75	21,74	21,76	21,75	21,76
	b	21,96	21,79	22,08	22,26	22,41	22,63	22,60	22,80	22,81	23,04	23,16	23,43
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,98	3,01	3,05	3,00	3,01	3,03	3,00	2,98	2,95	2,94	2,94	2,95
	b	2,95	2,94	2,93	2,92	2,91	2,88	2,88	2,82	2,85	2,83	2,77	2,80
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,03	1,04	1,03	1,03	1,01	1,01	1,02	1,03	1,03	1,04	1,03	1,04
	b	1,04	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,04	1,05	1,04	1,05	1,04	1,04
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,36	13,48	13,53	13,47	13,52	13,46	13,49	13,44	13,51	13,45	13,44	13,35
	b	13,39	13,30	13,32	13,33	13,23	13,32	13,26	13,18	13,25	13,10	13,14	13,14
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	23,15	23,35	23,30	22,98	22,45	21,99	21,67	21,60	21,32	20,92	20,80	20,42
	b	20,29	19,86	19,93	19,76	19,33	19,03	18,95	18,43	18,41	18,33	18,26	17,98
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	6,15	6,16	6,25	6,23	6,23	6,22	6,26	6,23	6,24	6,19	6,07	6,05
	b	5,89	5,88	5,90	5,89	5,87	5,88	5,84	5,85	5,82	5,80	5,78	5,75
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,54	0,53	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,52
	b	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,50	0,50	0,50	0,51	0,51	0,51	0,50
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,76	4,75	4,74	4,66	4,68	4,60	4,61	4,57	4,49	4,49	4,42	4,37
	b	4,35	4,32	4,28	4,26	4,21	4,15	4,07	4,03	3,96	3,97	3,98	3,98
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	4,09	4,08	4,04	4,08	4,10	4,05	4,05	4,02	4,03	4,05	4,01	4,00
	b	3,93	4,01	3,90	3,98	3,99	3,95	3,94	3,91	3,95	3,87	3,88	3,89
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,66	6,59	6,52	6,42	6,47	6,37	6,32	6,23	6,18	6,11	6,14	5,94
	b	6,07	6,06	6,02	5,96	5,85	5,91	5,86	5,76	5,86	5,83	5,84	5,82
Ślonina – 1 kg	a	7,00	6,93	6,67	6,55	6,43	6,34	6,35	6,29	6,30	6,25	6,17	6,12
	b	6,07	5,97	5,92	5,87	5,78	5,65	5,69	5,58	5,55	5,60	5,59	5,46
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,93	1,92	1,90	1,89	1,88	1,86	1,86	1,84	1,83	1,83	1,81	1,77
	b	1,78	1,74	1,74	1,73	1,73	1,71	1,72	1,71	1,71	1,71	1,70	1,69
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,11	2,99	2,87	2,65	2,58	2,48	2,39	2,30	2,23	2,19	2,12	2,07
	b	2,04	2,06	2,10	2,12	2,13	2,10	2,19	2,29	2,39	2,43	2,44	2,44
Jabłka – 1 kg	a	2,71	2,77	2,78	2,77	2,93	3,03	3,17	2,85	2,25	2,00	1,96	1,95
	b	1,99	1,98	2,03	2,36	3,00	3,38	3,56	3,37	2,99	2,81	2,70	2,66

Źródło: Dane GUS

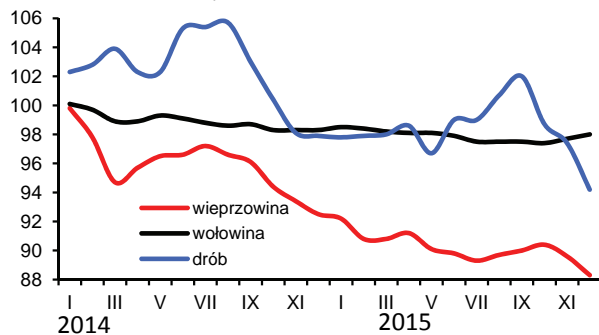
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

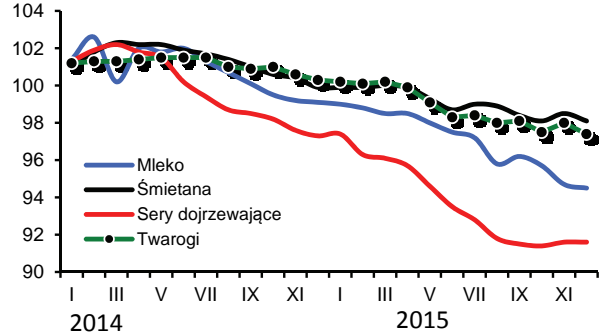
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2013 = 100) (w %)

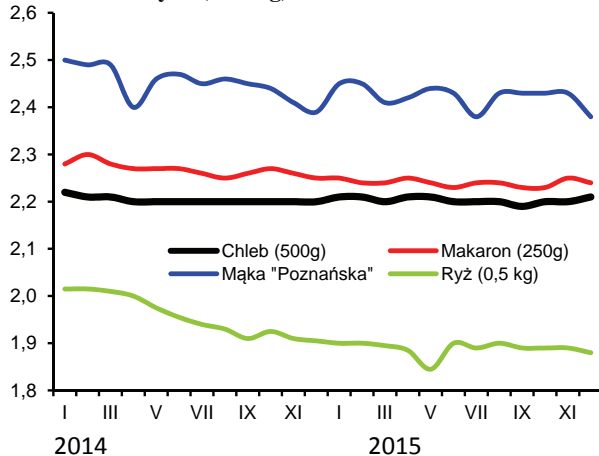
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2013 = 100) (w %)

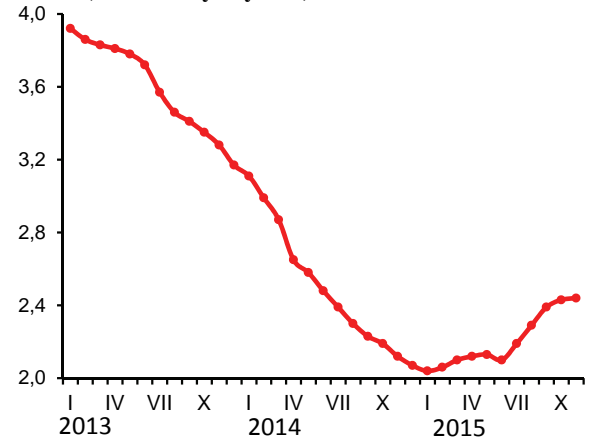
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2013 = 100) (w %)

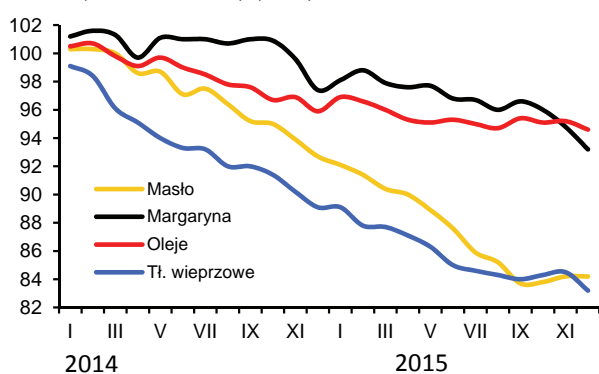
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

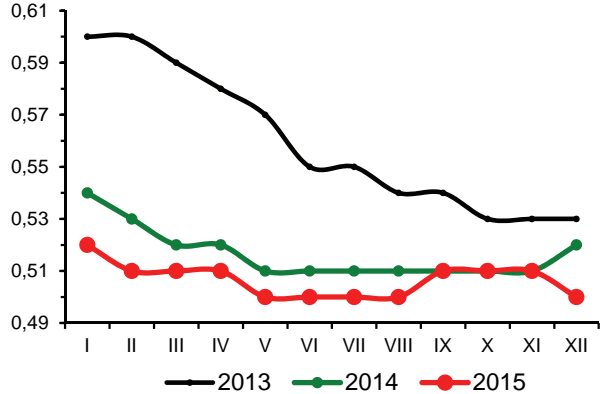
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2013 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W grudniu 2015 r. popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa wciąż był niewielki, co sprzyjało obniżkom cen. Potaniały głównie bezpośrednie nośniki energii oraz nawozy mineralne. Ceny pozostałych środków produkcji dla rolnictwa nie zmieniły się. Relacje cen większości środków produkcji do cen zbóż utrzymały się na poziomie poprzedniego miesiąca.

Rozpoczęcie wypłat dopłat bezpośrednich w grudniu 2015 r. nie ożywiło popytu na nawozy mineralne, jaki obserwowano w latach poprzednich. Wzrost popytu był dużo niższy niż oczekiwano, w związku z czym ceny po raz kolejny zmaleły. Średni ich spadek w grudniu 2015 r. wyniósł 0,4%, w tym najsilniej potaniała sól potasowa (o 0,8%). Wśród nawozów azotowych najbardziej obniżono ceny saletry amonowej (o 0,5%). W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne zdrożały o 0,7%, w tym najbardziej wzrosły ceny fosforanu amonu (o 7,1%). W początkowych miesiącach 2016 r. ceny nawozów mineralnych na krajowym rynku nie powinny zmienić się. Presja popytowa w związku ze zbliżającym się sezonem zakupowym będzie sprzyjać podwyżkom cen, jednak niski poziom cen nawozów w handlu światowym powinien je stabilizować.

Relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. Na zakup 1 kg NPK w grudniu 2015 r. należało przeznaczyć równowartość – podobnie jak przed rokiem – 5,6 kg pszenicy. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,2 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (6,8 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej również nie zmieniły się w porównaniu z miesiącem poprzednim. Na zakup 1 dt NPK należało przeznaczyć równowartość 98 kg żywca wieprzowego, tj. o 8 kg więcej niż przed rokiem o tej porze.

Ceny nawozów wapniowych w grudniu 2015 r. zmaleły o 0,2% w porównaniu do poprzedniego miesiąca. W ujęciu rocznym nawozy wapniowe potaniały o 9,6%.

W grudniu 2015 r. ceny nawozów mineralnych w handlu światowym¹ zmaleły o 2,8% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Na wyraźny spadek cen wpływ miały przede wszystkim obniżki cen mocznika² (o 6,7%) oraz fosforanu amonu³ (o 4,1%). Ceny soli potasowej⁴ oraz superfosfatu potrójnego⁵ nie zmieniły się. W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów na światowym rynku zmaleły o 11,0%, w tym mocznik potaniał o 23,2%, fosforan amonu o 13,2%, superfosfat potrójny o 5,2%, a sól potasowa o 3,5%. W najbliższych miesiącach ceny nawozów w handlu światowym powinny być stabilne, czemu będzie sprzyjać ustabilizowana sytuacja popytowo-podażowa oraz malejące koszty produkcji w związku z niskim poziomem cen surowców.

W grudniu 2015 r. odnotowano spadek średnich cen bezpośrednich nośników energii, na co wpłynęły przede wszystkim wyraźne obniżki cen paliw ropopochodnych. Bezpośrednie nośniki energii potaniały średnio o 1,1%, w tym olej opałowy o 6,7%, olej napędowy o 3,0%, a ceny benzyn obniżono o 2,9%. Spadek cen paliw ropopochodnych na krajowym rynku jest następstwem malejących cen ropy naftowej na światowych rynkach. W ciągu 12 miesięcy ceny

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

nośników energii obniżono średnio o 5,4%. Najbardziej w tym czasie potaniał olej opałowy (o 20,5%), gaz propan-butan (o 18,3%) oraz olej napędowy (o 11,4%). W najbliższych miesiącach ceny paliw ropopochodnych w Polsce powinny pozostać relatywnie niskie. Taniejąca ropa naftowa powinna sprzyjać obniżkom cen na krajowym rynku, jednak rosnący kurs dolara będzie czynnikiem hamującym obniżki.

W grudniu 2015 r. indeks zmian cen surowców energetycznych na światowych rynkach zmaleł o 13,2% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Spadły zarówno ceny ropy Brent (o 15,1%) jak i gazu ziemnego⁶ (o 4,4%). Spadek cen ropy naftowej wynikał przede wszystkim z utrzymania wydobycia surowca przez kraje OPEC na dotychczasowym poziomie, pomimo spadku popytu m.in. w Chinach, które znajdują się w fazie spowolnienia gospodarczego. Ropa naftowa Brent jest o blisko 40% tańsza niż w grudniu 2014 r. Długookresowy trend spadkowy cen ropy naftowej w handlu światowym wynika głównie z jej nadpodaży.

Średnie ceny materiałów budowlanych, maszyn rolniczych oraz środków ochrony roślin na rynku krajowym w grudniu 2015 r. pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. W ciągu 12 miesięcy ceny maszyn rolniczych wzrosły średnio o 3,5%, środków ochrony o 1,6%, a materiałów budowlanych zmaleły o 2,3%.

1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.

2 Notowania fob Yuzhnyy

3 Notowania fob US Gulf

4 Notowania fob Vancouver

5 Notowania fob Tunis

6 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje 1 kg NPK do:	
		XII 2014	XII 2015	XII 2015 XI 2015	XII 2015 XII 2014	pszenicy kg	żywca wiep. kg
Saletrzak 28%N	1 dt	121,00	120,80	99,7	99,8	6,36	1,12
Saletra amonowa 34%N	„	139,92	138,84	99,5	99,2	6,02	1,06
Mocznik 46%N	„	158,72	157,44	99,7	99,2	5,05	0,89
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	93,64	91,64	99,8	97,9	6,76	1,19
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	161,00	163,08	99,7	101,3	6,01	1,06
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	207,80	222,60	99,5	107,1	5,13	0,91
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	168,20	169,52	99,2	100,8	4,17	0,74
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	192,60	193,60	99,5	100,5	5,10	0,90
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	74,02	66,91	99,8	90,4	1,64	0,29

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje środka do:	
		XII 2014	XII 2015	XII 2015 XI 2015	XII 2015 XII 2014	pszenicy kg	żywca wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	43,72	44,10	100,0	100,9	65,03	11,48
Dursban 480 EC	1 l	52,34	52,94	99,9	101,1	78,06	13,79
Decis Mega 50 EW	250 ml	35,00	35,73	100,2	102,1	52,68	9,30
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	36,88	39,57	99,7	107,3	58,35	10,30
Gwarant 500 SC	1 l	53,71	53,38	100,0	99,4	78,71	13,90
Miedzian 50 WP	1,5 kg	64,41	65,69	99,9	102,0	96,86	17,11
Roundup	1 l	34,74	35,48	100,1	102,1	52,31	9,24
Granstar Ultra SX 50 SG	40 g	42,17	42,20	100,0	100,1	62,22	10,99
Fusilade Forte	1 l	130,21	131,93	100,0	101,3	194,53	34,36
Chwastox Extra 300 SL	1 l	18,14	18,42	100,1	101,5	27,16	4,80
Środek gryzoniobójczy	1 kg	34,04	34,05	100,3	100,0	50,21	8,87

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny nośników energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje nośników energii do:	
		XII 2014	XII 2015	XII 2015 XI 2015	XII 2015 XII 2014	pszenicy kg	żywca wiep. kg
Węgiel kamienny	1 t	778,56	769,95	100,1	98,9	1135,28	200,51
Koks opałowy	1 t	1065,79	1044,14	100,4	98,0	1539,58	271,91
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,82	4,33	97,1	89,8	6,38	1,13
Olej napędowy	1 l	4,81	4,26	97,0	88,6	6,28	1,11
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,31	2,63	93,3	79,5	3,88	0,68
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,52	2,06	99,5	81,7	3,04	0,54
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,63	32,11	99,9	95,5	47,35	8,36
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	17,39	17,88	99,8	102,8	26,36	4,66
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	15,39	16,01	101,3	104,0	23,61	4,17
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	12,5	12,57	99,8	100,6	18,53	3,27
Energia elektryczna	10 kWh	6,49	6,59	100,0	101,62	9,72	1,72

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje materiałów budowlanych do:	
		XII 2014	XII 2015	XII 2015 XI 2015	XII 2015 XII 2014	pszenicy kg	żywca wiep. kg
Cement	50 kg	22,10	21,20	99,9	95,9	31,26	5,52
Wapno	1 t	568,94	580,42	100,3	102,0	855,82	151,15
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	158,69	155,39	99,7	97,9	229,12	40,47
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3441,42	3306,57	100,1	96,1	4875,51	861,09
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,51	13,02	99,5	96,4	19,20	3,39
Dwuteownik gruby	1 t	3512,16	3374,32	99,9	96,1	4975,41	878,73
Blacha dachowa	1 m ²	29,34	28,60	99,6	97,5	42,17	7,45
Tynk „Atlas”	25 kg	52,71	51,63	100,1	98,0	76,13	13,45
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,18	1,14	100,0	96,6	1,68	0,30
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	699,86	691,85	100,1	98,9	1020,13	180,17
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	722,33	730,55	99,6	101,1	1077,19	190,25
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	79,87	71,36	99,3	89,3	105,22	18,58
Okno drewniane szklone	1 szt.	1773,70	1790,03	99,9	100,9	2639,38	466,15
Drzwi płytowe 2000x800 mm zew.	1 szt.	1630,59	1657,37	100,5	101,6	2443,78	431,61

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

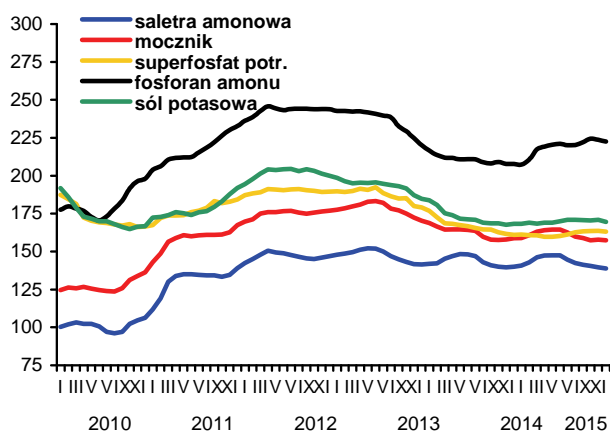
Tab. 5. Ceny maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje środków mech. do:	
	XII 2014	XII 2015	XII 2015 XI 2015	XII 2015 XII 2014	pszenicy dt	żywca wiep. dt
Kombajn zbożowy TC-5.80	521225,9	561272,0	100,4	107,7	8275,91	1461,65
Kombajn do ziemniaków	80285,3	83225,1	100,0	103,7	1227,15	216,73
Samochód dostawczy	101943,9	98952,1	98,4	97,1	1459,04	257,69
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	49031,7	50234,0	100,0	102,5	740,70	130,82
Siewnik zbożowy 27 redlic	21899,2	22217,5	100,0	101,5	327,60	57,86
Ciągnik 90 kW	202027,4	210757,7	100,0	104,3	3107,60	548,85
Przyczepa do ciągnika samowładowca	36177,9	37783,6	100,0	104,4	557,12	98,39
Kopaczka elewatorowa	15003,5	15515,4	100,0	103,4	557,12	98,39
Zestaw uprawowo-siewny	47107,8	52573,6	99,7	111,6	228,77	40,40
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	7100,1	7452,0	100,0	105,0	775,19	136,91
Glebogryzarka „Freza 1,6”	5914,9	5947,0	100,0	100,5	109,88	19,41
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	47044,5	49040,6	100,0	104,2	87,69	15,49
Opryskiwacz 400 l	4974,6	5184,1	100,0	104,2	723,10	127,71
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	8173,8	8501,1	99,9	104,0	76,44	13,50
Rozsiewacz nawozów	1920,6	2041,8	100,0	106,3	125,35	22,14
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	14119,9	14630,8	100,0	103,6	30,11	5,32
Plug 4-skibowy	11876,9	12294,7	99,3	103,5	215,73	38,10
Kultywator 2,1-2,8 m	3941,8	4188,3	100,6	106,3	181,28	32,02
Dojarka 2 konwie ^a	8135,1	7996,9	100,0	98,3	61,76	37,10
Dojarka z rurociągiem ^a	43540,8	43217,3	100,0	99,3	117,91	70,84
Schładzarka do mleka 500 l ^a	18070,0	18408,3	100,3	101,9	637,23	382,83

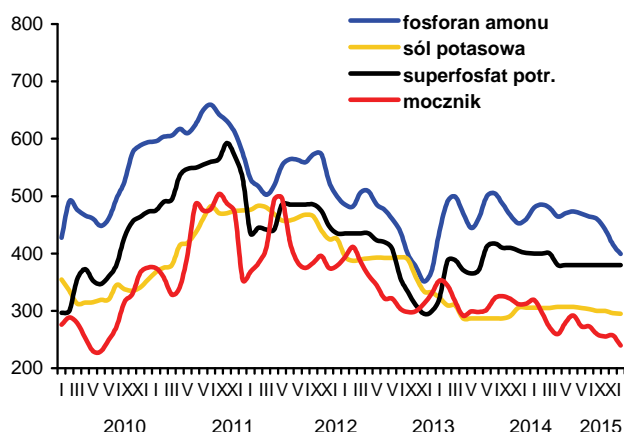
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

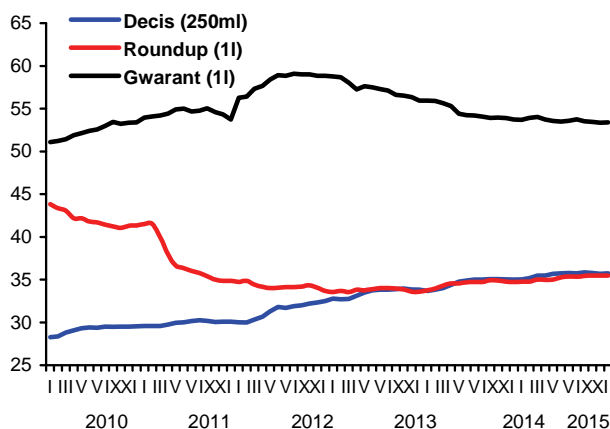
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

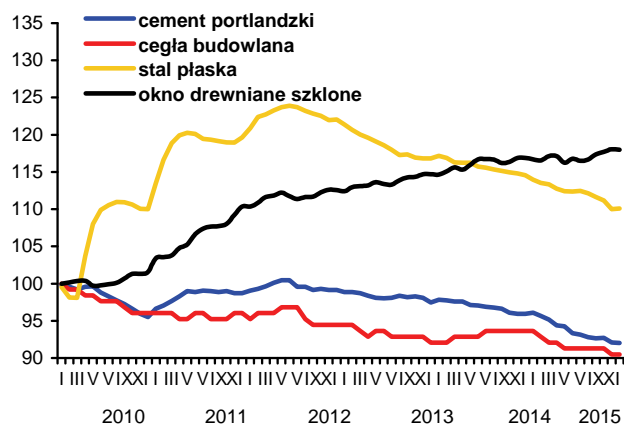
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t)

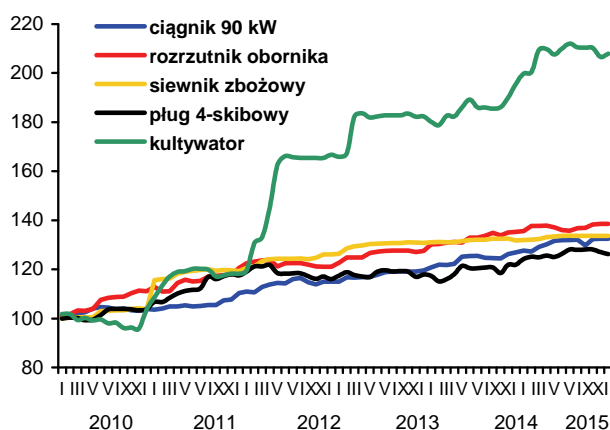
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2009=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2009=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

